

5 Shënimet nga Takimet e Komisionit të Përbashkët Kordinues

5.1 Takimi i KPK-1

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE FIRST JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Pristina, 12 September, 2011

Mr. Arben CITAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Ken YAMADA
for Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

First Joint Coordinating Committee on the Project

12 September 2011, Office of General Secretary
(Government Building, Ish pallati i mediave) floor 17, Pristina, Kosovo

1. Meeting started at 11:00 a.m.
2. Attendants list of the meeting are given in Appendix 1
3. Opening of the meeting

Mr. Arben Citaku, General Secretary of Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the first Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech to comment on the importance of solid waste management in Kosovo and the Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society (hereinafter, the project), and ensured the readiness and of Kosovo side for the Project, while also informing the progress and schedule of procurement of equipments for solid waste management under the Grant Aid. Mr. Citaku then handed over the role of chairperson of this meeting to Mr. Ismail RUDARI, Director of Department for General Administration, MESP, with apologies for having to leave the meeting for other governmental commitment. All attendees introduced themselves.

4. Agreement and Confirmation

The Chief Advisor, Mr. Junji Anai, JICA Expert Team (hereinafter, JET), presented the Inception Report (hereinafter, IC/R) and reviewed matters that had been discussed between the Japan and Kosovo sides (both sides). All the attendees agreed and confirmed the following items:

(1) Members of counterpart for the Project

- Mrs. Nezakete Hakaj, Head of Environmental Protection Division, MESP, and Mr. Envev Tahiri, Head of Division for Chemical and Waste Administration, MESP, are the member of counterpart for the Project.

(2) Member of JCC

- The representatives from Ekoregjioni and Pastrimi Public Companies are added as the members of JCC.
- The representatives from Ministry of Economic Development, KLMC,

AG
N.H.

WWRO are added as the advisors to the JCC.

(3) Plan of Operation

- The development work of the Master Plan on Solid Waste Management for the Municipality of Prizren would be conducted eight months earlier than planned schedule.
- The pilot project would be commenced earlier than planned schedule.
- The Plan of Operation attached in the Minutes of Meeting signed on 14th December, 2010 is amended based on the results of the above discussion as given in Appendix 2.

(4) Weekly Meeting of the project

- Weekly meeting will be held every Friday starting at 10am in the building of Prizren Municipality.
- Members of counterpart from Prizren Municipality and Ekoregjioni Public Company will attend every week, while MESP will do so when possible due to its distance from Prizren.

(5) Publicity of the project

- As soon as IC/R is approved by JCC, then MESP and Municipality of Prizren will announce the outline of the Work Plan of the Project to the citizens and concerned agencies

(6) Amendment of Project Design Matrix (hereinafter, PDM) version

- Since the terms and indexes in the PDM₀ is indefinite, PDM₀ will be amended and agreed as the PDM₁ in the 2nd JCC to be held in early 2012.

(7) Corresponding counterpart of each JET member

- JET requested to specify each counterpart member's area of expertise in order to identify corresponding counterpart of each JET member. Kosovo side agreed to do so.

5. Conclusion

[Handwritten signatures and initials]
A.G.
H.H.

Chairperson, Mr. RUDARI concluded the first JCC meeting as:

- Inception Report attached was endorsed as a “Work Plan” by the JCC.

6. Closing of the meeting

Mr. Ken YAMADA, Deputy Resident Representative of JICA Balkan Office, congratulated the commencement of the first technical cooperation project in Kosovo and expressed his expectation that the outcome of the Project would be exemplified to the entire country at the end of the Project, while calling for motivation and ownership from Kosovo side for the Project..

Meeting closed at 12:15 a.m.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Plan of Operation

Handwritten signatures and initials, including a large signature at the top, and initials 'K.M.', 'A.C.', and 'N.H.' below.

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Ismail RUDARI	Director, Department for General Administration
Mrs. Nezakete HAKAJ	Head of Environmental Protection Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Division for chemical and Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Public Services
Mr. Ramadan TAFALLARI	Environment Coordinator
Ms. Laura Suka	Technical Staff

Ekoregjioni Public Company

Mr. Shaban VESELI	Operation Manager
Mr. Gëzim BERISHA	Chief Manager of Prizren Unit

Pastrimi Public Company

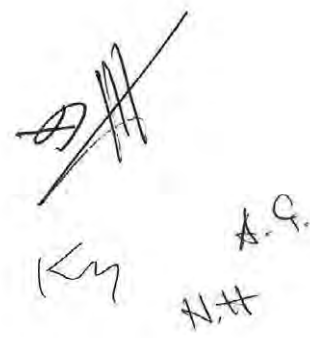
Mr. Feim SALIHU	Chief Executive
-----------------	-----------------

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor
Ms. Chiaki NISHI	Environment Education/Capacity Assessment
Mr. Masayuki TAKAZAWA	Analysis of Waste Composition
Mr. Gantumur BURNEEBAATAR	Technical Assistant of JET
Mr. Nehat BOJAXHIU	Local Assistant of JET

JICA Balkan Office

Mr. Ken YAMADA	Deputy Resident Representative
Ms. Yumi YASUDA	ODA Advisor/JICA Expert
Ms. Arbërore ROZA	Technical Coordinator

Handwritten signatures and initials: A large signature, 'Ky', 'A.G.', and 'N.H.'.

5.2 Takimi i KPK-2

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE SECOND JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Prizren, 9 February, 2012

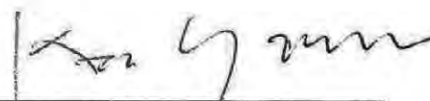

Mr. Arben CİTAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director,
Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Ken YAMADA
for Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Second Joint Coordinating Committee on the Project
9 February 2012, Office of Municipality of Prizren

1. Meeting started at 10:00 a.m.
2. Attendants list of the meeting are given in Appendix 1
3. Opening of the meeting

Mr. Arben CITAKU, General Secretary of Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the Second Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech to comment on the importance of solid waste management in Kosovo and the Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society (hereinafter, the project).

All attendees introduced themselves.

4. Agreement and Confirmation

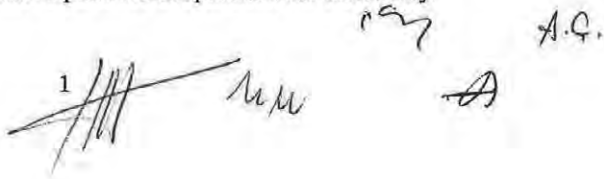
The Chief Advisor, Mr. Junji Anai, JICA Expert Team (hereinafter, JET), presented the progress of the Project, the summary of the interim results of baseline survey and framework of the Solid Waste Management master plan, amendment of PDM, plan of operation for the second half of 1st year and the results of first capacity assessment. Subsequently, Mr. Ramadan Tallari, Environment coordinator, municipality of Prizren, presented the policy of the municipality and Ekoregjioni public company for implementation of the Project. All the attendants agreed and confirmed the following items:

(1) Progress of the Project

- The project has been conducted as scheduled. (Refer Appendix 2: PO)

(2) Interim results of the baseline survey

- All attendants acknowledged that waste flow was very useful to understand the current waste management and request JET to finalize the survey results based on the survey in winter season.
- JET promised to do so and request the cooperation for the survey.

Handwritten signatures and initials are present at the bottom of the page. On the left, there is a signature with a '1' written above it. To its right are the initials 'mm'. Further right are the initials 'AG' and a signature that appears to be 'A'.

- Mr. Hasani, Director of Department of Public Service, Municipality of Prizren agreed this request and said that the municipality will fully assign a staff of department to involve this survey to understand the methodology of survey.

(3) Framework of the SWM master Plan

- All attendants understood the methodology of the waste generation forecast and agreed the target year of the SWM master plan and to use 2.148% for 2011-2015, 2.058% for 2016 – 2020 of population growth rate and 4.8% for 2011 – 2016 and 2.0% for 2016 – 2020 of GDP growth rate proposed by JET for development of the SWM master plan.

(4) Amendment of Project Design Matrix (hereinafter, PDM)

- PDM₀ will be amended after development of the draft SWM master plan to set more appropriate indicator.

(5) Plan of Operation for the second half of the first year

- All attendants agreed the plan of operation explained by JET.

(6) Results of the first capacity assessment

- All attendants understand the results of assessment and acknowledged the Project should enhance the lack of capacity for establishment of sound SWM system in the municipality of Prizren.

(7) Establishment of SWM unit in the Department of Public Service

- All attendants acknowledged that motivation of the municipality of Prizren was very high and welcomed the establishment of new unit.

(8) Business plan for Ekoregjioni public company

- JET clarified that the development of the business plan for Ekoregjioni PC is not included in the scope of the Project.
- Mr. Hasinu explained the necessity of the business plan as a member of board of directors of Ekoregjioni and requested JICA to develop the

2

MM

(S) X.G.
A

business plan in the Project.

- JET responded to convey this request to JICA headquarters.

5. Conclusion

Chairperson, Mr. Arben CITAKU concluded the second JCC meeting as:

- Based on the results of JCC meeting, the Progress Report (1) attached was endorsed by the JCC.
- Development of the business plan for Ekoregjioni public company in this Project will be discussed continuously considering the JICA's opinion.
- The operation plan of the second half of the 1st year of the Project was accepted by the JCC.

6. Closing of the meeting

Mr. Ken YAMADA, Deputy Resident Representative of JICA Balkan Office, said that the capacity of solid waste management in the municipality of Prizren should be strengthened as expected for successful achievement of the project purpose.

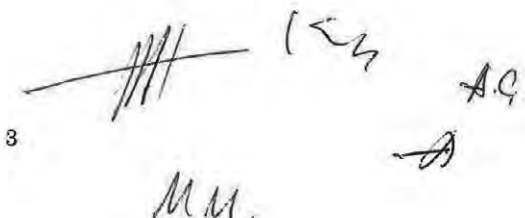
Meeting was closed at 11:45 a.m.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Plan of Operation

Appendix 3: Progress Report (1)

3

Handwritten signatures and initials: A large signature with multiple vertical strokes, the number '3', the initials 'MM', and the initials 'A.G.' with a flourish below it.

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU	Director,
Mrs. Nèzakete Hakaj	Environment Department, MESP Head of Environmental Protection Division, MESP

Embassy of Japan

Mr. Tatsuhiko ICHIHARA	Second Secretary.
------------------------	-------------------

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Dept. of Public Services
Mr. Feisal HOTI	Deputy Director, Dept. of Public Service
Mr. Ramadan TAFALLARI	Environment Coordinator
Ms. Laura SUKA	Technical Staff (Architecture)
Mr. Muhamet BASRAMI	Technical Staff (Architecture)
Mr. Galip BELALLARI	Municipal staff (Public education)

Ekoregjioni Public Company

Mr. Xhemali HAXHIMUSTAFA	Managing Director
Mr. Shaban VESELI	Operation Manager
Mr. Gëzim Berisha	Chief Manager of Prizren Unit
Mr. Festim KRASNICI	Supervisor
Mr. Berat XHOXHAJ	Mechanic

Pastrimi Public Company

Mr. Feim SALIHU	Chief Executive
-----------------	-----------------

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor
Mr. Masayuki TAKAZAWA	Analysis of Waste Composition
Mr. Gantumur BURNEEBAATAR	Technical assistant of JET
Mr. Nehat BOJAXHIU	Local assistant of JET
Mrs. Mimoza KELE	Local assistant of JET

JICA Balkan Office

Mr. Ken YAMADA	Deputy Resident Representative
Ms. Arbërore RIZA	Technical Coordinator

Appendix 2: Plan of Operation

Name of Project: The Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society	JFY	2011												2012												2013												2014											
	Year	1st Year [A]						2nd Year [B]						3rd Year [C]																																			
	Month	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9										
Terms of Cooperation: Three years and two months	Project term																																																
Project Area: Prizren municipal jurisdiction	JCC	●					○	●																																									
Target Group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Prizren municipality, and Ekoregione	Evaluation																																																
Output and Activities																																																	
Output 1: The current situation and problems on SWM in Prizren municipality is analyzed.																																																	
1-1 To review the current administrative framework for solid waste management in national and municipal level																																																	
1-2 To conduct a baseline survey on entire solid waste management system																																																	
1-3 To analyze the collected data and information to draw possible improvement plan																																																	
Output 2: The draft SWM Plan and pilot project activities in Prizren are prepared.																																																	
2-1 To select area(s) for pilot project																																																	
2-2 To draft a solid waste management plan for the pilot area(s) based on the data																																																	
Output 3: The feasibility of SWM plan is confirmed.																																																	
3-1 To implement the above solid waste management plan in the selected pilot area																																																	
3-2 To revise the above implemented draft solid waste management plan through the pilot project activities																																																	
3-3 To hold series of seminars and workshops to share the lessons learnt through the pilot project activities, as a preparation for drafting national solid waste management plan																																																	
Output 4: Public awareness in SWM is improved in Prizren.																																																	
4-1 To carry out awareness raising event at local community level																																																	
4-2 To carry out awareness raising event at municipal level																																																	
4-3 To plan awareness raising event for national level																																																	

Work Plan Actual achievement

M.M.
 15/11/11
 A.C.

5.3 Takimi i KPK-3

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE THIRD JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

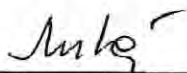
Prizren, 28 June, 2012

Mr. Arben CITAËKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director,
Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Ken YAMADA
for Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Third Joint Coordinating Committee on the Project
28 June 2012, Office of Municipality of Prizren

1. Meeting started at 10:30 a.m.
2. Attendants list of the meeting are given in Appendix 1
3. Opening of the meeting

Mr. Arben CITAKU, General Secretary of Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the Third Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech to comment on the importance of solid waste management in Kosovo and the Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society (hereinafter, the project).

All attendees introduced themselves.

4. Agreement and Confirmation

The Chief Advisor, Mr. Junji Anai, JICA Expert Team (hereinafter, JET), presented the progress of the Project and the First Draft Solid Waste Management (SWM) Plan for the Municipality of Prizren, and Mr. Ramadan Tafallari, Environment coordinator, municipality of Prizren, presented the work progress of the municipality. Subsequently the deputy chief advisor, Mr. Hiroshi Fujita, presented the plan of pilot projects proposed for the second year Project, and Mr. Anai proposed amendment of the indicators and activities of PDM₀ which had been agreed on the 14th of December 2010 considering the work plan approved in the first JCC. And the reviewed and proposed matters were discussed between the Kosovo and Japan sides (both sides). All the attendees agreed and confirmed the following items:

All the attendees agreed and confirmed the following items:

- (1) Work progress of the Project in the second half of the first year.
 - The project has been conducted on scheduled. (Refer Progress report (2))
- (2) First draft SWM Plan for the municipality of Prizren

MM
AG.

- JET was asked the relation between the SWM plan and the new waste law which was now under deliberation in the national assembly.
- Mr. Anai clarified that the first draft SWM plan had been developed on the assumption that the revised waste law (New Waste Law) would be enforced from the beginning of 2014 and main change of the revision was the right of waste fee collection would be transferred to the municipality from the waste collection service providers.

(3) Pilot Project Plan

- JET requested Kosovo side to prepare fund for expansion of the waste collection service in 2012 because the existing service provider would not be able to bear the initial cost.
- Mr. Hasan HASANI who was the Project Manager and Director of Department of Public Service responded that the municipality of Prizren would prepare it for the pilot project for expansion of waste collection service.

(4) Amendment of Project Design Matrix (hereinafter PDM₀)

- Since the terms and indicators in the PDM₀ are indefinite, proposed PDM was agreed as the PDM₁.

(5) Amendment of Plan of Operation (hereinafter PO)

- According to the amendment of PDM₁, Work Plan and Pilot Project Plan, PO was revised.

(6) Work Plan of the second year of the Project

- All attendees acknowledged that the activities for public awareness-raising would be carried out in collaboration with the activities for improvement of waste collection improvement.
- All attendees understood the necessity of pilot projects proposed and Kosovo side should play an important role.

(7) Establishment of SWM section in the Department of Public Service

Mu
A.G.
[Signature]

- JET was asked the relation between the SWM plan and the new waste law which was now under deliberation in the national assembly.
- Mr. Anai clarified that the first draft SWM plan had been developed on the assumption that the revised waste law (New Waste Law) would be enforced from the beginning of 2014 and main change of the revision was the right of waste fee collection would be transferred to the municipality from the waste collection service providers.

(3) Pilot Project Plan

- JET requested Kosovo side to prepare fund for expansion of the waste collection service in 2012 because the existing service provider would not be able to bear the initial cost.
- Mr. Hasan HASANI who was the Project Manager and Director of Department of Public Service responded that the municipality of Prizren would prepare it for the pilot project for expansion of waste collection service.

(4) Amendment of Project Design Matrix (hereinafter PDM₀)

- Since the terms and indicators in the PDM₀ are indefinite, proposed PDM was agreed as the PDM₁.

(5) Amendment of Plan of Operation (hereinafter PO)

- According to the amendment of PDM₁, Work Plan and Pilot Project Plan, PO was revised.

(6) Work Plan of the second year of the Project

- All attendees acknowledged that the activities for public awareness-raising would be carried out in collaboration with the activities for improvement of waste collection improvement.
- All attendees understood the necessity of pilot projects proposed and Kosovo side should play an important role.

(7) Establishment of SWM section in the Department of Public Service

M.H.
A.G.
[Signature]

- Mr. HASANI, introduced Mr. Muhamet BAJRAMI as a responsible person of the Project in the municipality of Prizren.

5. Conclusion

JCC approved the progress of the Project in the second half of the 1st year, the first draft SWM Plan as well as the Pilot Project Plan, PDM₁, PO and the activities proposed for the 2nd year.

Also, JCC decided to hold the 4th JCC meeting in February 2013 to confirm the progress of the pilot projects.

6. Closing of the meeting

Mr. Ito, Assistant Resident Representative of JICA Balkan Office, mentioned that future assistance of JICA would be totally depending on this project's successful results. He suggested Kosovo side to make maximum use of Japanese assistance in order to develop sufficient capacity for future leadership of the municipality for better society.

Meeting was closed at 12: 30 p.m.

- Appendix 1: List of Attendants
Appendix 2: PDM₁
Appendix 3: Plan of Operation
Appendix 4: Progress Report (2)

A *MM*
AG
2

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU	Director, Environment Department, MESP
Mrs. Nezakete HAKAJ	Head of Environmental Protection Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Division for chemical and Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Dept. of Public Services
Mr. Ramadan TAFALLARI	Environment Coordinator
Mr. Muhamet BASRAMI	WM section chief
Ms. Laura SUKA	Technical Staff (Architecture)
Mr. Galip BELALLARI	Municipal staff (Public education)
Mr. Bajron BERISHA	Environmental inspector

Ekoregjioni Public Company

Mr. Nehat BASHA	Managing Director
Mr. Shaban VESELI	Operation Manager

Japanese Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor
Mr. Hideo SATO	Landfill management plan
Mr. Nehat BOJAXHIU	Local assistant of JET
Mrs. Mimoza KELE	Local assistant of JET

JICA Balkan Office

Mr. Ryuichi ITO	Assistant Resident Representative
Ms. Kanako TERUI	ODA advisor

D. J. M.

M. A. G.

R

Appendix 2: PDM₁

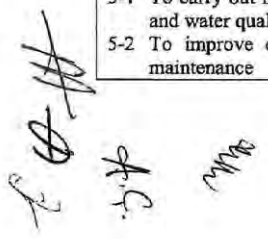
Project Design Matrix (PDM₁)

Project Name: The Project for Enhancement of the Capacity for Solid Waste Management toward sound Material-Cycle Society
 Duration of the Project: 3 years (tentatively 2011, Sep – 2014, Aug)
 Target group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Municipality of the Prizren
 Target Area: Prizren Municipality
 Version 0: 28 June 2012

Narrative Summary	Objectively Verifiable Indicators	Means of Verification	Important Assumptions
Overall Goal			
The capacity for solid waste management of municipality level in Kosovo will be enhanced, and thus the waste management issue in Kosovo will be improved.	<ul style="list-style-type: none"> Local government develops SWM plan increases. 	<ul style="list-style-type: none"> SWM plan of the other municipality 	
Project Purpose			
The capacity of solid waste management in Prizren municipality will be strengthened.	<ul style="list-style-type: none"> Staff of waste management performs according to the SWM Plan. Complaints concerning with solid waste from the citizens decrease. 	<ul style="list-style-type: none"> Project progress report Record of complaints brought from the citizens 	The political trend of decentralization in Kosovo won't change.
Outputs			
1. The current situation and problems on solid waste management in Prizren municipality is analyzed.	<ul style="list-style-type: none"> The current situation and problem on solid waste management is summarized in the report. 	<ul style="list-style-type: none"> Report of baseline surveys 	
2. The draft solid waste management plan and pilot activities in Prizren municipality are prepared	<ul style="list-style-type: none"> Long and mid-term target on solid waste management for the municipality of Prizren is set. Strategy, implementation plan and financial plan to achieve the target are developed. Pilot activity plan is materialized. 	<ul style="list-style-type: none"> Draft Solid Waste Management Plan Pilot Project Plan 	
3. The feasibility of solid waste management plan is confirmed.	<ul style="list-style-type: none"> Feasibility of the waste collection system proposed in the solid waste management plan is verified technically. Feasibility of the waste collection system proposed in the solid waste management plan is verified financially. 	<ul style="list-style-type: none"> Progress report <ul style="list-style-type: none"> ➤ Technical evaluation of the pilot project ➤ Financial evaluation of the pilot project 	

Handwritten signatures and initials:
 A.C.
 M.M.

4. Public awareness in solid waste management is improved in Prizren	<ul style="list-style-type: none"> Waste amount taken away from the illegal dump reduces. Waste discharge rule is disseminated and waste collection activity is carried out efficiently. 	<ul style="list-style-type: none"> Record of waste amount of illegal dump removal carried out by Ekoregjioni Report of Time and Motion survey 	
Activities	Inputs		External conditions
1-1 To Acquire baseline 1-1-1 To observe the current waste management administration 1-1-2 To implement baselins surveys 1-2 To clarify waste flow 1-3 To identify issues through waste flow	1. Japanese side (1) Dispatch of the Expert on the following expertises - Solid waste management / leader - Planning of waste collection and transportation / Deputy leader - analysis of quantity and quality of waste - planning of landfill site - environmental education/enlightening for residents - Equipment maintenance and operation (2) local consultants (including translator) (3) expenses of the related activities for the Project (4) counterpart training in Japan (5) equipments for the related activities for the Projecct		The waste management service currently provided by state-owned company or municipality will not be privatized during the project is in operation.
2-1 To develop framework of draft SWM plan 2-2 To develop the draft SWM plan 2-3 To plan the pilot project 2-4 To select the pilot project sites 2-5 To prepare the pilot project plan	Kosovo Side (1) assignment of counterparts personnel (C/Ps) identifying the name and position of the Project manager (2) office space and facilities necessary for Japanese experts (3) the expenses for the activities		
3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress 3-2 To development final draft SWM plan based on the results of pilot projects 3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities.	1) Salaries and other allowances for government officials 2) Expenses for utility such as electricity, water supply, and gas fuel.		Pre-conditions
4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment 4-2 To prepare community awareness program, 4-3 To implement improvement of community based awareness 4-4 To implement environmental education for pupils 4-5 To plan awareness raising event for national level			The public company of waste management in Prizren will agree to take part in the project.
5-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality 5-2 To improve equipment management and maintenance			

Appendix 3: Plan of Operation (ver.1)

Plan of Operation for the Project for Enhancement of the Capacity for Waste management toward Sound Material-Cycle Society

Name of Project: The Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society	JFY	2011												2012												2013												2014											
		1st Year [A]												2nd Year [B]												3rd Year [C]																							
		Month	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9									
Terms of Cooperation: Three years and two months	Project term	[Solid black bar across all months]																																															
Project Area: Prizren municipal jurisdiction	JCC	[Dotted pattern across all months]																																															
Target Group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Prizren municipality, and Ekogigjone	Evaluation	[Dotted pattern across all months]																																															
Output 1: The current situation and problems on SVM in Prizren municipality is analyzed.																																																	
1-1 To Acquire baseline	[Gantt bar: 8/2011 to 12/2011]																																																
1-1-1 To observe the current waste management administration	[Gantt bar: 8/2011 to 12/2011]																																																
1-1-2 To implement baseline surveys	[Gantt bar: 8/2011 to 12/2011]																																																
1-2 To clarify waste flow	[Gantt bar: 1/2012 to 2/2012]																																																
1-3 To identify issues through waste flow	[Gantt bar: 3/2012 to 4/2012]																																																
Output 2: The draft SWM Plan and pilot project activities in Prizren are prepared.																																																	
2-1 To develop framework of draft SWM plan	[Gantt bar: 1/2012 to 2/2012]																																																
2-2 To develop the draft SWM plan	[Gantt bar: 3/2012 to 4/2012]																																																
2-3 To plan the pilot project	[Gantt bar: 1/2012 to 2/2012]																																																
2-4 To select the pilot project sites	[Gantt bar: 3/2012 to 4/2012]																																																
2-5 To prepare the pilot project plan	[Gantt bar: 5/2012 to 6/2012]																																																
Output 3: The feasibility of SWM plan is confirmed.																																																	
3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress	[Gantt bar: 7/2012 to 12/2013]																																																
3-2 To develop final draft SWM plan based on the results of pilot projects	[Gantt bar: 1/2014 to 2/2014]																																																
3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities.	[Gantt bar: 3/2014 to 4/2014]																																																
Output 4: Public awareness in SVM is improved in Prizren.																																																	
4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment	[Gantt bar: 1/2012 to 2/2012]																																																
4-2 To prepare community awareness program	[Gantt bar: 3/2012 to 4/2012]																																																
4-3 To implement improvement of community based awareness	[Gantt bar: 5/2012 to 12/2013]																																																
4-4 To implement environmental education for pupils	[Gantt bar: 7/2012 to 12/2013]																																																
4-5 To plan awareness raising event for national level	[Gantt bar: 1/2014 to 2/2014]																																																
Other activities																																																	
5-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality	[Gantt bar: 7/2012 to 12/2013]																																																
5-2 To improve equipment management and maintenance	[Gantt bar: 1/2014 to 2/2014]																																																

Original Work Plan Work completed Works conducted in the second half of the First Year

[Handwritten signatures and initials]

Japan International Cooperation Agency (JICA)
The Republic of Kosovo

The Project for enhancement of capacity
For Waste Management toward sound
Material-Cycle Society
IN
THE REPUBLIC OF KOSOVO

PROGRESS REPORT

No. 2

(Main Report)

June 2012

JICA Expert team
(Kokusai Kogyo Co., Ltd.)

8

W.M.
A.G.
AA *AS*

5.4 Takimi i KPK-4

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE FOURTH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Prizren, 28 June, 2013

Mr. Arben CITAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Toshiya ABE
Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

**Fourth Joint Coordinating Committee on the Project
28 June 2013, Office of Municipality of Prizren**

1. Meeting started at 10:00 a.m.
2. Attendants list of the meeting are given in Appendix 1

Mr. Arben ÇITAKU, General Secretary of the Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the fourth Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech.

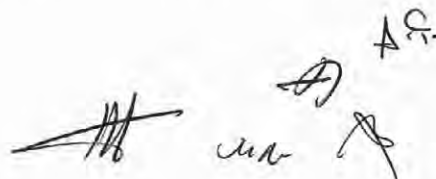
Successively, all attendees introduced themselves.

3. Agreement and confirmation

The Chief Advisor, Mr. Junji Anai, JICA Expert Team (hereinafter, JET), briefed the progress report (4) (hereinafter, PR/R-4). All the attendees were in agreement on and confirmed the following items:

(1) Progress in the latter half of the 2nd year of the Project

- The entire pilot projects were carried out as planned, and it has been verified that change of collection routes and service frequency could improve the efficiency of waste collection and bell collection system was effective.
- Meanwhile, all attendees recognized that public cooperation was indispensable to improve collection efficiency and eliminate non-serviced area, also acknowledged the importance of public awareness raising by MoP.
- Waste collection service has been expanded to the non-serviced area and the number of citizens who could receive the service became 97.5% of total population as of June 2013. Improving the quality of service is expected in the next phase.
- Since the capacity of Ekoregjioni is still limited to the activities in the pilot project sites, further continuous support of JET on technical and institutional aspects to improve the quality of the service to be provided in the whole service area is necessary.

- As a reform of institutional arrangement of MoP is halfway to establish waste management system conforming to the waste law, the support of JET in this field is still required.
- The city is planning to entrust waste collection services to the service providers, however, it has been verified through implementation of the pilot projects that dissemination of discharge rule and its full implementation is essential to realize a proper waste collection system. Therefore, in order to disseminate waste discharge rule for all citizens, the support of JET in this field is still required.

(2) Amendment of Project Design Matrix (hereinafter, PDM)

- JET proposed to amend the PDM₁ based on the results of the progress report.
 1. Additional activities
 - To support operational improvement of waste collection for Ekoregjioni
 - To support institutional arrangement of MoP
 - To support dissemination of discharge rule to the entire municipal area
 2. Additional expert
 - Expert in charge of waste collection planning to support operational improvement for Ekoregjioni.
- All attendees acknowledged that these would be necessary to achieve the expected outputs of the Project, and agreed to this proposal as PMD₂.

(3) Plan of Operation (PO) of the 3rd year Project

- JET presented PO for the third year of the Project including the proposed additional activities as above mentioned.
- JET requested MESP to secure the working space in MESP's office for JET, and MoP and Ekoregjioni to secure the budget and human resources necessary to implement the activities.
- All attendees agreed to this PO (ver.3) for the third year of the Project.

Handwritten signatures and initials in black ink, including a large signature on the left and initials 'A.C.' and 'B' on the right.

- The counterparts agreed with the request of JET for implementation of the activities.

4. Further discussion

Regarding the conclusions confirmed between Kosovo side and JICA Consultative Mission on the 13th of February 2013, the following were discussed.

- The national policy is not to increase the officials until the end of 2014. Although, MoP does not have any plans to employ new personnel in accordance with this policy, it will strive to strengthen the human resources of the waste management section.
- MESP intends to develop a concrete plan to share the experiences obtained through implementation of the Project to the other municipalities with the support of JET in the 3rd year.

5. Conclusion

Chairperson, Mr. Arben CITAKU concluded the fourth JCC meeting as:

- JCC approved the fourth Progress Report attached.
- JCC accepted the proposal for additional activities and an additional expert for the third year of the Project, and agreed JET would convey this conclusion to JICA headquarters.

6. Closing of the meeting

Mrs. Kanako TERUI, project formulation advisor of JICA Kosovo office, made a closing speech from three points of views.

(1) Recognition of current situation

Mrs. TERUI thanked the counterparts for their efforts in relation to this Project, and presented JICA had understood that the capacity for waste management of Prizren was improved steadily with public cooperation. Mrs. TERUI also expressed JICA's expectation that the counterparts would disseminate the knowledge obtained through the Project to other municipalities.

Handwritten signatures and initials in black ink, including a large signature on the left and several smaller initials on the right.

(2) Direction of the Project

JICA will continue the cooperation for this Project which is to be an advanced model of proper waste management. JICA would like to share the knowledge obtained through this Project with neighboring countries.

(3) Request to the Kosovo side

Mrs. TERUI said that JICA would be watching the course of problems on the final disposal site, and JICA was also expecting the central government would find concrete solutions for this issue and would improve the current situation.

Meeting closed at 12:00 a.m.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Project Design Matrix (ver.2)

Appendix 3: Plan of Operation (ver.3)

Appendix 4: Work Flow Chart

A.C.
M.W.

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU Secretary General,
Mrs. Nezakete HAKAJ Head of Environmental Protection
Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI Head of Division for chemical and
Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI Director, Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI Chief of Waste Management
Section
Mr. Ramadan TAFALLARI Environment Coordinator
Mrs. Laura SUKA Technical Staff
Mr. Galip BELALLARI Professional partner for
Environment/Public Education,
Mr. Bajram BERISHA Environmental Inspector,
Mrs. Lendita TAHIRI Waste Management Section

Ekoregjioni Public Company

Mr. Nehat BASHA Managing Director
Mr. Shaban VESELI Operation Manager

Pastrimi Public Company

Mr. Feim SALIHU Chief Executive of Pastrimi

Embassy of Japan

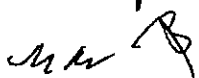
Mr. Eilchi ITO First Secretary

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA Deputy Chief Advisor
Mr. Hideo SATO Final Disposal Plan
Mr. Nehat BOJAXHIU Local assistant of JET
Ms. Ines DEMIRI Local assistant of JET

JICA Balkan Office

Ms. Kanako TERUI ODA Advisor/JICA Expert

AG.

Appendix 2: Project Design Matrix (ver.2)

Proposed Project Design Matrix (PDM₂)

Project Name: The Project for Enhancement of the Capacity for Solid Waste Management toward sound Material-Cycle Society

Duration of the Project: 3 years (tentatively Sep. 2011 – Aug. 2014)

Target group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Municipality of the Prizren

Target Area: Prizren Municipality

Version 2: 28 June 2013

Narrative Summary	Objectively Verifiable Indicators	Means of Verification	Important Assumptions
Overall Goal			
The capacity for solid waste management of municipality level in Kosovo will be enhanced, and thus the waste management issue in Kosovo will be improved.	<ul style="list-style-type: none"> Local government develops SWM plan increases. 	<ul style="list-style-type: none"> SWM plan of the other municipality 	<ul style="list-style-type: none">
Project Purpose			
The capacity of solid waste management in Prizren municipality will be strengthened.	<ul style="list-style-type: none"> Staff of waste management performs according to the SWM Plan. Complaints concerning with solid waste from the citizens decrease. 	<ul style="list-style-type: none"> Project progress report Record of complaints brought from the citizens 	The political trend of decentralization in Kosovo won't change.
Outputs			
1. The current situation and problems on solid waste management in Prizren municipality is analysed.	<ul style="list-style-type: none"> The current situation and problem on solid waste management is summarized in the report. 	<ul style="list-style-type: none"> Report of baseline surveys 	
2. The draft solid waste management plan and pilot activities in Prizren municipality are prepared	<ul style="list-style-type: none"> Long and mid-term target on solid waste management for the municipality of Prizren is set. Strategy, implementation plan and financial plan to achieve the target are developed. Pilot activity plan is materialized. 	<ul style="list-style-type: none"> Draft Solid Waste Management Plan Pilot Project Plan 	
3. The feasibility of solid waste management plan is confirmed.	<ul style="list-style-type: none"> Feasibility of the waste collection system proposed in the solid waste management plan is verified technically. Feasibility of the waste collection system proposed in the solid waste management plan is verified financially. 	<ul style="list-style-type: none"> Progress report <ul style="list-style-type: none"> Technical evaluation of the pilot project Financial evaluation of the pilot project 	
4. Public awareness in solid waste management is improved in Prizren	<ul style="list-style-type: none"> Waste amount taken away from the illegal dump reduces. Waste discharge rule is disseminated and waste collection activity is carried out efficiently. 	<ul style="list-style-type: none"> Record of waste amount of illegal dump removal carried out by Ekoregjioni Report of Time and Motion survey 	

Handwritten signatures and initials:

Activities	Inputs	External conditions
1-1 To Acquire baseline 1-1-1 To observe the current waste management administration 1-1-2 To implement baseline surveys 1-2 To clarify waste flow 1-3 To identify issues through waste flow	1. Japanese side (1) Dispatch of the Expert on the following expertise - Solid waste management / leader - Planning of waste collection and transportation / Deputy leader - analysis of quantity and quality of waste - planning of landfill site - environmental education/enlightening for residents - Equipment maintenance and operation - Planning of waste collection 2 (2) local consultants (including translator) (3) expenses of the related activities for the Project (4) counterpart training in Japan (5) equipment for the related activities for the Project	The waste management service currently provided by state-owned company or municipality will not be privatized during the project is in operation.
2-1 To develop framework of draft SWM plan 2-2 To develop the draft SWM plan 2-3 To plan the pilot project 2-4 To select the pilot project sites 2-5 To prepare the pilot project plan		Pre-conditions
3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress 3-2 To development final draft SWM plan based on the results of pilot projects 3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities. 3-4 To support institutional arrangement of MOP 3-5 To support operational improvement of waste collection for Ekoregjioni PC	Kosovo Side (1) assignment of counterparts personnel (C/Ps) identifying the name and position of the Project manager (2) office space and facilities necessary for Japanese experts (3) the expenses for the activities 1) Salaries and other allowances for government officials 2) Expenses for utility such as electricity, water supply, and gas fuel.	The public company of waste management in Prizren will agree to take part in the project.
4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment 4-2 To prepare community awareness program, 4-3 To implement improvement of community based awareness 4-4 To implement environmental education for pupils 4-5 To plan awareness raising event for national level 4-6 To support dissemination of discharge rule to the entire municipal area		
5-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality 5-2 To improve equipment management and maintenance		

Note: Characters that enclosed in a box are proposed amendments.

[Handwritten signatures and initials]
 A.C.
 M.K.

Appendix 3: Plan of Operation (ver.3)

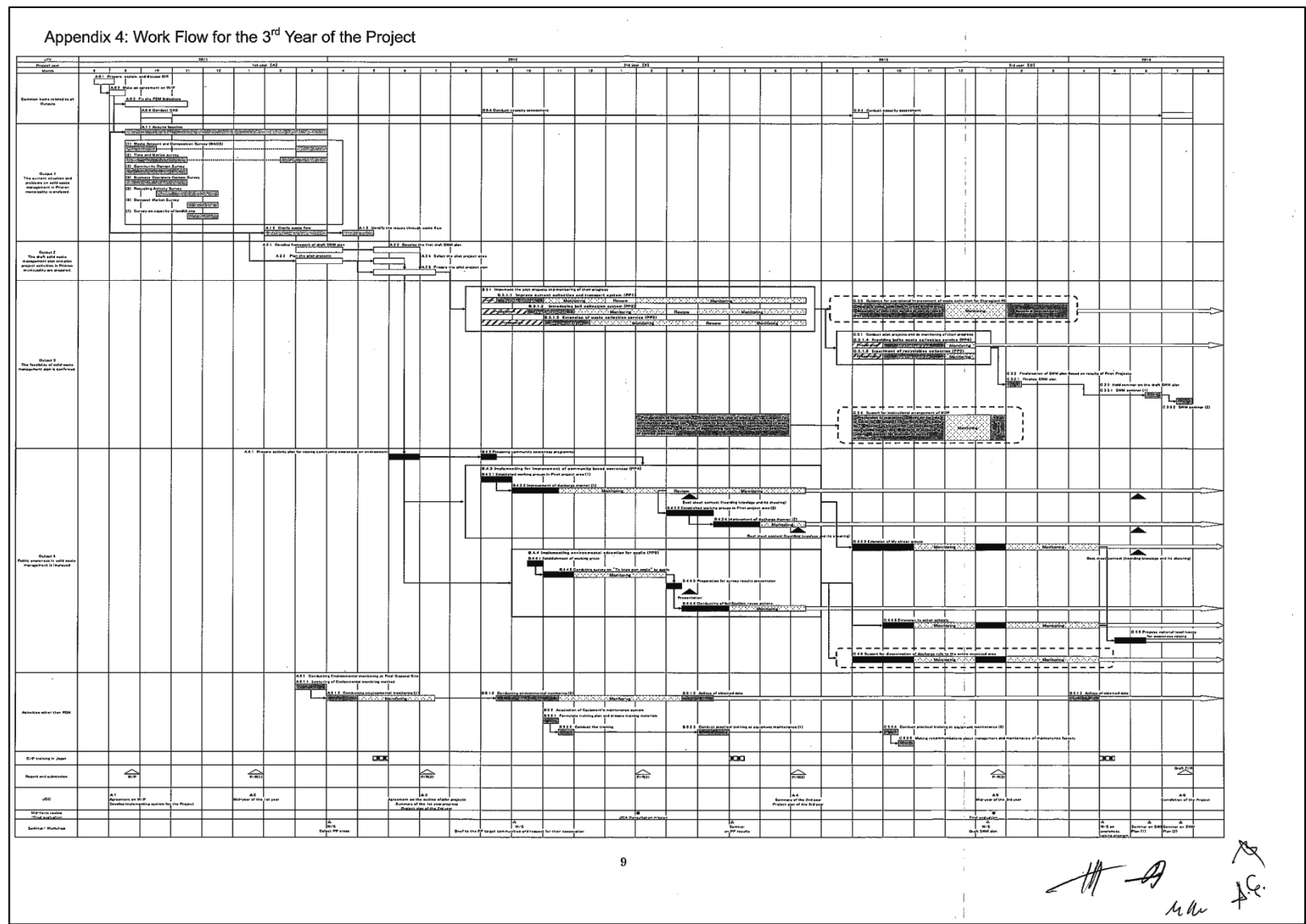
Plan of Operation for the Project for Enhancement of the Capacity for Waste management toward Sound Material-Cycle Society
Version 3, 25 June 2013

Name of Project: The Project for Enhancement of Capacity for Waste Management toward Sound Material-Cycle Society	JFY	2011												2012												2013												2014											
		1st Year (A)												2nd Year (B)												3rd Year (C)												4th Year (D)											
Year	Month	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Terms of Cooperation: Three years and six months	Project term	[Solid black bar]																																															
Project Area: Pizren municipal jurisdiction	JOC	[Solid black bar]																																															
Target Group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Pizren municipality, and Shqipërië	Evaluation	[Solid black bar]																																															
Output and Activities																																																	
Output 1: The current situation and problems on SWM in Pizren municipality is analyzed.																																																	
1-1 To Acquire baseline		[Solid black bar]																																															
1-1-1 To observe the current waste management administration		[Solid black bar]																																															
1-1-2 To implement baseline surveys		[Solid black bar]																																															
1-2 To clarify waste flow		[Solid black bar]																																															
1-3 To identify issues through waste flow		[Solid black bar]																																															
Output 2: The draft SWM plan and pilot project activities in Pizren are prepared.																																																	
2-1 To develop framework of draft SWM plan		[Solid black bar]																																															
2-2 To develop the draft SWM plan		[Solid black bar]																																															
2-3 To plan the pilot project		[Solid black bar]																																															
2-4 To select the pilot project sites		[Solid black bar]																																															
2-5 To prepare the pilot project plan		[Solid black bar]																																															
Output 3: The feasibility of SWM plan is confirmed.																																																	
3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
3-2 To develop final draft SWM plan based on the results of pilot projects		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities.		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
3-4 To support institutional arrangement of MBP		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
3-5 To support operational improvements on waste collection of Elceregion		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
Output 4: Public awareness in SWM is improved in Pizren.																																																	
4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment.		[Solid black bar]																																															
4-2 To prepare community awareness program.		[Solid black bar]																																															
4-3 To implement improvement of community based awareness		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
4-4 To implement environmental education for pupils		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
4-5 To plan awareness raising event for national level		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
4-6 To support dissemination of discharge rule to entire municipal area		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
Other activities																																																	
5-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							
5-2 To improve equipment management and maintenance		[Solid black bar]												[Solid black bar]												[Solid black bar]																							

Original Work Plan Work completed Works conducted in this period

[Handwritten signatures and initials]

Appendix 4: Work Flow for the 3rd Year of the Project

5.5 Takimi i KPK-5

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE FIFTH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Pristina, 21 October, 2013

Mr. Arben CITAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Ryuichi ITO
Assistant Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Fifth Joint Coordinating Committee on the Project
21 October 2013, Office of Ministry of Environment and Spatial Planning

1. Meeting started at 14:00 p.m.
2. Attendants list of the meeting is given in Appendix 1

The chairman, Mr. Arben ÇITAKU, General Secretary of the Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), asked the attendees to regard this meeting which has been held irregularly at a request of JICA Expert Team (hereinafter, JET) as the fifth JCC meeting because the subject, amendment of Project Design Matrix (hereinafter, PDM), was important for operation of the Project. All attendees agreed to regard this meeting as the fifth JCC meeting.

Then the chairman opened the fifth JCC meeting.

3. Agreement and confirmation

Mr. Junji ANAI, chief advisor of the Project, explained necessity to amend the PDM, meaning of strengthening the capacity of solid waste management (hereinafter, SWM), and indicators proposed to confirm the achievement of project purpose and outputs, while interweaving description of progress.

All the attendees confirmed the amended parts which were printed in red of the PDM₃ and agreed proposed amendments.

4. Conclusion

Chairman, Mr. Arben CITAKU concluded that JCC approved the PDM₃ attached in Appendix 2.

5. Closing of the meeting

Mr. Ryuich ITO, assistant resident representative of JICA Balkan Office, made a closing speech from the four points of views.

- Since activities to be conducted became clearer by this amendment of PDM, further challenging for strengthening capacity of the SWM would be expected toward the end of the Project.
- Dissemination of the experience and knowledge obtained through the Project to the other municipalities was important issue to tackle the achievement of overall

Handwritten signatures and initials, including a large signature on the left and initials 'A-S' and 'A Q' on the right.

goal under leadership of MESP.

- Human resources and fund were indispensable for sustainable development of the Project, therefore, MESP would be requested to support municipality continuously, under its leadership.
- Since the problem on final disposal has not been solved yet, MESP was requested to make effort to solve this issue continuously.

Meeting closed at 15:30 p.m.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Project Design Matrix (ver.3)

M. M. M. *A.G.*
A. *Q.*

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU	Director, Environment Department, MESP
Mrs. Nezakete HAKAJ	Head of Environmental Protection Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Division for chemical and Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI	Chief of Waste Management Section

Ekoregjioni Public Company

Mr. Nehat BASHA	Managing Director
-----------------	-------------------

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor

JICA Balkan Office

Mr. Ryuichi ITO	Assistant Resident Representative, JICA Balkan Office
Mrs. Kanako TERUI	ODA Advisor/JICA Expert

A.F.
AF
2

Project Design Matrix (PDM₃)

Project Name: The Project for Enhancement of the Capacity for Solid Waste Management toward sound Material-Cycle Society
 Duration of the Project: 3 years (tentatively Sep. 2011 – Aug. 2014)
 Target group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Municipality of the Prizren
 Target Area: Prizren Municipality
 Version 3: 21 October 2013

Narrative Summary	Objectively Verifiable Indicators	Means of Verification	Important Assumptions
Overall Goal The capacity for solid waste management of municipality level in Kosovo will be enhanced, and thus the waste management issue in Kosovo will be improved.	Local governments that develop SWM plans increases.	SWM plans of other municipalities	
Project Purpose The capacity of solid waste management in Prizren municipality will be strengthened.	Municipality of Prizren becomes able to secure funding to sustainably implement the five-year Solid Waste Management Plan by the end of the Project. Dissemination of experience and knowledge obtained in the project to other local governments is ready by the end of the project.	Budgetary plan of municipality of Prizren Dissemination plan of experience and knowledge obtained through the Project	The political trend of decentralization in Kosovo won't change.
Outputs			
1. The current situation and problems on solid waste management in Prizren municipality is analyzed.	The current situation and problems on solid waste management is summarized in the report.	Progress report (1), (2) Draft master plan on Solid Waste Management for Municipality of Prizren	
2. The draft solid waste management plan and pilot activities in Prizren municipality are prepared	Draft master plan on solid waste management for Municipality of Prizren is developed in accordance with the waste law. Draft five-year solid waste management plan for municipality of Prizren is submitted to the municipal assembly. Draft municipal regulation on solid waste management is submitted to the municipal assembly. Plan of pilot projects is prepared.	Draft master plan on SWM Draft Five-year SWM plan/ Public notice on municipal assembly meeting concerned with Five-year SEM plan Draft municipal regulation on solid waste management/ Public notice on municipal regulation on waste management (incl. establishment of waste management section, introduction of waste tax) Plan of pilot projects	
3. The feasibility of solid waste management plan is confirmed.	Municipality of Prizren prioritizes establishment and strengthening of organization based on the draft municipal regulations and the five-year solid waste management plan. Municipality of Prizren performs solid waste management properly. Operation capacity (collection & transportation, equipment maintenance) for solid waste treatment of Ekoregijoni Regional Waste Company is strengthened. The possibility of achieving a 100% (of population) waste collection rate in 2014 will be confirmed through implementation of pilot projects. Municipality of Prizren takes budget measures necessary for waste management activities in 2014.	Progress report Record of monitoring (collection & transportation, environment of disposal site) Report of grant aid project, Progress report Progress report (report on activities in the pilot projects) Budgetary report for 2014 of Municipality of Prizren	
4. Public awareness in solid waste management is improved in Prizren	Waste discharge rules are disseminated. Home composters are disseminated.	Record of dissemination activities Record of installation of composters	
Activities	Inputs	External conditions	
1-1 To gain understanding of baseline data 1-1-1 To observe the current waste management administration 1-1-2 To implement baseline surveys 1-2 To clarify waste flow 1-3 To identify issues through waste flow 2-1 To develop framework of draft SWM plan 2-2 To develop the draft SWM plan 2-3 To plan the pilot projects 2-4 To select the pilot project sites 2-5 To prepare the pilot project plans 3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress 3-1-1 To improve the current waste collection system 3-1-2 To introduce a bell collection system 3-1-3 To expand waste collection services (together with introduction of home composters) 3-1-4 To improve community awareness 3-1-5 To give school students environmental education 3-1-6 To introduce bulky waste collection 3-1-7 To conduct experimental separate collection of recyclables 3-2 To develop a final draft SWM plan based on the results of pilot projects 3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities. 3-4 To support the Municipality of Prizren in undertaking institutional and policy reforms 3-5 To give guidance for operational improvement of waste collection for Ekoregijoni RC 3-6 To support MESP to prepare dissemination plan of experience and knowledge obtained through the Project 4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment 4-2 To prepare community awareness program 4-3 To improve community awareness using home composters as a tool 4-4 To give school students environmental education 4-5 To plan awareness raising event for national level 4-6 To support dissemination of waste discharge rule in the whole municipal area 5-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality 5-2 To improve equipment management and maintenance	1. Japanese side (1) Dispatch of the Expert on the following expertises - Solid waste management / leader - Planning of waste collection and transportation / Deputy leader - analysis of quantity and quality of waste - planning of landfill site - environmental education/enlightening for residents - Equipment maintenance and operation - Waste collection plan 2 (2) local consultants (including translator) (3) expenses of the related activities for the Project (4) counterpart training in Japan (5) equipment for the related activities for the Project Kosovo Side (1) assignment of counterparts personnel (C/Ps) identifying the name and position of the Project manager (2) office space and facilities necessary for Japanese experts (3) the expenses for the activities 1) Salaries and other allowances for government officials 2) Expenses for utility such as electricity, water supply, and gas fuel.	The waste management service currently provided by state-owned company or municipality will not be privatized during the project is in operation.	
		Pre-conditions The public company of waste management in Prizren will agree to take part in the project.	

[Handwritten signatures and initials]

5.6 Takimi i KPK-6

MINUTES OF MEETING
FOR
THE SIXTH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY

Pristina, 20 February, 2014

Mr. Arben CITAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Ryuichi ITO
Assistant Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Sixth Joint Coordinating Committee on the Project
20th February 2014, Office of Ministry of Environment and Spatial Planning

1. Meeting started at 14:00 p.m.
2. Attendants list of the meeting is given in Appendix 1
3. Opening of the meeting

Mr. Muhamet MALSIU, Director of Environment Department, the Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the Sixth Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech.

Successively, all attendees introduced themselves.

4. Agreement and confirmation

(1) Progress in the first half of the third year of the Project

The Chief Advisor, Mr. Junji Anai, JICA Expert Team (hereinafter, JET), briefed the progress report (5) (hereinafter, PR/R-5). All the attendees acknowledged that the project had been performed as scheduled, and confirmed the following activities to be done in the second half of third year of the Project.

- Pilot project of bulky waste collection in spring will be carried out in late April or in early May 2014.
- Two seminars on solid waste management master plan will be held in June and July respectively, aiming to disseminate experiences and knowledge obtained through implementation of the Project.
- Activities for public awareness raising, the effectiveness of which had been confirmed, would be introduced in the abovementioned seminar.

(2) Terminal Evaluation Report

The Joint Terminal Evaluation Team (hereinafter, the Team), headed by Mr. Ichiro ADACHI, presented the results of the Terminal Evaluation Report (attached as Appendix 2) to the JCC members. The JCC members approved its contents.

Handwritten signatures of participants, including a signature that appears to be 'A.G.' and another that appears to be 'M'.

5. Further discussions

Regarding the Terminal Evaluation Report that was confirmed between the Kosovo side and JICA, the following were discussed.

- The chief of waste management section of MOP distributed the proposed PDM₄ to the attendees, and requested JICA to extend the period of the Project until achievement of the project purpose could be confirmed.
- The Team answered that they would convey this request to JICA HQ.

6. Conclusion

Chairperson, Mr. Arben CITAKU concluded the fourth JCC meeting, confirming that:

- JCC approved the sixth Progress Report.
- JCC acknowledged the minutes of meeting of the Terminal Evaluation Report had been signed by representatives of the Joint Terminal Evaluation Team.
- JCC supports the request for extension of the Project proposed by MOP.

7. Closing of the meeting

Mr. Ryuichi ITO, Deputy Resident Representative of JICA Balkan Office, expressed his expectation as follows:

- The waste management section will be soon established as one of official entity in the municipality in accordance with Solid Waste Management Plan and municipal regulation on waste management.
- MOP will perform the municipality's commitment to work with citizens for improving the environment from now on, and become a model of participatory SWM.
- MESP will have a strong leadership to achieve the goal we jointly set.

And Mr. Ito proposed to accelerate improving the situation of landfill sites which the Kosovo government's ongoing by introducing PPP.

Meeting closed at 16:00 p.m.

A.G.
HH *un* *A* *As*

- Appendix 1: List of Attendants
- Appendix 2: Terminal Evaluation Report
- Appendix 3: Proposed Project Design Matrix (Draft PDM₄)

Handwritten signatures and initials:
A.C.
A
M
w
B

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU Director,
Environment Department, MESP
Mrs. Nezakete HAKAJ Head of Environmental Protection
Division, MESP
Mr. Erver TAHIRI Head of Division for chemical and
Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI Director, Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI Chief of Waste Management Section

Ekoregioni Regional Waste Company

Mr. Nehat BASHA Managing Director

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA Deputy Chief Advisor
Mr. Nehat BOJAXHIU Local assistant of JET

JICA Head Quarter

Mr. Ichiro ADACHI Director of Terminal Evaluation Team,
Head of Environmental Management
Division 2, Global Environment
Department, JICA
Mr. Ryohei ANZAI Environmental Management Division
2, Global Environment Department,
JICA
Mr. Makoto TANAKA Member of Terminal Evaluation Team

JICA Balkan Office

Mr. Ryuichi ITO Assistant Resident Representative,
JICA Balkan Office
Ms. Kanako TERUI ODA Advisor/JICA Expert

Ministry of European integration

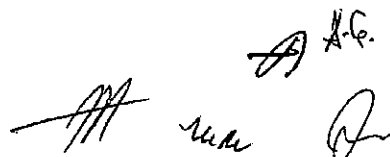
Ms. Adea GASHI Representative of MoEI (JICA project)

Pastrimi Regional Waste Company

Ms. Arbrora ADEMI Secretary of Executive director

PAMKOS

Ms. Lirjana DEMAJ Administrative assistant

Appendix 2: Terminal Evaluation Report

A J.C.
[Signature] *W.K.* *[Signature]*

Appendix 1: Proposed PDM₄

Proposed Project Design Matrix (PDM₄)

Project Name: The Project for Enhancement of the Capacity for Solid Waste Management toward sound Material-Cycle Society
 Duration of the Project: 4 years (tentatively Sep. 2011 – Aug. 2015)
 Target group: Ministry of Environment and Spatial Planning (MESP), Municipality of the Prizren
 Target Area: Prizren Municipality
 Version 4: 20 February 2014

Narrative Summary	Objectively Verifiable Indicators	Means of Verification	Important Assumptions
Overall Goal			
The capacity for solid waste management of municipality level in Kosovo will be enhanced, and thus the waste management issue in Kosovo will be improved.	• Local governments that develop SWM plans increases.	• SWM plans of other municipalities • Action plan prepared by MESP	•
Project Purpose			
The capacity of solid waste management in Prizren municipality will be strengthened.	• Municipality of Prizren becomes able to secure funding to sustainably implement the five-year Solid Waste Management Plan by the end of the Project. • Dissemination of experience and knowledge obtained in the project to other local governments is ready by the end of the project.	• Budgetary plan of municipality of Prizren • Dissemination plan of experience and knowledge obtained through the Project	The political trend of decentralization in Kosovo won't change.
Outputs			
1. The current situation and problems on solid waste management in Prizren municipality is analyzed.	• The current situation and problems on solid waste management is summarized in the report.	• Progress report (1), (2) • Draft master plan on Solid Waste Management for Municipality of Prizren	
2. The draft solid waste management plan and pilot activities in Prizren municipality are prepared	• Draft master plan on solid waste management for Municipality of Prizren is developed in accordance with the waste law. • Draft five-year solid waste management plan for municipality of Prizren is submitted to the municipal assembly. • Draft municipal regulation on solid waste management is submitted to the municipal assembly. • Plan of pilot projects is prepared.	• Draft master plan on SWM • Draft Five-year SWM plan/ Public notice on municipal assembly meeting concerned with Five-year SEM plan • Draft municipal regulation on solid waste management/ Public notice on municipal regulation on waste management (incl. establishment of waste management section, introduction of waste tax) • Plan of pilot projects	

Handwritten initials and signature.

<p>3-1 To implement pilot projects and do monitoring of their progress 3-1-1 To improve the current waste collection system 3-1-2 To introduce a bell collection system 3-1-3 To expand waste collection services (together with introduction of home composters) 3-1-4 To improve community awareness 3-1-5 To give school students environmental education 3-1-6 To introduce bulky waste collection 3-1-7 To conduct experimental separate collection of recyclables 3-2 To develop a final draft SWM plan based on the results of pilot projects 3-3 To hold series of seminars to share the lessons learned through development of SWM plan with the other municipalities. 3-4 To support the Municipality of Prizren in undertaking institutional and policy reforms 3-5 To give guidance for operational improvement of waste collection for Ekoregjioni RC 3-6 To support MESP to prepare dissemination plan of experience and knowledge obtained through the Project</p>	<p>- Waste collection plan 2 - Institutional management 2 (2) Local consultants (including translator) (3) Expenses of the related activities for the Project (4) counterpart training in Japan (5) equipment for the related activities for the Project</p> <p>Kosovo Side (1) assignment of counterparts personnel (C/Ps) identifying the name and position of the Project manager (2) office space and facilities necessary for Japanese experts (3) the expenses for the activities 1) Salaries and other allowances for government officials 2) Expenses for utility such as electricity, water supply, and gas fuel.</p>	
<p>4-1 To prepare activity plan for raising community awareness on environment 4-2 To prepare community awareness program 4-3 To improve community awareness using home composters as a tool 4-4 To give school students environmental education 4-5 To plan awareness raising event for national level 4-6 To support dissemination of waste discharge rule in the whole municipal area</p>		<p style="text-align: center;">Pre-conditions</p> <p>The public company of waste management in Prizren will agree to take part in the project.</p>
<p>5-1 Support for institutional and regulatory reform (1) To raise the rate of collection of waste tax (2) To discuss the coordination between outsourcing waste collection and related laws and regulations (3) To prepare the procedures to outsource waste collection (4) To monitor the collection of waste taxes and financial processes concerning SWM (5) To report the budget and results in SWM (6) To clarify the details of demand of budget in SWM 5-2 Public awareness raising (1) To implement activities to make the public aware of paying waste tax</p>		
<p>6-1 To carry out monitoring of landfill volume and water quality 6-2 To improve equipment management and maintenance</p>		

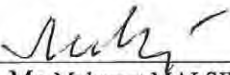
5.7 Takimi i KPK-7

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE SEVENTH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Prizren, 24 July 2014

Mr. Arben CİTAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

for
Mr. Toshiya ABE
Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Seventh Joint Coordinating Committee on the Project
24 July 2014, Conference room of Municipality of Prizren

1. Meeting started at 10:00 a.m.
2. Attendants list of the meeting are given in Appendix 1

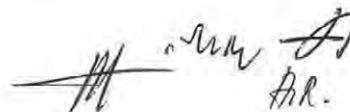
Mr. Arben ÇITAKU, General Secretary of the Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the seventh Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting by welcoming all of the participants and made an opening speech.

3. Agreement and confirmation

The Chief Advisor, Mr. Junji ANAI, JICA Expert Team (hereinafter, JET), briefed the progress of the Project. Thereafter, Mr. Muhamet BAJRAMI, who is the chief of the Waste Management Section of MOP, explained the work progress of the municipality of Prizren and Mr. Besnik KRASINIQI, who is the chief of operation unit of Ekoregjioni RWC, summarized the progress of Ekoregjioni's activities. All the attendees acknowledged and confirmed the following items:

(1) Progress in the second half of the 3rd year of the Project

- Expected outputs were almost achieved but the followings issues would be completed by reflecting the lessons to be obtained through commencement of the new waste management system.
 - Second SWM plan (2014 – 2023) will be completed by the end of February 2015.
 - Institutional arrangement of MOP will be completed through implementation of the new SWM system.
 - Dissemination plan of experience and knowledge obtained through the Project, which will be prepared by MESP, will be prepared by the end of February 2015.
 - The plan of awareness raising event will be presented in the seminar on SWM for the municipalities of the whole country.
- Staff of MOP will continue to monitor the water quality in the area surrounding of the disposal site and the landfill volume.
- Ekoregjioni RWC became able to maintain the equipment properly based on

the training and know-how obtained through the Project.

(2) Extension of the Project

- Mr. CITAKU informed the attendees that JICA and Kosovar side would have a meeting for extension of the Project period shortly.
- In succession, Mr. ANAI explained the plan of operation (PO) for the third year phase two of the Project. Mr. ANAI also advised that the PO might be modified according to the results of discussions held between JICA and Kosovar side shortly.
- All attendees acknowledged that the PO presented was tentative.

4. Conclusion

Chairperson, Mr. CITAKU concluded the sixth JCC meeting as follows:

- JCC approved the sixth Progress Report attached.
- JCC approved tentatively the plan of operation proposed for the third year phase two of the Project by JET.

5. Closing of the meeting

Mr. Hasan HASANI, project manager of the Project, expressed his gratefulness to JICA for extension of the Project period. He expressed his commitment to working hard to ensure the success of this project because it is the first challenge for Kosovo to comply with the Waste Law.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Progress Report 6

A
A.R. J.C.
MM

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU	Director,
Mrs. Nezakete HAKAJ	Environment Department, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Environmental Protection Division, MESP
	Head of Division for chemical and Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI	Chief of Waste Management Section
Mr. Nezir REXHEPI	Waste Management Section
Mrs. Laura SUKA	Waste Management Section
Mr. Ramadan TAFALLARI	Chief of Environmental Protection Section

Ekoregjioni Public Company

Mr. Nehat BASHA	Managing Director
Mr. Besnik KRASINIQI	Chief of Operation unit
Mr. Rizan PONIK	Staff of Operation unit

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor
Mr. Nehat BOJAXHIU	Chief Local Assistant of JET
Mrs. Nilifer CAPARI	Local Assistant (Translator)

JICA Balkan Office

Mrs. Arberore RIZA	Technical coordinator, JICA Kosovo Office
--------------------	--

Ar. *Ar.* *Ar.*
Ar. *Ar.*

Appendix 2: Progress Report (6)

Japan International Cooperation Agency (JICA)
The Republic of Kosovo

The Project for enhancement of capacity
for Waste Management toward sound
Material-Cycle Society
IN
THE REPUBLIC OF KOSOVO

PROGRESS REPORT

No. 6

(Main Report)

July 2014

JICA Expert team
(Kokusai Kogyo Co., Ltd.)

A
P.R.
A.C.
SW
[Signature]

5.8 Takimi i KPK-8

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE EIGHTH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Prizren, 17 March 2015

Mr. Arben ÇITAKU
Permanent Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Toshiya ABE
Resident Representative,
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Eighth Joint Coordinating Committee on the Project

17 March 2015, Conference room of Mayor of Prizren

1. Meeting started at 10:00 a.m.
2. Attendants list of the meeting is given in Appendix 1

Mr. Arben ÇITAKU, Permanent Secretary of the Ministry of Environment and Spatial Planning (hereinafter, MESP), opened the eighth Joint Coordinating Committee (hereinafter, JCC) meeting. Dr. Ramadan MUJA, Mayor of the municipality of Prizren, delivered a welcoming speech.

3. Agreement and confirmation

The Chief Advisor, Mr. Junji ANAI, JICA Expert Team (hereinafter, JET), briefed about the progress of the Project. Thereafter, Mr. Muhamet BAJRAMI, the chief of the Waste Management Section of MOP, explained the work progress of the municipality of Prizren. All attendees acknowledged and confirmed the following items:

(1) Progress in the first half of the 3rd year (2nd phase) of the Project:

- All preparation works for commencement of the new waste management system proposed in the Five-year SWM plan was completed as scheduled. And the new system started in January 2015 smoothly.
- Based on the decision of the Municipality of Prizren, Prizren unit of Ekoregjioni RWC will be separated and be independent from its main RWC as a municipal public enterprise named “N.P.K. Higjiëna Prizren”. MOP applied for establishment of Higjiëna Prizren to the Ministry of Economic and Development. This request of MOP has been already approved by the five-ministers committee on January 16, 2015, and is now waiting for the final approval of the prime minister.
- Development of the plan of management, administration, finance and operation for the new public enterprise has been completed, and the Prizren unit is ready to be established.
- The development of the second SWM plan (2014 – 2023), which was initially had been expected to be completed by the end of February 2015, will be reached at the end of June 2015, incorporating the feedbacks on the SWM

newly implemented in the beginning of January 2015.

- Expected outputs of the Project were almost achieved except for the aspects mentioned above.

(2) Amendment of the PDM₄

- Mr. ANAI proposed to amend the objectively verifiable indicators of the Output 5 of PDM₄ as shown in Appendix because the waste tax collection rate would not be proved during the Project implementation period.
- All attendees acknowledged that the necessity of amendment and agreed the proposed PDM₅.

4. Conclusion

Chairperson, Mr. CITAKU concluded the eighth JCC meeting as follows:

- JCC approved the seventh Progress Report as attached.
- JCC approved the plan of operation proposed for the second half of the third year 2nd phase of the Project.
- JCC agreed and approved the amendment to PDM₄ as reflected on PDM₅.

5. Closing of the meeting

Mr. Toshiya ABE, Resident Representative of JICA Balkan Office, congratulated the commencement of the new SWM system in Prizren and expressed his appreciation to the counterparts of MOP for working closely with JET.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Progress Report 7

Appendix 3: Proposed amendment of PDM₄

Three handwritten signatures are present. The first is a simple mark, the second is a stylized signature, and the third is a signature with a circled 'A' above it. Below these, there is another signature that appears to be 'A.G.'.

Appendix 1: List of Attendants

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mrs. Nezaketë HAKAJ	Head of Environmental Protection Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Waste and Chemical Management Division
Mr. Nazui	Waste and Chemical Management Division

Municipality of Prizren

Dr. Ramadan MUJA	Mayor of Municipality of Prizren
Mr. Haasan HASANI	Director, Dept. of Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI	Chief of Waste Management Section
Mr. Nezir REXHEPI	Waste Management Section
Mrs. Laura SUKA	Waste Management Section
Mr. Galip BELALLARI	Professional partner for Environment /Public Education

Pastrim Public Company

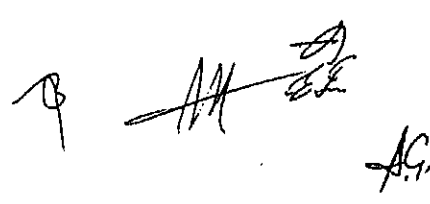
Mr. Felm SALIHU	Managing Director
Ms. Iliriana Demoj	Secretary of PAMKOS

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Hiroshi FUJITA	Deputy Chief Advisor
Ms. Chiaki NISHI	Public Awareness
Mr. Gantumur Bumeabaatar	Institutional management (2)
Mr. Nehat BOJAXHIU	Chief Local Assistant of JET
Mrs. Nilyfer CAPARI	Local Assistant (Translator)

JICA Balkan Office

Mr. Toshiya ABE	Resident Representative
Mr. Tomoyuki TATSUMI	Assistant Representative
Mrs. Kanako TERUI	Project Formulation Advisor

Appendix 2: Progress Report (7)

Japan International Cooperation Agency (JICA)
The Republic of Kosovo

The Project for enhancement of capacity

For Waste Management toward sound

Material-Cycle Society

IN

THE REPUBLIC OF KOSOVO

PROGRESS REPORT

No. 7

(Main Report)

March 2015

JICA Expert team
(Kokusai Kogyo Co., Ltd.)

Appendix 3: Amendment of PDM₄

Proposed amendment of PDM₄

Narrative Summary	Objectively Verifiable Indicators	Means of Verification
Overall Summary		
The Capacity for solid waste management of municipal level in Kosovo will be enhanced, and thus the waste management issue in Kosovo will be improved.		
Project Purpose		
The capacity of solid waste management in Prizren municipality will be strengthened.		
Out outs		
6. SWM Five-year Plan of Prizren Municipality is implemented	<ul style="list-style-type: none"> Financial resources that have been reserved for solid waste management of Prizren municipality is used properly. Commissioned waste collection system in Prizren municipality is functioned properly. Waste tax collection rate become more than XX% by the end of Project. Accumulated amount of waste tax collected until the end of the Project is more than 40% of total waste collection commissioning expenses in 2015. 	<ul style="list-style-type: none"> Accounting report of SWM Minutes of Advisory committee meeting / Record of final disposal amount Output data at the end of June of waste tax data management system

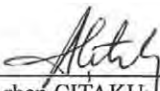
Abede : Proposal of delete

abcde : Proposal of additional indicator and means of verifications

5.9 Takimi i KPK-9

**MINUTES OF MEETING
FOR
THE NINETH JOINT COORDINATING COMMITTEE
ON
THE PROJECT FOR ENHANCEMENT OF CAPACITY
FOR
WASTE MANAGEMENT
TOWARD
SOUND MATERIAL-CYCLE SOCIETY**

Prizren, 21 July 2015

Mr. Arben CITAKU
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial
Planning

Mr. Junji ANAI
Chief Advisor,
JICA Expert Team,
Kokusai Kogyo Co., Ltd.

Mr. Muhamet MALSIU
Project Director
Director of Environment Department,
Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Hasan HASANI
Project Manager
Director of Public Services,
Municipality of Prizren

Witnessed by:

Mr. Tomoyuki TATSUMI
Project Formulation Adviser
Japan International Cooperation Agency
(JICA)
Balkan Office

Ninth Joint Coordinating Committee Meeting on the Project

21 July 2015 – Conference Room, 17F, Governmental Building (ishi pallati I mediave)

1. Meeting started at 10:00 a.m.
2. Attendants' list of the meeting is given in Appendix 1
3. Opening of the meeting

Mr. Arben CITAKU, General Secretary of MESP and the chairperson of the meeting, opened the ninth Joint Coordinating Committee (hereinafter to be referred as *JCC*) by welcoming all the participants.

4. Agreement and Confirmation

4.1 Completion of the Project

Mr. Junji Anai, Chief Advisor of JICA Experts' Team (hereinafter to be referred as *JET*), presented the outline of the completion report of the Project. And Mr. Muhamet Bajrami, chief of Waste Management Section, Department of Public Services, the Municipality of Prizren presented the outline of the Solid Waste Management Master Plan (hereinafter to be referred as *SWM M/P*).

Completion report (draft final) and revised *SWM M/P* had been discussed between the Japanese and Kosovar sides. All the attendees agreed and confirmed the following items:

(1) Achievement of the Outputs

All the outputs were achieved.

(2) Achievement of Project purpose

The capacity of solid waste management of the municipality of Prizren has increased drastically.

(3) Overall Goal

All attendees recognized that the Project has successfully achieved the Project purpose, and expected that the effects generated by this Project should be succeeded to disseminate to other municipalities.

5. Comments and Suggestions

The contents of the discussions and the suggestions raised during the meeting were the following:

- About Approval of the SWM M/P

Mr. Hasan expressed that MOP would approve the SWM M/P in September or October of 2015. In addition to this, Municipal Regulation of SWM in Prizren Municipality will also be amended at the same time with the approval of the plan.

All activities including 3Rs related ones planned in the SWM M/P such as home composting and introduction of source separation will be implemented in accordance with the plan in the future.

- About Establishment of Higjiena Prizren Municipal Company

Mr. Anai emphasized that one of major problems in strengthening Higjiena Prizren (Prizren Unit of Ekoregjioni Regional Company) is non-existence of official bank account under the name “Higjiena Prizren” since it has not been established officially. In relation with the indication, Mr. Arben expressed that MESP supported the idea of separation of Prizren Unit.

- Remaining Challenges

The following are tasks or challenges for the further improvement are (1) improvement of tax collection rate and (2) improvement of database related with tax payment.

6. Conclusion

The JCC made the following conclusions:

- The JCC confirmed that all activities had been planned were conducted completely and agreed all the outputs were achieved and approved the draft completion report of the Project.
- The JCC approved the final draft of SWM M/P for the municipality of Prizren as attached in annex 2 and requested MOP to submit this to the municipal assembly.

7. Closing of the meeting

Chairperson closed the meeting at 12:00 a.m.

Appendix 1: List of Attendants

Appendix 2: Final Draft of Solid Waste Management Master Plan

AGI *mu*
mu *A*
MB

Appendix 1: List of Attendees

Ministry of Environment and Spatial Planning

Mr. Arben CITAKU	Secretary General,
Mr. Muhamet MALSIU	Director, Environment Department, MESP
Mrs. Nezakete HAKAJ	Head of Environmental Protection Division, MESP
Mr. Enver TAHIRI	Head of Division for chemical and Waste Administration

Municipality of Prizren

Mr. Hasan HASANI	Director, Public Services
Mr. Muhamet BAJRAMI	Chief of Waste Management Section
Mr. Nezir REXHEPI	Waste Management Section
Mrs. Laura SUKA	Waste Management Section

JICA Expert Team (JET)

Mr. Junji ANAI	Chief Advisor
Mr. Gantumur Bumeebaatar	Waste collection plan 2 / Institutional management 2
Mrs. Nilifer CAPARI	Local Assistant (Translator)

JICA Balkan Office

Mr. Tomoyuki TATSUMI	Project Formulation Adviser JICA Balkan Office
Mrs. Kanako TERUI	ODA Advisor/JICA Expert JICA Kosovo Office

Sum
per
AG.

The project for Enhancement of Capacities for Waste Management towards
a Sound Material-Cycle Society in the Republic of Kosovo

Master Plan for Solid Waste Management in Prizren Municipality

2014 – 2023

(Draft)

June 2015

Handwritten signature and initials

6 Tjera

6.1 Plani Master për Menaxhimin e Mbeturinave të Ngurta në Komunën e Prizrenit

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menaxhimin e Mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

Plani Master për Menaxhimin e Mbeturinave të Ngurta në Komunën e Prizrenit 2014 - 2023

(Draft)

Qershor 2015

Sektori i Menaxhimit të Mbeturinave
Drejtoria e Shërbimeve Publike
Komuna e Prizrenit

Tabela e Përmbajtjes

1	Qëllimi i Planit për Menaxhimin e Mbeturinave të Ngurta	1
1.1	Sfondi i P/M për MMN	1
1.2	Pozita e PL/MMN brenda sistemit ligjor të Kosovës.....	1
2	Gjendja aktuale dhe problemet e Menaxhimit të Mbeturinave të Ngurta (MMN) në Komunën e Prizrenit.....	2
2.1	Sasia dhe përbërja e mbeturinave	2
2.1.1	Sasia e mbeturinave	2
2.1.2	Përbërja e Mbeturinave.....	4
2.2	Mbeturinat e Amvisërisë dhe Bizneseve	4
2.3	Grumbullimi dhe transportimi i mbeturinave.....	5
2.4	Shkarkimi i Mbeturinave	6
2.5	Rrjedha e Mbeturinave	7
2.6	Problemet me MMN.....	11
2.6.1	Përgjegjësitë e Paqarta.....	11
2.6.2	Vetëdijësimi i Ulët Publik.....	11
2.6.3	Rritja e shpejtë e sasisë së mbeturinave.....	12
2.6.4	Vështirësitë e sigurimit të burimeve financiare	12
1	Filozofia themelore e menaxhimit të mbeturinave	15
2	Objektivat e Planit	15
2.1	Periudha e Planifikimit	15
2.2	Vizioni i menaxhimit të mbeturinave të ngurta.....	15
2.3	Objektivat Numerike	17
3	Përgjegjësia e qytetarëve, ndërmarrjeve dhe administratës.....	18
3.1	Qytetarët	18
3.2	Bizneset afariste	19
3.3	Administrata	19
4	Rishikimi i Rrjedhës së Mbeturinave.....	20
5	Strategjitë për Implementimin e Vizionit.....	22
5.1	Qyteti i Pastër dhe i Bukur	22
5.1.1	Promovimi i dukurisë ndër qytetare, bizneseve dhe qeverisë lokale që të bëhen më të vetëdijshëm në përgjegjësitë e tyre dhe të ndërtojnë një komunitet duke e mbështetur njeri tjetrin	22
5.2	Pa probleme të mbeturinave	24
5.2.1	Përmirësimi i sistemit të MMN i cili ka filluar nga fillimi i 2015	24
5.2.2	Zhvillimi i trajtimit të duhur të mbeturinave industriale dhe medikale	26
5.2.3	Rishikimi i rregullores komunale mbi menaxhimin e mbeturinave sipas nevojës	28
5.3	Promovimi i 3R	28
5.3.1	Prezantimi i ndarjes në burim dhe grumbullimi i ndarë i mbeturinave.....	29
Në aktivitetet të 3R ku synohet një shoqëri të shëndoshë, thuhet, "Fshhtë burim nëse ndahet por është mbeturinë nëse përzihet ". Pastaj, KeP do të prezantojë sistemin e ndarjes në burim, ku mbeturinat klasifikohen në mbeturina organike dhe inorganike para se të përzihen në burim dhe sistem		

grumbullimi ndaras të materialeve të kompostueshme dhe të reciklueshme.....	29
5.3.2 Prezantimi i premisave për trajtim të ndërnjetëm për promovimin e minimizimit të mbeturinave.....	31
5.4 Krijimi i një Menagjimi të përshtatshëm të Deponisë.....	32
5.4.1 Vazhdimi i monitorimit të deponisë ekzistuese.....	32
5.4.2 Krijimi i menagjimit të qëndrueshëm të deponimit final.....	33
6 Masat Bugjetore.....	34
1 Gjendja dhe problemet e MMN në 2011.....	1
2 Supozimet për Planifikim.....	5
2.1 Popullsia dhe shkalla e rritjes ekonomike.....	5
2.2 Sasia dhe përbërësit e mbeturinave në të ardhmen.....	6
2.2.1 Sasia e mbeturinave që gjenerohen.....	6
2.2.2 Përbërja e mbeturinave në të ardhmen.....	8

SHTOJCA 1: Gjendja dhe problemet e MMN në 2011

SHTOJCA 2: Komiza për Planifikim

Shkurtesat

C/P	Counterpart/Partnerët
CA/VK	Capacity Assessment/Vlerësimi i Kapaciteteve
CAS/SVK	Capacity Assessment Survey/Studimi i vlerësimit të kapaciteteve
CI/IK	Capacity Inventory/ Inventari i kapaciteteve
DF/R-DRF	Draft Final Report/ Draft Raporti Final
DOCUST/DOKUFEST	International Documentary and Short Film Festival/ Festivali Ndërkombëtar i filmit të shkurtër
Ekoregjioni RWC KRM Ekoregjioni	Ekoregjioni Regional Waste Company/Kompania Regjionale Ekoregjioni
F/R- R/F	Final Report/ Raporti Final
GTZ (GIZ)	Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit/ Agjensioni për bashkëpunim Teknik
IC/R / RF	Inception Report/ Raporti Fillestar
JCC/ KPK	Joint Coordinating Committee / Komisioni i përbashkët Koordinues
JICA	Japan International Cooperation Agency/ Agjensioni Japonëz për Bashkëpunim Ndërkombëtar
KLMC/ KMDK	Kosovo Landfill Management Company/ Kompania për Menagjimin e Deponive të Kosovës
MEI/MIE	Ministry of European Integration/ Ministria e Integritimeve Europiane
MESP/MMPH	Ministry of Environment and Spatial Planning / Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
M/P- P/M	Master Plan / Plani Master
P/R- R/P	Progress Report / Raporti i Progresit
Pastrimi PC KRM Pastrimi	Pastrimi Public Company / Kompania Regjionale Pastrimi
PDM / FPD	Project Design Matrix / Forma e Projekt Dizajnit
PO	Plan of Operation / Plani i Operimit
POS/ SOP	Public Opinion Survey / Studimi i Opinionit Publik
SDC	Swiss Agency for Development and Cooperation / Agjensioni Zvicëran për Zhvillim dhe Bashkëpunim
SWM/ MMN	Solid Waste Management/ Menagjimi i Mbeturinave të Ngurta
T&M Survey/Studimi i K&L	Time and Motion Survey / Studimi i Kohës dhe Lëvizjes
USAid	United States Agency for International Development/ Agjensioni i Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar
W/P/ P/P	Work Plan / Plani i Punës
WACS/SPSM	Waste Amount and Composition Survey/ Studimi i sasisë dhe përbërjes së mbeturinave
WWRO/ZRRUM	Water and Waste Regulatory Office / Zyra e Rregullatorit për Ujë dhe Mbeturina

1 Qëllimi i Planit për Menaxhimin e Mbeturinave të Ngurta

1.1 Sfondi i P/M për MMN

Ligji i mbeturinave u rishikua dhe hyri në fuqi në Qershor, 2012. Ky ligj përshkruan në mënyrë të qartë se pushteti lokal duhet të marrë përgjegjësinë e menaxhimit të mbeturinave të gjeneruara në juridiksionin e vet në bazë të politikës së decentralizimit.

Komuna e Prizrenit (në tekstin e mëtejshëm "KeP") ka filluar "Projekti për mirjen e kapaciteteve për menaxhimin e mbeturinave të ngurta në drejtim të shoqërisë së shëndoshë" (në tekstin e mëtejshëm i referohemi si "Projekti") në bashkëpunim me JICA në shtator, 2011 . Projekti ka ekzekutuar anketat paraprake bazë që nga Shtatori 2011 deri në Mars 2012, dhe ka sqaruar problemet e një menaxhimenti aktual të mbeturinave. Pastaj është hartuar drafti i parë i planit master për menaxhimin e mbeturinave të Ngurta (2012-2020) përlshirë propozimin për zgjidhjen e problemeve dhe është përgatitur poashtu plani i pilot projekteve për të verifikuar efikasitetin e sistemit teknik të propozuar.

KeP bëri planin e parë 5-vjeçar për MMN sipas ligjit të mbeturinave bazuar në draftin e parë të planit master të MMN, bazuar në përvojën e pilot projekteve të përbërë nga grumbullimi me këmbanë dhe zgjerimi i shërbimit të grumbullimit të mbeturinave, të miratuar nga Kuvendi në Korrik 2013. Plani i parë 5-vjeçar i MMN përlshin krijimin e sektorit të menaxhimit të mbeturinave, futjen e taksës së mbeturinave, kontraktimin e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave, krijimin e një komisioni këshillues për të mbikqyrur kontraktorët, dhe një sistem si ky nuk ekziston ende në Kosovë. Ka qenë e nevojshme të bëhen aranzhime institucionale për të zbatuar planin 5 vjeçar të MMN, dhe në Shtator 2013 KeP ka përgatitur rregulloren për menaxhimin e mbeturinave.

KeP ka filluar me sistemin e ri të menaxhimit të mbeturinave të Ngurta (taksa për mbeturina, kontraktimi i shërbimit të grumbullimit dhe mbikqyrja nga komisioni këshillues) që nga Janari 2015 bazuar në planin e parë 5 vjeçar të MMN.

Ky Plan Master për menaxhimin e mbeturinave të ngurta (në tekstin e mëtejshëm "P/M/MMN") është bërë duke rishikuar draft planin e parë të MMN, bazuar në rezultatet e pilot projekteve dhe përvojën e fituar nëpërmjet zbatimit të Projektit. Ky master plan për MMN është bërë si një plan afatgjatë për menaxhimin e mbeturinave duke marrë në konsideratë planin e dytë 5 vjeçar për MMN (2019-2023).

1.2 Pozita e PL/MMN brenda sistemit ligjor të Kosovës

Ky P/M/MMN parasheh një plan afatgjatë të përshtatshëm të KP deri në vitin 2023 bazuar në Strategjinë Kombëtare për menaxhimin e mbeturinave siç është edhe e përcaktuar në Nenin 17 të Ligjit mbi Mbeturinat.

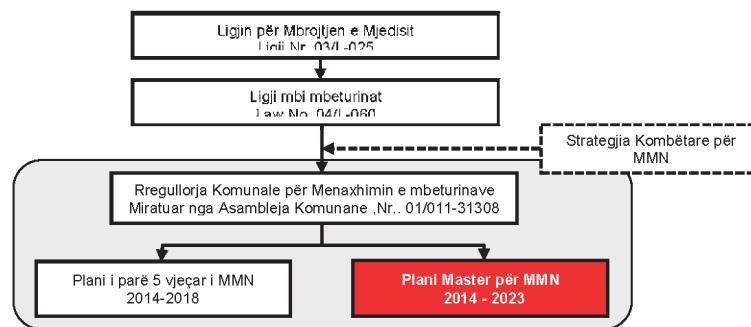

Figura 1: Gjendja Ligjore e Planit Master për MMN

2 Gjendja aktuale dhe problemet e Menaxhimit të Mbeturinave të Ngurta (MMN) në Komunën e Prizrenit

Për të kuptuar gjendjen aktuale të menaxhimit të mbeturinave në Prizren, Ekipi i Ekspertëve Japonez (në tekstin e mëtejshëm i referohemi si "JET") për Projektin për Ngritjen e kapaciteteve për Menaxhimin e mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë (në tekstin e mëtejshëm i referohemi si "Projekti") ka bërë studime përmbajtësore. Pastaj, JET ka bërë edhe një detyrë të mbeturinave bazuar në rezultatet e studimeve përmbajtësore dhe ka identifikuar problemet e menaxhimit aktual të mbeturinave.

Tabela 1: Studimet Përmbajtësore të kryera

Studimet	Periudha e Implementimit
Studimi i Sasisë dhe Përbërjes së Mbeturinave	Verës: 28 Shk. – 5 Tet. 2011 Dimër: 6 Mar. – 13 Mar. 2012
Studimi i Kohës & Lëvizjes	13 Tet. – 3 Nën. 2011
Studimi i Opinioneve Publike dhe Bizneseve afërisht	Mes. Tet. – Mes. Dhj. 2011
Studimi i Reciklimit	14 Tet. – 8 Nën. 2011
Studimi i Tregut të Kompostit	Mes. Tet. – Mes. Nën. 2011

Të dhënat e përdorura në këtë P/M për MMN, janë ato të cilat janë parashikuar bazuar në vlerat e siguruarat përmes studimeve përmbajtësore.

2.1 Sasia dhe përbërja e mbeturinave

2.1.1 Sasia e mbeturinave

Sasia e mbeturinave vlerësohet duke shumëzuar numrin e burimeve gjeneruese me shkallën e gjenerimit të mbeturinave.

Shkalla e gjenerimit të mbeturinave është marrë nga rezultati i studimit të sasisë dhe përbërjes së mbeturinave. Në anën tjetër, numri i burimeve gjeneruese zakonisht sigurohet nga të dhënat statistikore. KeP nuk ka qenë në gjendje të dijë numrin e saktë të sipërmarrjeve pasiqë në sistemin mbeten të dhënat e sipërmarrjeve edhe nëse ato sipërmarrje ndalin aktivitetin. Pastaj, KeP ka vlerësuar numrin e burimeve me 2011 sipas zyrës së regjistrimit të bizneseve dhe të dhënat nga tatimi në pronë në bashkëpunim me JET.

Sasia e mbeturinave të gjeneruara në 2011 është vlerësuar si 112.6 ton/ditë. Me këtë shkallë të gjenerimit të mbeturinave komunale është vlerësuar si 626 g/person/ditë.

Tabela 2: Sasia e gjenerimit të mbeturinave në 2011

Kategoria	Shkalla e gjenerimit	Burimet gjeneruese	Sasia e gjeneruar
Amvisëria (urbane)	366 g/person/ditë	95,893 person	35.6 ton/ditë
Amvisëria (Rurale)	381 g/person/ditë	81,367 person	31.5 ton/ditë
Restaurantet	11,910 g/restaurant/ditë	1,186 restaurant	14.1 ton/ditë
Lokalet tjera	1,770 g/Lokal/ditë	4,749 Lokal	8.4 ton/ditë
Pentaritë	2,795 g/Lokal/ditë	904 Lokal	2.5 ton/ditë

Qendrat tregtare	68 g/m ² /ditë	32,690 m ²	2.2 ton/ditë
Zyrat	1,061 g/zyrë/ditë	1,337 Zyre	1.4 ton/ditë
Shkollat	52 g/student/ditë	44,500 student	2.3 ton/ditë
Hotelet	1,132 g/hotel/ditë	34 hotel	0.1 ton/ditë
Tezge tregu	12,008 g/tezge/ditë	657 Tezge	7.9 ton/ditë
Spitali Rajonal ¹	6,000 kg/spital/ditë	1 spital	6.0 ton/ditë
Rruget & parqet	7 g/m ² /ditë	74,350 m ²	0.5 ton/ditë
Total			112.6 ton/ditë

*1: Duke supozuar se shkalla e gjenerimit në spitalin rajonal nuk ndryshon, sasia e gjeneruar në spital mbetet e njëjtë. Shënim: vetëm në spital njesia është për kilogram për ditë.

Ndryshimi për sasi të mbeturinave të gjeneruara nga 2011 deri 2014 tregohet në figurën më poshtë.

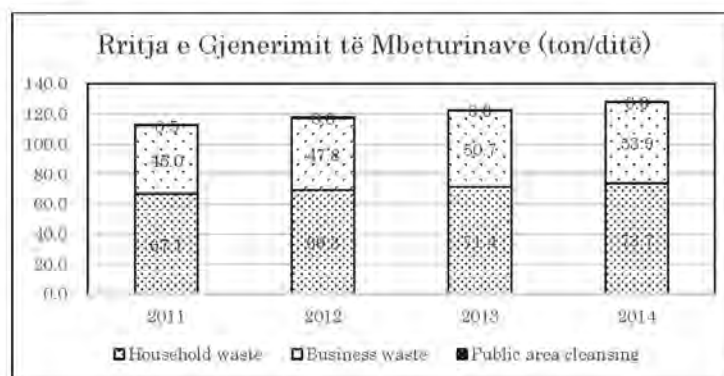

Figura 2: Sasia e mbeturinave të gjeneruara nga 2011 në 2014

Një krahasim për rritjen e sasisë së mbeturinave të gjeneruara dhe të popullsisë nga 2011 deri 2014 është paraqitur në tabelën më poshtë. Kjo shkallë e rritjes së popullsisë në këto 3 vjet ishte 2.1% por rritja e sasisë së gjeneruar të mbeturinave komunale ishte 13.8%. Kjo tregon se standardi jetësor i qytetarëve po rritet barabartë me atë European dhe shumë shpejtë po rriten konsumi.

Tabela 3: Krahasim i rritjes së sasisë së gjeneruar të mbeturinave dhe popullsisë

	2011	2012	2013	2014
Sasia e gjeneruar e mbeturinave (ton/vit)	41,092	42,928	44,791	46,782
Proportioni kundrejt vlerave nga 2013	-	4.5%	9.0%	13.8%
Popullsia (person)	179,869	181,256	182,480	183,595
Proportioni kundrejt vlerave nga 2013	-	0.8%	1.5%	2.1%

2.1.2 Përbërja e Mbeturinave

Përbërja e Mbeturinave nga 2012 deri 2014 është parashikuar bazuar në atë të vitit 2011 të siguruar nga studimi i sasisë dhe përbërjes së mbeturinave.

Sipas parashikimit më lartë, mbetjet organike të cilat janë të kompostueshme në këto tre vite janë duke u rritur gradualisht, mbeturinat e riciklueshme janë duke u rritur dhe mbetjet nga mbeturinat janë duke u zvogëluar.

Proporcioni i mbeturinave organike është rreth 45%. Projekti ka promovuar 90 komposter shtëpiak për të konfirmuar praktikabilitetin e kompostimit të mbetjeve të kuzhinës nga burimet gjeneruese në 2013 dhe ka verifikuar efikasitetin. KeP ka prokuruar 500 komposter shtëpiak për të promovuar kompostimin e mbetjeve organike dhe i ka shpërndarë qytetarëve falas, bazuar në përvojat nga 2014. Pasiqë kompostimi i mbetjeve organike kontribuon jo vetëm në uljen e shpenzimeve për menaxhimin e mbeturinave por edhe gasin metan i cili ka efekt të madh të serës dhe poashtu ka ndikim në kualitetin e ujit të rrjedhur nga deponimi final, dhe për këtë edhe është e nevojshme të vazhdohet me shpërndarjen e komposterëve shtëpiak.

Tabela 4: Përbërja e Mbeturinave

Llojet e Mbeturinave	2011	2012	2013	2014
Mbeturinat e kuzhinës	41.1%	41.4%	41.7%	42.0%
Bari/Druri	2.8%	2.8%	2.8%	2.8%
Mbetje të kompostueshme	43.8%	44.2%	44.5%	44.8%
Letër	13.7%	13.9%	14.2%	14.4%
Plastikë	12.5%	12.7%	12.8%	13.0%
Metal	1.6%	1.6%	1.6%	1.7%
Gjam/Shishe	5.9%	6.0%	6.0%	6.1%
Mbetje të riciklueshme	33.7%	34.2%	34.7%	35.1%
Tekstil	1.8%	1.8%	1.8%	1.8%
Gomë/Lëkurë	0.3%	0.4%	0.4%	0.4%
Qeramike/Guri	0.6%	0.6%	0.6%	0.6%
Dheu/Hiri	12.1%	12.0%	11.9%	11.9%
Tjera	7.7%	7.0%	6.3%	5.6%
Mbetje nga mbeturinat	22.5%	21.7%	20.9%	20.1%
Gjithsej	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Sidoqoftë, mbetjet e ri-përdorshme dhe të riciklueshme përbëjnë 35%, shkalla e riciklimit me 2011 ishte e ulët në 5.5%. Pasiqë, aktivitetet aktuale të riciklimit janë bërë nga sektorët jo formal, siç janë grumbulluesit e mbetjeve, na duhet një mekanizëm ku qytetarët janë pjesëmarrës, me qëllim të krijimit të një sistemi më efikas të riciklimit.

2.2 Mbeturinat e Amvisërisë dhe Bizneseve

Proporcioni i mbeturinave të amvisërisë, bizneseve dhe nga pastrimi i hapsirave publike në vitin 2011 ishte 59.6%, 39.9%, dhe 0.5% dhe mund të thuhet se shumica e kësaj sasive është mbeturinë që gjenerohet nga amvisëritë dhe bizneset. Nëse shikojmë përbërësit e mbeturinave nga amvisëria ose biznesi, përbërësit e parë organik dhe që riciklohen janë 53% dhe 22.6%, të tjera janë 36.2% dhe 50.7%, dhe këto dallojnë shumë. Nga ky fakt, mund të thuhet se

reciklimi i mbeturinave organike me kompostim mund të ishte shumë efikas për reduktimin e mbeturinave të amvisërisë dhe reciklimi i mbeturinave nga bizneset është efikas për reduktimin e mbeturinave nga biznesi.

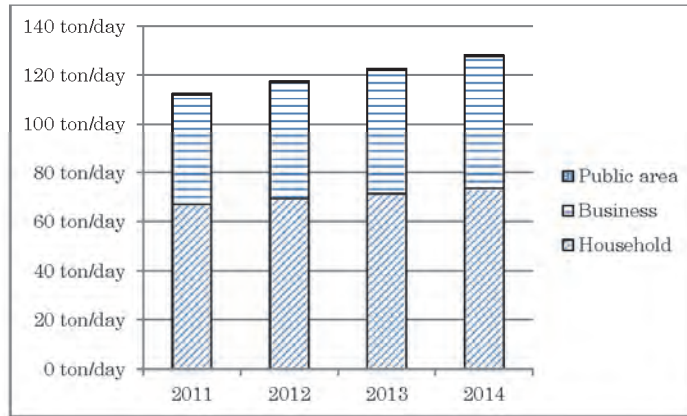

Figura 3: Mbeturinat e Amvisërisë dhe Mbeturinat e biznesit

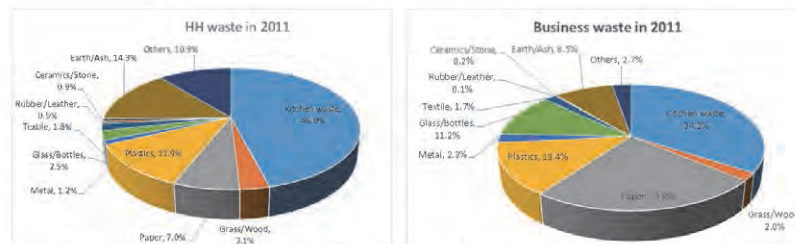

Figura 4: Përbërja e mbeturinave të amvisërisë dhe mbeturinave të biznesit në 2011

2.3 Grumbullimi dhe transportimi i mbeturinave

Mbeturinat e gjeneruara nga Prizreni janë grumbulluar dhe transportuar në deponinë e Landovicës nga Kompania Regjionale Ekoregjioni dhe nga tre kompani tjera private, të cilat inkasojnë nga klientët (qytetarët) deri në fund të vitit 2014. Nga fakti se inkasimi i pagësës ishte i ulët dhe arrinte 50% deri 60%, Ekoregjioni nuk mundej të siguronte grumbullim të kënaqshëm të mbeturinave. Pas kësaj, kompanitë private shërbenin vetëm ata klientë që paguanin shërbimin. Për këtë arsye qytetarët që nuk kishin shërbim ballafaqoheshin me vështirësi rreth trajtimit të mbeturinave të tyre dhe një pjesë prej tyre ose i djegnin ose i groposnin, kurse pjesa tjetër i shkarkonte ilegalisht nëpër ndonjë hapësirë të lirë dhe buzë rrugës. KeP i ka pastruar këto zona me kaq mundësi sa kanë patur, megjithatë KeP nuk kishte ndonjë zgjidhje në këtë moment për të grumbulluar ato mbeturinat e shkarkuara në zona rurale. Një pjesë e mbeturinave të shkarkuara nëpër skaje të rrugës, nga reshjet e shiut, kanë rrjedhur nëpër lumenjë duke u shpërndarë në shtratin e lumit dhe përgjatë viteve mbeturinat

janë mbledhur skaj rrugës dhe ndalesa të lumit, dhe kështu kanë shëmtuar bukurinë e natyrës.

Ligji i mbeturinave u rishikua në Maj të vitit 2012. KeP ka marrë përgjegjësitë e menaxhimit të mbeturinave, të cilat deri më tani janë menaxhuar nga KRM Ekoregjioni dhe kompanitë private. Për më shumë, ata që trajtojnë mbeturinat aplikojnë për leje nga Ministria për Mjedis dhe Planifikim Hapësinor konform me kërkesat ligjore.

Sipas kësaj situatë, KeP vendosi që të implementoj planin Pesë-vjeçar të MMN dhe u zotua që secilit qytetar ti ofroj të drejtën që të gëzoj shërbim të barabartë të grumbullimit të mbeturinave duke filluar nga Janari i 2015.

2.4 Shkarkimi i Mbeturinave

Sasia përfundimtare që shkarkohej nga KeP nga 2011 deri më 2014 e shënuar nga KMDK paraqitet në tabelën më poshtë. Sipas Ekoregjionit sasia e paraqitur nga KMDK është më e lartë se realja por nuk ekzistojnë baza për verifikimin e saj. Kamionët e grumbullimit të dhuruar nga Japonia në Tetor të vitit 2012, kanë filluar të përdoren në Janar të vitit 2013. Nga të dhënat fillestare (peshë dhe kapaciteti) e kamionëve të rinj janë të sakta dhe të njëjtën edhe KRM Ekoregjioni konfirmon se vlerat e peshës së secilit kamion për sasinë e shkarkimit pas 2013 janë të besueshme .

Tabela 4: Ndryshimi i Sasisë së Shkarkimit final

Viti	2011	2012	2013	2014
Sasia e shkarkuar(ton/vit)	40,039	33,106	32,527	40,361

Burimi i të Dhënave: Kompania për Menagjimin e Deponive të Kosovës (KMDK)

Kapaciteti i mbetur i deponisë së Landovicës është vlerësuar gjatë projektit të cilin KeP e ka implementuar së bashku me JICA-n. Ashtu si dhe është paraqitur në figurën e mëposhtme. Kapaciteti i përgjithshëm i deponisë së Landovicës është vlerësuar të jetë 1.2 milion m³. Është projektuar që kjo deponi të mbushet gjatë vitit 2021 duke marrë parasysh që graviteti specifik i deponisë është parashikuar të jetë 1.2ton/m³.

Për një deponi të re kërkohet një hapësirë e zgjeruar, por do të ishte shumë vështirë që të merret pajtueshmëria nga qytetarët dhe që të zgjidhet një hapësirë e re. Për këtë, është me rëndësi që të përdoret deponia ekzistuese sa më gjatë që të jetë e mundur dhe është esenciale që të reduktohet shkarkimi i mbeturinave.

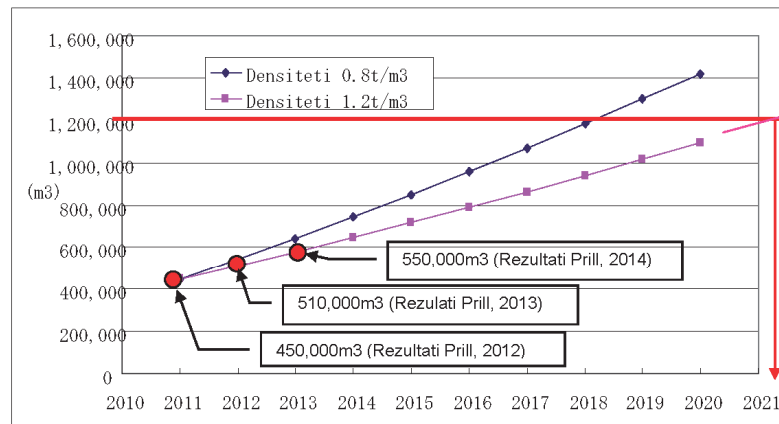

Figure 5: Kalkulim tri herësh i jetëgjatësisë së deponisë në Landovicë

2.5 Rrjedha e Mbeturinave

Zhvillimi i një rrjedhe të mbeturinave është efektiv për të kuptuar menaxhimin aktual të mbeturinave të ngurta. Ekspertët e Ekipit Japonez (në tekstin e mëtejshëm JET) të Projektit për zhvillimin e Kapaciteteve për Menaxhimin e Mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë (në tekstin e mëtejshëm Projekti) ka krijuar një rrjedhë të mbeturinave duke u bazuar në studimet përmbajtësore.

Rrjedha e mbeturinave është krijuar në bazë të kushteve si më poshtë;

- Mbeturinat nga Amvisëria: Sasia e gjenerimit u vlerësua duke e shumëzuar numrin e popullsisë të marrë nga Regjistrimi i Popullsisë i bërë në vitin 2011 dhe një sasi gjeneruese u marrë nga studimi i përbërjes dhe sasisë së mbeturinave (tani e tutje WACS). Në bazë të raporteve sasia e gjenerimit është e njëjtë sin ë sezonin veror ashtu edhe në atë dimror. Sidoqoftë, dallimi në mes të shkallës së gjenerimit në zona rurale dhe zona urbane është mjaft i lartë; për atë arsye sasia e gjenerimit nga amvisëritë është llogaritur respektivisht.
- Mbeturinat nga Bizneset: Kjo është vlerësuar sipas sasisë së gjeneruar nga restorantët, dyqanet dhe hotelet nga studimi i WACS në vitin 2011 të siguruar nga Komuna e Prizrenit. Numri i burimeve gjeneruese u morr nga të dhënat e lejeve për biznese etj. në vitin 2011 të siguruar nga Komuna e Prizrenit. Sasia e gjeneruar u llogarit nga shkalla e gjenerimit të dhënave të fituara në WACS dhe nga numri i burimeve gjeneruese.
- Mbeturinat nga Ilapësitat publike: Sasia e gjenerimit është e llogaritur sipas rezultateve të të dhënave të shkarkimit të fundit që është pranuar dhe e regjistruar nga KMDK në deponinë e Landovicës.
- Shkalla e reciklimit: Tri vende reciklimi janë marrë si shembuj. E para është reciklimi tek burimi gjenerues, që e quajmë “Reciklimi në vend” sikur që është kompostimi me metoda tradicionale. E dyta është ndarja e të reciklueshmeve nga mbeturinat e shkarkuara, që e quajmë “Grumbullimi i të Reciklueshmeve” përfshirë aktivitetet që kryhen nga punëtorët e grumbullimit të mbeturinave dhe mbledhsit e mbeturinave. E

fundit është ndarja e të reciklueshmeve si trajtim i ndërmjetëm, që e quajmë “Reciklimi larg vendit” e cila bëhet kompanitë private për frumullimin e mbeturinave me qëllim të reduktimit të sasisë për shkarkim. Sasia e Recikluar në secilin aktivitet është vlerësuar në bazë të rezultateve nga opinion publik.

- Shkalla e vetë-shkarkimit: Vetë-shkarkim do të thotë groposja dhe/ose djegja e mbeturinave në burim të gjenerimit. Sasia e vetë-shkarkimit në amvisëri dhe biznese është llogaritur të jetë nga 0.2ton/ditë në zona urbane dhe 0.4ton/ditë në zona rurale, respektivisht duke u bazuar në rezultatet e pyetësorit të kryer gjatë periudhës së WACS dhe SOP.

Derisa e dimë se kishte një dallim të konsiderueshëm zona rurale nga ajo urbane, janë hulumtuar tri rrjedha të mbeturinave, e gjithë zona, zona urbane dhe zona rurale.

Sipas kësaj rrjedhe të mbeturinave, u kuptua që shkalla e grumbullimit në zonat urbane dhe rurale është 78.7% dhe 58.5% respektivisht në periudhën e vitit 2011. Pos kësaj, qytetarët e nga zona rurale i sjellin mbetuimat në zonën urbane dhe i shkarkojnë ato nëpër kontejnere publik.

Mbeturinat e stërbushura në kontejnerët e vendosur në zonën urbane ku krijojnë një shëmti dhe shkaktohet erëra të rënda dhe miza etj. dhe ndjeshëm dëmtojnë mjedisin.

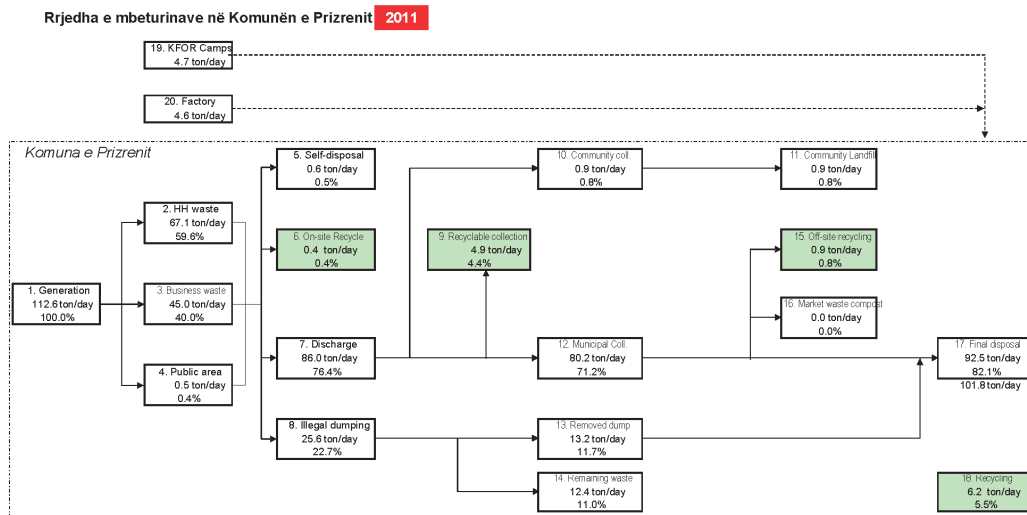

Figura 3: Rrjedha e Mbeturinave në tërë zonën komunale me 2011

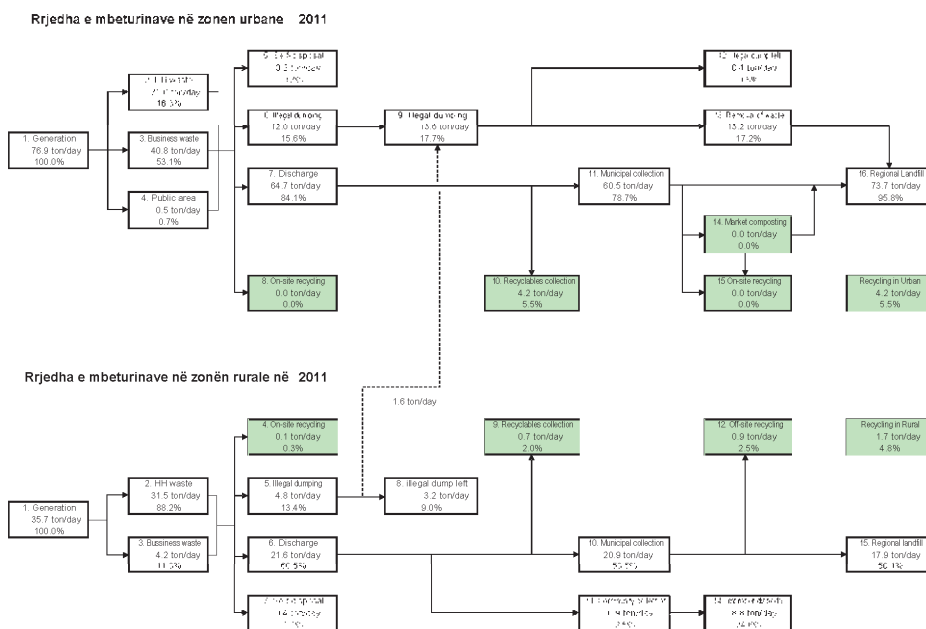

Figura 4: Rrjedha e mbeturinave në Zonën Urbane dhe Rurale me 2011

2.6 Problemet me MMN

2.6.1 Përgjegjësitë e Paqarta

Sistemi i MMN deri në fund të 2014 në Qytetin e Prizrenit është i përmbledhur në figurën më poshtë.

KeP ka kontraktuar shërbimin e pastrimit të hapësirave publike (rrugët dhe parqet) me KRM Ekoregjioni dhe 2 kompani tjera private dhe KeP e mbikqyrë aktivitetin që kryhet nga këta kontraktorë. Sidoqoftë, grumbullimi i mbeturinave komunale shkarkuar nga amvisëritë dhe bizneset u ishin lënë në përgjegjësi kompanisë publike dhe atyre private dhe KeP nuk ishte e përfshirë në këtë aktivitet. Për këtë, mbeturinat që ishin shkarkuar ilegalisht në zonat urbane janë larguar përmes pastrimit të hapësirave publike pasiqë trajtimi i mbeturinave të tilla dhe përgjegjësitë nuk ishin të qarta.

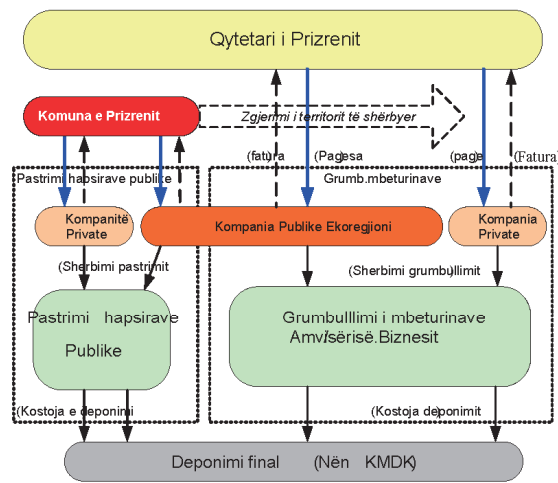

Figura 5: Sistemi i Menagjimit të Mbeturinave deri në fund të 2014

2.6.2 Vetëdijësimi i Ulët Publik

Derisa Kosova ishte në një konflikt për një kohë të gjatë, me sa duket që afërsia dhe mbrojtja e fqinjësisë, që e kishte qyteti tanimë ishte humbur. Ne e shohim që qytetarët i mbajnë shtëpitë e tyre të pastra por mbeturinat i shkarkojnë pa brenga kudo që gjejnë vend. Dhe askush nuk thotë gjë për këtë. Pos kësaj shumica e qytetarëve nuk e din se ku përfundojnë mbeturinat e tyre dhe janë indiferent rreth faktit se çfarë po ndodh në deponi.

Jo vetëm qytetarë nga Kosova por edhe shumë të huaj e vizitojnë Prizrenin si një qytet historik me pamje të bukura. Sidoqoftë, pamvarësisht nga mosha ose gjinia, njerëzit në Prizren ende hedhin mbeturina në rrugë. Është me rëndësi që njerëzit të japin kontributin e tyre për pastrimin e Prizrenit dhe të mbajnë atë të bukur duke pasur në mendje se qyteti është sikur shtëpia e tyre.

2.6.3 Rritja e shpejtë e sasisë së mbeturinave

Sikurse që u përmend më lartë, popullsia është rritur për 2.1% gjatë këtyre viteve nga viti 2011 deri 2014, dhe sasia e mbeturinave është rritur për 13.1 përqind. Është parashikuar që sasia e gjenerimit të mbeturinave do të rritet për rreth 40% gjatë dhjetë vjeçarit dhe do të bëhet 57.000 ton/vit nëse vazhdohet me këtë trend.

Nëse nuk merren masat, është e qartë se do të na duhen 40 % më shumë shpenzime sesa shumat e tanishme e nevojshme për menaxhimin e mbeturinave dhe veç kësaj një deponi e re duhet të ndërtohet.

2.6.4 Vështirësitë e sigurimit të burimeve financiare

Buxheti Komunal në 2013 dhe 2014 i Komunës së Prizrenit është i paraqitur në tabelën e mëposhtme. 80% ose më shumë e buxhetit është subvencion nga niveli qendror qeveritar dhe të ardhurat siq është tatumë në pronë etj, të cilat janë vetëm 20% , bile më pak. Buxheti i alokuar për mirëmbajtjen e rrugëve, hapësirave publike, ujit dhe kanalizimit ishte rreth 25% nga shumata e përgjithshme, kurse për menaxhimin e ishte vetëm 2% deri në vitin 2013. Buxheti për menaxhimin e mbeturinave ishte siguruar vetëm për pastrimin e hapësirave publike, kështu që nuk kishte buxhet për mbeturina komunale. Trajtimi i mbeturinave urbane ju ishte lënë Ekoregjionit dhe kompanive private, kështu që KeP nuk kishte alokuar buxhet për këtë fushë.

Pasiqë pushteti lokal duhej të menaxhonte mbeturinat e veta conform me ligjin mbi mbeturinat i cili u amendamentuar, KeP vendosi që të implementojë planin e parë Pesë Vjeçar për menaxhimin e mbeturinave të nguta dhe hartoi edhe rregulloren për menaxhimin e mbeturinave në Shtator 2013. Në sistemin e ri të menaxhimit të mbeturinave, tanimë të prezantuar, KeP kontraktin shërbimit e grumbullimit të mbeturinave duke u ofruar të gjithë qytetarëve shërbim të barabartë. KeP për vitin fiscal 2014 ka alokuar 1.0 milion Euro për kontraktimin e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave. Implementatimi i planit u shty për një vit për shkak të ndikimit të zgjedhjeve lokale të cilat u mbajtën në fund të vitit të njëjtë. Për atë arsye KeP e përdori një pjesë të buxhetit të 2014 vetëm për prokurimin e kompostërëve shtëpiak dhe për promovimin e edukimit mjedisor.

Tabela 5: Buxheti Komunal nga 2013 dhe 2014

Pikat	2013	2014
Të hyrat e përgjithshme	33,628,746 (100%)	35,877,659 (100%)
Të hyrat vetanake	6,119,080 (18.2%)	6,425,034 (17.9%)
Subvencionet nga qeveria qendrore	27,509,666 (81.8%)	29,452,625 (82.1%)
Bugjeti për DSHP	8,400,899 (25.0%)	9,167,743 (25.6%)
Menaxhimi i mbeturinave	670,000 (2.0%)	1,700,000 (4.7%)
I arje-fshirja	670,000 (2.0%)	700,000 (2.0%)
Administrata për menaxhim të mbeturinave	0 (0.0%)	1,000,000 (2.8%)
Popullsia	182,480	183,595
Bugjeti komunal/person	184.29 €/person	195.42 €/person
Bugjeti i menaxhimit të mbeturinave/person	3.67 €/person	9.26 €/person

Sikurse u cek më herët, 80% ose më shumë e buxhetit komunal mbulohet nga niveli qendror. Sidoqoftë, koha e marrjes së subvencionit vendoset varësisht nga situata monetare e nivelit qendror. Grumbullimi dhe shkarkimi i mbeturinave ka një kosto të lartë menaxhimi. Nëse pagesa për shërbimin e grumbullimit të mbeturinave vonohet, gjendja financiare e ofruesve të shërbimit vështirësohet tej mase. Kjo ndikon edhe në grumbullimin e mbeturinave nga qytetarët. Për këtë arsye, Komuna ka vendosur të prezantojë taksën për mbeturina për të siguruar fondin e vet-financimit dhe me kontraktimin e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave të ofroj shërbim më kualitativ dhe të qëndrueshëm për të gjithë qytetarët.

Ngase taksa për mbeturinat inkasohet përgjatë gjithë vitit, Komuna siguroi një milion Euro nga subvencionit i nivelit qendror për të mbuluar shpenzimet e tanishme të shërbimit. KëP synon që të jetë në gjendje të menaxhoj mbeturinat vetëm me taksën e inkasuar, kështu që më në fund të mos ketë nevojë për mbështetje me subvencione nga niveli qendror.

**Plani Master për Menagjimin e Mbeturinave të
Ngurta**

1 Filozofia themelore e menaxhimit të mbeturinave

Komuna e Prizrenit (KeP) do të krijoj një sistem të qëndrueshëm të menaxhimit të mbeturinave deri me 2018, dhe do të bëjë përpjekje të krijoj një model qyteti mjedisor ku qeverisja në bashkëpunim me qytetarët dhe bizneset afariste promovojnë 3 R dhe e krijojnë një shoqëri të ciklit material deri në vitin 2023. Në këtë mënyrë, KeP do të përpiqet që të krijoj një sistem të qëndrueshëm financiar të menaxhimit të shëndoshë të mbeturinave të ngurta.

KeP do të krijoj sistemin e MMN duke prezentuar sistemin e taksës për mbeturina dhe kontraktimin e shërbimit të grumbullimit e që ka filluar së aplikuari në Kosovë për herë të parë prej vitit 2015, si një sistem i qëndrueshëm i cili do të jetë në zhvillim deri në fund të 2018 dhe me këtë të përmbushë shërbimin e grumbullimit të mbeturinave ku secili qytetar gëzon të drejtën e barabartë.

KeP do të promovojë 3 R për të minimizuar mbeturinave si një qytet model i avancuar në Kosovë, ku qytetarët, bizneset dhe qeverisja lokale punojnë së bashku.

Taksa për mbeturina e cila mbledhet nga qytetarët investohet në menaxhim të mbeturinave pa humbur para dhe duke i siguruar një mjedis të përshatshëm shoqërisë.

KeP do të përpiqet të siguroj transparence duke i publikuar çdo vit të dhënat e menaxhimit të mbeturinave.

2 Objektivat e Planit

2.1 Periudha e Planifikimit

Periudha e planit master për MMN është dhjetë vjeçar duke filluar nga Janari 2014 deri në Dhjetor 2023 dhe kjo periudhë ndahet në dy mandate dhe ofrohet edhe objektiva e afërt, respektivisht.

2014 - 2018: Krijimi i sistemit të shëndoshë të Menaxhimit të Mbeturinave.

2018 – 2023: Sfidimi i krijimit të një shoqërie të ciklit material duke promovuar 3 R.

KeP tanimë ka miratuar planin e parë 5 vjeçar për gjysmën e parë për periudhën prej 2014 deri 2018. Nisur nga fakti se sigurohen të hyrat nga taksa për mbeturina për implementim dhe është paraparë kontraktimi i shërbimit të grumbullimit të mbeturinave në planin e parë 5 vjeçar, në këtë master plan parashihet reduktimi i mëtejme i mbeturinave.

2.2 Vizioni i menaxhimit të mbeturinave të ngurta

Për të siguruar një mjedis të pastër për fëmijët tanë, KeP përshkruan vizionet si më poshtë për nga këndvështrimi i administrimit të mbeturinave dhe do të bëjë përpjekje ta arrijë atë.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

1. Prizreni të bëhet një qytet i bukur dhe i pastër.

Krijimi i një qyteti të bukur me krenari dhe kënaqësi që është qyteti ynë, keP do të bëjë çmos që të mirëmbajë rregullat e shkarkimit dhe të bëjë aktivitetet e zbulimit të qytetit, të ndaloj hedhjen e mbeturinave dhe hudhjet ilegale duke promovuar një menaxhim të mbeturinave me bashkëpjesëmarrje.

2. Prizreni do të bëhet një qytet i lakmuar për jetesë ku qytetarët nuk kanë problemin e mbeturinave.

KeP do të bëjë përpjekje të qasat çeshtjeve duke i menduar ato për nga këndvështrimi i qytetarëve për të korresponduar me strukturën sociale dhe nevojat e ndryshme të qytetarëve.

Rrjedhimisht, problemet e shkarkimit të mbeturinave, pikat e shkarkimit etj., dhe gjërat të cilat lidhen me qytetarët, do të zgjidhen.

Për më shumë, me përgjegjësinë e duhur dhe të drejtë të qytetarëve dhe administratës, do të krijohet një mekanizëm i qëndrueshëm i masave për mbeturinat.

3. Të gjithë qytetarët janë të përfshirë në aktivitetet e 3R

Qytetari do të mundohet që të gjeneroj sa më pak mbeturina në shtëpi, dhe biznesi afarist do të blej produkte të cilat nuk gjenerojnë shumë mbeturina dhe do të shes ato. Në këtë formë secili qytetar do të qaset reduktimit të mbeturinave.

Mbeturinat e gjeneruara ndahen në mbeturina organike dhe jo-organike të burimi gjenerues dhe ashtu grumbullohen. Mbeturina organike reciklohet si kompost dhe të reciklueshmet ndahen nga mbeturinat jo-organike dhe dërgohen në fabrikat e reciklimit dhe pastaj kthet në logjistikë si një produkt.

4. Mbetjet nga Mbeturinat procesohen si duhet dhe shkarkohen si duhet

Edhe pse mbeturinat reduktohen, ri-përdoren dhe reciklohen përmes aktivitetëve 3R, prapë gjenerohen mbetjet. Këto mbetje grumbullohen dhe trajtohen si duhet, dhe në fund deponohen me metodën e kompaktimit duke ulur ndikimin negativ mjedisor sa më shumë të jetë e mundur.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

2.3 Objektivat Numerike

Tabela 7: Objektivat numerike të Planit Master për MMN

Pikat	2011	2014	2018	2023
1. Shkalla e grumbullimit të mbeturinave	75.7%	87.7%	100.0%	100.0%
2. Eliminimi i pikave ilegale	22.7%	11.4%	0.0%	0.0%
3. Ulja e shkallës së deponimit final	93.7%	93.0%	68.2%	41.5%
4. Shkalla e reciklimit	5.7%	6.6%	32.9%	62.5%

1. Grumbullimi i mbeturinave

KeP me 2018 do ti grumbulloj të gjitha mbeturinat e shkarkuara.

2. Eliminimi i pikave ilegale

KeP do të bëjë përpjekje të heq hudhjet ilegale nga zona komunale deri në fund të vitit 2018.

3. Reduktimi i sasisë së deponuar finale

KeP synon që të ulë sasinë e deponuar deri në gjysmë për 10 vitet e ardhshme përmes aktiviteteve të promovimit të 3R, siç edhe ceket më poshtë.

4. Promovimi 3R

KeP do të përpaket që të promovojë 3R për reduktimin e mbeturinave dhe të arrij shkallën e reciklimit në 60% e cila është përqindja e sasisë së gjeneruar për 10 vitet e ardhshme.

Vlerësimi i sasisë së mbeturinave të gjeneruara në të ardhmen

Edhe pse është parashikuar se popullsia do të ketë rritje me 4.6% nga 2014, sasia e mbeturinave të gjeneruara rritet me 22.5% në të njëjtë periudhë. Kjo ndodh për shkak se sasia e mbeturinave të gjeneruara rritet shpejtë me rritjen e konsumit nga qytetarët gjatë ngritjes së standardeve të jetesës. Nëse nuk bëhet asgjë në këtë rast, jo vetëm që paraqitet nevoja që deponia finale të zhvillohet më herët por ngritet edhe ndikimi negativ mjedisor i deponisë ekzistuese duke e shtuar gjenerimin e gasit metan dhe ndotjen e ujërave nëntoksore që shkaktohen nga rrjedhjet e ujërave të zeza e që mund të bëhen serioze. Prandaj, KeP do të mirëmbajë mjedisin me së miri duke u përpjekur që të reduktojë mbeturinat në dhjetë vitet e ardhshme.

Tabela 8: Parashikimi i Sasisë së mbeturinave të gjeneruara në të ardhmen

	Njesia	2014	2018	2023
Popullsia	Person	183,595	187,736	192,105
Sasia e gjeneruar e mbeturinave	ton/vit	46,766	51,859	57,304

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

3 Përgjegjësia e qytetarëve, ndërmarrjeve dhe administratës

KeP prezanton sistemin e grumbullimit dhe transportimit të mbeturinave komunale siç tregohet në figurën më poshtë, dhe një sistem i tillë ka filluar së implementuari në Janar 2015. Për të zhvilluar këtë sistem në vazhdimësi, qytetarët, ndërmarrjet dhe qeverisja lokale duhet mbajë përgjegjësit e veta.

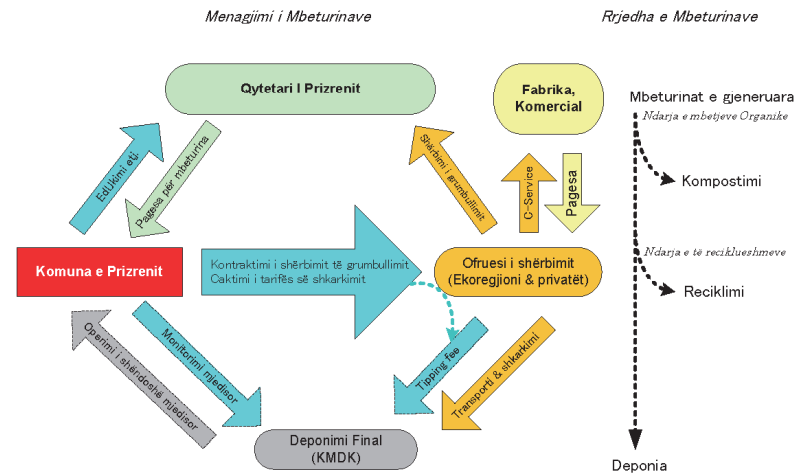

Figura 9: Sistemi i grumbullimit dhe transportimit i prezantuar me 2015

3.1 Qytetarët

Qytetarët do të kenë mirëkuptim dhe të brengosen për problemet mjedisore dhe në mënyrë të pavarur të kryejnë aktivitete 3R, të praktikojnë minimizimin dhe reciklimin e mbeturinave dhe zbukurimin e qytetit. Rrjedhimisht ata të krijojnë një qytet ku do të jetojnë në pastërti dhe të shëndetshëm.

Kur qytetarët të zgjedhin një artikull për blerje, duhet ti jepet prioritet atyre me më pak paketim dhe të ri-përdorshëm, qëndrueshëm ose mallra të ri-procesuara. Konsumatori duhet të përdor produktet duke i përdorur sa më gjatë, ose duke i riparuar ato dhe të reduktojë sasinë e vetë për shkakim. Poashtu, qytetarëve u kërkohet të bashkëpunojnë për ndarjen e mbeturinave të tyre sipas kategorive për grumbullimin e mbeturinave nga qeverisja lokale për të promovuar reciklimin e përshtatshëm.

Përpjekjet konkrete

- Qytetarët të kenë vullnetin të zgjedhin dhe blejnë produkte ekologjike mjedisore.
- Qytetarët shfrytëzojnë me kujdes produktet për një kohë më të gjatë dhe nuk pranojnë ato të panevojshmet të cilat bëhen mbeturinë.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

- Qytetarët janë të vetëdijshëm për koston e trajtimit të mbeturinave të cilat ata i shkarkojnë dhe i klasifikojnë ato me kujdes.
- Qytetarët aktivisht i bashkangjiten aktiviteteve të minimizimit të mbeturinave, reciklimit, fushatave të zbulimit dhe mbajnë përgjegjësitë të cilat u takojnë.

3.2 Bizneset afariste

Bizneset afariste si shkarkues të mbeturinave, kryejnë aktivitete të cilat konsiderojnë mjedisin. Bizneset afariste përpiqen të krijojnë një qark mjedisor dhe ekonomik duke prodhuar dhe shitur mallra ekologjike të cilat janë ngarkesë të vogël mjedisore.

Bizneset afariste janë përgjegjëse për shkarkimin e mbeturinave të gjeneruara në procesin e aktivitetit të tyre. Kur bizneset të zgjedhin lëndën e parë për procesin e prodhimit, duhet të marrin në konsideratë reduktimin e sasisë së shkarkuar, reciklimin dhe ri-përdorimin. Atëherë kur bëhen përpjekjet për reduktimin e mbeturinave, ri-përdorimin ose reciklimin, bizneset afariste duhet të sigurojnë metodat e përshtatshme të trajtimit të mbetjeve nga ato mbeturina, në mënyrë që të bëhet shkarkimi si duhet.

Poashtu, sa i përket prodhimit, procesimit dhe shitjes së produkteve, bizneset afariste duhet të përpiqen të i thjeshtësojnë produktet dhe enët apo mbështjellsin. Të prodhojnë dhe shesin produkte të qëndrueshme, të ri-përdorshme, të përmirësues mundësit e riparimit dhe të jepen informacione të mjaftueshme për reduktimin e sasisë së shkarkuar si dhe implementimin e reciklimit, ri-përdorimit dhe trajtimit.

Përpjekjet konkrete

- Bizneset afariste promovojnë ndarjen e plotë dhe reciklimin aktiv dhe mbetjet i procesojnë si duhet.
- Bizneset afariste përdorin burime të recikluara aktivisht si material prodhues.
- Bizneset afariste do të avancojnë me qasje ku gjatë prodhimit të produktit i cili zgjatë më shumë, të mos gjenerohet mbeturinë duke e thjeshtëzuar mbështjellsin e enës dhe duke mundësuar riparimin etj.
- Bizneset afariste do të ofrojnë informata vetëdijësuese mbi çështjet mjedisore dhe produktet në mënyrë që qytetarët të zgjedhin aktivitetet 3R.

3.3 Administrata

KeP do të bëjë përpjekje të nxis qytetarët dhe bizneset që të kenë interes në problemet mjedisore të shkaktuara nga mbeturinat dhe të promovojë aktivitetet konkrete përmes promovimit të shërbimit të informimit, edukimit mjedisor dhe vetëdijësimit të zhvilloj mekanizmat e 3R në atë mënyrë që qytetarëve të ju rritet dëshira vetëvetiu.

KeP do të promovojë aktivitetet vullnetare në drejtim të reduktimit të shkarkimit të mbeturinave brenda juridiksionit të vetë përmes aktiviteteve të ngritjes së vetëdijësimit. Shërbimeve me informacione, Edukim publik etj. KeP bënë përpjekje të minimizojë sasinë e

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menaxhimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

shkarkuar të mbeturinave të Ngurta Komunale duke promovuar grumbullimin ndaras dhe aktivitetet e reciklimit.

KeP do të kryej analizën e kostos për menaxhimin e mbeturinave dhe shërbimet e informacionit bazuar në aspektet socio-ekonomike të cilat dalin nga ato analiza. Kur Komuna e Prizrenit të prezantojë një sistem të ri ose ndryshoj atë ekzistues përmes ndryshimit të kategorive të grumbullimit ndaras dhe/ose metodat e shkarkimit, do të përpiqet tu sqarojë qytetarëve dhe bizneseve afariste nevojën dhe të mirat socio-ekonomike të sistemit të ri ose atij të rishikuar.

Për-pjekjet konkrete

- KeP zhvillon mekanizmat e 3R ku edhe qytetarët edhe bizneset afariste mund të jenë pjesëmarrës.
- KeP promovon shërbimin e informacionit, edukimin mjedisor dhe vetëdijësimin për të përkrahur aktivitetet e pavarura të qytetarëve dhe bizneseve afariste.

4 Rishikimi i Rrjedhës së Mbeturinave

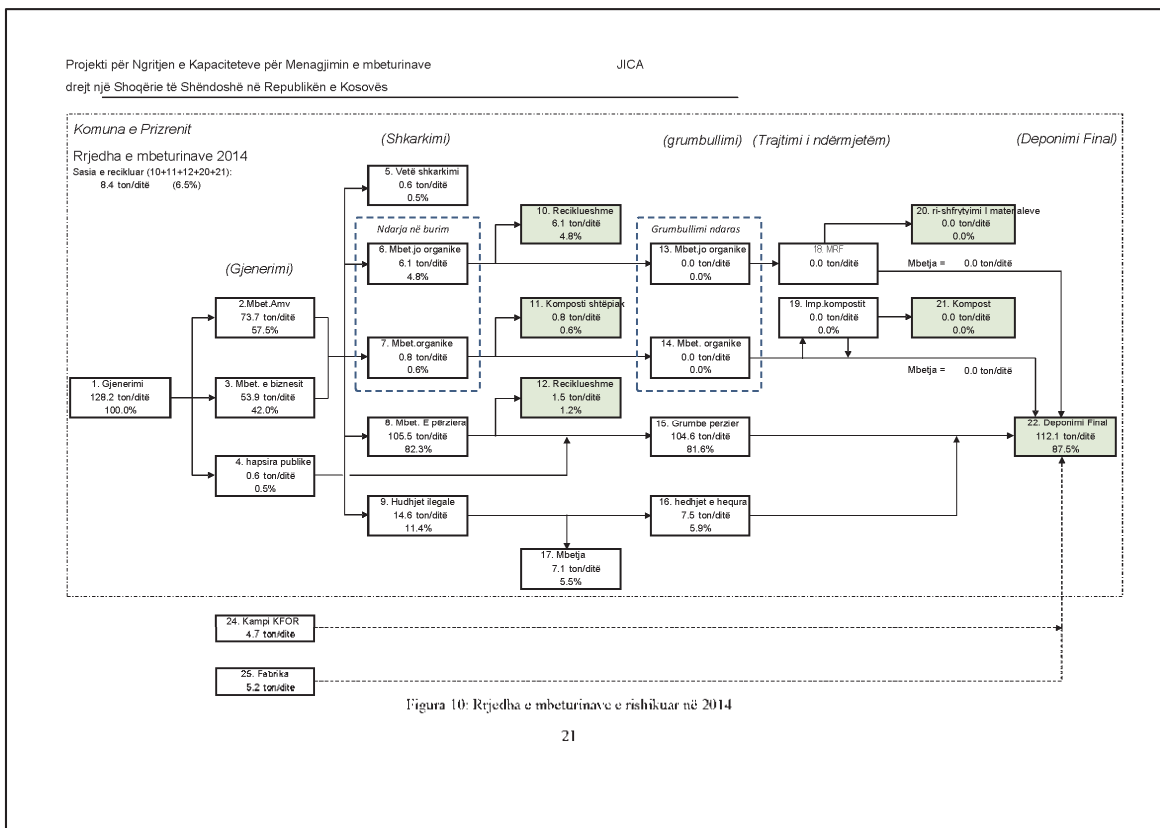
Rrjedha e mbeturinave e paraqitur në Kapitullin 2.5 është ajo e bërë nga rezultatet e studimit pëmbajtësor konform me rrjedhën e mbeturinave sa më aktuale të mundshme.

KeP ka filluar sistemin e ri të MMN që nga Janari 2015 në bazë të planit 5 vjeçar të MMN në mënyrë që secili qytetar të gëzojë shërbimin e grumbullimit të mbeturinave. Si rezultat, pritet që të eliminohen ato mbeturina të hedhura ilegalisht në ato zona rurale ku nuk është ofruar shërbimi i grumbullimit të mbeturinave dhe ato janë sjellur në zonat urbane.

Përmes projektit të JICA-s, ne kemi kuptuar se deponia në Landovicë do të mbushet me mbeturina deri në vitin 2021 nëse nuk bëjmë asgjë që të ndalim këtë rritje të sasisë së mbeturinave. Pasiqë, për të zhvilluar një deponi të re kërkohet një kohë e gjatë sepse janë shumë vështirësi e njëra prej tyre është arritja e pajtueshmërisë së komunitetit etj. KeP do të promovojë aktivisht 3R dhe do të punojë në reduktimin e mbeturinave duke përdorur deponinë ekzistuese sa më shumë që të jetë e mundur.

Përmes ndarjes së mbeturinave është e domosdoshme të promovohet përmes promovimit të 3R, rrjedha e mbeturinave e sqaruar në pikën e mësipërme mbi gjendjen aktuale, nuk është e përshtatshme të sqaroj menaxhimin e mbeturinave në të ardhmen përfshirë minimizimin e mbeturinave përmes aktiviteteve të 3R. Prandaj, KeP ka rishikuar rrjedhën e mbeturinave ashtu siq edhe paraqitet në faqen tjetër.

Mbeturinat ndahen në ato organike dhe jo organike të burimi i shkarkimit dhe KeP grumbullon mbeturinat ndara në ditë të ndara dhe i transporton te premiset e trajtimit të ndërmjetëm. Objektiva numerike e minimizimit të mbeturinave pas trajtimit të ndërmjetëm përshkruhet më tutje.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

5 Strategjitë për Implementimin e Vizionit

Vizioni	Strategjitë
5.1 Realizohet qyteti i pastër dhe i bukur.	5.1.1 Promovimi i krijimit të një bashkëpunimi në mes të qytetarëve, bizneseve dhe Komunës të cilët janë të vetëdijshëm për përgjegjësitë e tyre në menaxhimin e mbeturinave.
5.2 Prizren bëhet një qytet o jetueshëm ku qytetarët nuk mërziten nga mbeturinat.	5.2.1 Përmirësimi i sistemit të ri të menaxhimit të mbeturinave i cili kishte filluar në 2015
	5.2.2 Zhvillimi i trajtimit të përshtatshëm të mbeturinave industriale dhe farmaceutike.
5.3 Të gjithë qytetarët kryejnë aktivitetet të 3R.	5.3.1 Prezantimi i ndarjes në burim dhe grumbullimi i mbeturinave ndaras.
	5.3.2 Prezantimi i impiantit për trajtim të ndërmjetëm për reduktimin e sasisë së shkarkimit të mbeturinave.
	5.3.3 Rishikimi i rregullores komunale për menaxhimin e mbeturinave.
5.4 Mbetjet trajtohen si duhet dhe shkarkohen.	5.4.1 Monitorimi i deponisë ekzistuese.
	5.4.2 Krijimi i menaxhimentit për deponim të përshtatshëm final.

5.1 Qyteti i Pastër dhe i Bukur

5.1.1 Promovimi i dukurisë ndër qytetare, bizneseve dhe qeverisë lokale që të bëhen më të vetëdijshëm në përgjegjësitë e tyre dhe të ndërtojnë një komunitet duke e mbështetur njeri tjetrin

Të promovohet qytetari, biznesi dhe qeveria për tu vetëdijësuar për përgjegjësitë e tyre ndaj krijimit të një komuniteti duke e mbështetur njeri tjetrin, KeP do të ketë përpjekje me kujdes të vazhdueshëm drejt aktiviteteve që pasojnë .

Orari i Implementimit të Aktiviteteve Krvesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të sigurohen informata mbi çështjet e menaxhimit të mbeturinave dhe ato mjedisore.										
2. Të kryehen aktivitete për edukim mjedisor (shkolla, publiku i përgjithshëm)										
3. Të promovohet pjesëmarrja publike (Programi adoptues, Rruga ime, etj.)										
4. Të promovohen njohuritë e përbashkëta dhe aktivitete vetëdijësuese për eliminimin e hudhjes së mbeturinave dhe deponimit.										

1. Shërbimi i informimit për menagjimin e mbeturinave

Menagjimi i mbeturinave mund të kthehet në një sistem të përshtatshëm nëse, qytetarët, bizneset dhe KeP do të praktikojnë përgjegjësitë e tyre të përmendura në paragrafin e mëparshëm. Për avancimin e sistemit drejt pastrimit të qytetit të bukur dhe shoqërisë së shëndoshë, KeP do të përpiqet që të implementojë si më poshtë. Për më shumë, KeP do të publikojë të dhëna bazuar në statistikat dhe analizat, të cilat do të jenë efikasitetet e aktiviteteve të 3Rs dhe kostoja e kërkuar për trajtimin e mbeturinave, kështu që qytetarët dhe bizneset do ta kuptojnë rëndësinë e tyre. Informatat që do të

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

ndahet në publik do të jenë metodat e ndarjes së mbeturinave dhe shkarkimi i tyre etj... KeP do të përpiqet të ngris vetëdijen mjedisore të qytetarëve dhe bizneseve duke u ofruar informatat e nevojshme conform objektivave.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Shpërndarja efikase e informatave duke përdorur disa mundësi dhe mediat 	<ul style="list-style-type: none"> KeP përpiqet që të siguroj informata të cilat qytetarët mund ti marrin duke i përdorur: <ul style="list-style-type: none"> Mediat masive sikur që është TV, radio Webfaqe, gazeta, etj.
<ul style="list-style-type: none"> Siguron informata të sakta dhe të kuptueshme lehtë. 	<ul style="list-style-type: none"> KeP përpiqet të siguroj informatat si më poshtë, të cilat janë të sakta dhe informata që kuptohen lehtë të bazuara në të dhënat e marra nga statistikat dhe analizat. <ul style="list-style-type: none"> Gjenerimi i mbeturinave sipas parashikimit Sasia e mbeturinave të deponuara dhe regjistruara Të dhënat në lidhje me 3R: Instalimi i komposterëve shtëpiak, sasia e ricikluar, sasia e kompostuar, etj. Të dhëna financiare (kostoja e grumbullimit të mbeturinave, kostoja e shkarkimit të mbeturinave, etj.)

2. Implementimi i edukimit mjedisor

KeP do të përpiqet që të freskojë për vetëdijësimin dhe edukimin mjedisor dhe ti përdorë këto nëpër shkolla dhe komunitete pozitivisht.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Edukimi Publik 	<ul style="list-style-type: none"> Të zhvillohet promovimi i materialeve të 3R (2016 -) Të inicohet ndarja në burim nëpër institucione (2017 -)
<ul style="list-style-type: none"> Edukimi mjedisor nëpër shkolla 	<ul style="list-style-type: none"> Të krijohen materiale të ndryshme edukimi në përputhje me klasat Të mbahen trajnime me mësues/arsimtarë Të organizohen "Grupe Ekologjike" (2014 -) Të organizohen Gara të Pastërtisë në mes të shkollave (2016 -)

3. Promovimi i pjesëmarrjes publike

KeP po synon që të krijoj një sistem të bashkëpjesëmarrjes të menaxhimit të mbeturinave. Prizreni si vendi ku jetoni duhet gjithnjë të jetë një vend i pastër dhe komod me një natyrë të pasur. Një vend i tillë për jetesë nuk mund të krijohet vetëm nga KeP. Por, nëse qytetarët nuk hedhin mbeturina, i largon gjithet e rëna dhe i largon mbeturinat nga hapsirat e hapurapublike atëherë ky është vendi ku mund të jetohet.

Derisa individualisht mund të jetë e vështirë të kryhen këto aktivitete, KeP po grupon metoda trajtuese ku qytetarët që jetojnë buzë rrugës ose i përdorin parqet, ti mirëmbajnë ato hapësirat mire duke punuar së bashku. Për më shumë, KeP do të kryej rregullisht studimin e opinionit publik për të kuptuar ndjenjat e qytetarëve për hapësirat ku jetojnë ata dhe për të marrë opinionin dhe sugjerimet e qytetarëve për të përgatitur planin e ardhshëm të veprimit.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Pjesëmarrja Publike 	<ul style="list-style-type: none"> Të promovohet qyteti im Të promovohet programi i Adopimit <ul style="list-style-type: none"> përcaktimi i parqeve/rrugëve publike që do të synohen në program

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

- Të kryhet periodikisht studimi i opinionit publik

- Promovimi i dijës së përgjithshme dhe aktivitetet vetëdijësuese për eliminimin e hudhjes dhe shkarkimit ilegal
- Të gjithë e dinë se hudhja e mbeturinave dhe shkarkimi ilegal është vepër e ligë. Sidoqoftë, nuk zhduken ata persona të cilët hedhin letërën e sheqerkave dhe cigaren etj, duke ecur. Jo vetëm qytetarët por edhe turistët veprojnë në këtë mënyrë. Përse?

KeP do të përpiqet ti udhëzoj të gjithë mbi veprimet të cilat nuk duhet të bëhen.

Pikat	Aktivitetet
• Ngritja e Moralit	<ul style="list-style-type: none"> • Të reklamohet Ilogoja dhe Slogani për parandalimin e hudhjes së mbeturinave • Të implementohet periodikisht fushata e pastrimit
• Shërbimi informues për turistët	<ul style="list-style-type: none"> • Të instalohen labelat • Të printohen Ilogoja dhe slogani mbi udhëzuesin për udhëtim etj.

5.2 Pa probleme të mbeturinave

5.2.1 Përmirësimi i sistemit të MMN i cili ka filluar nga fillimi i 2015

Siq e dine të gjithë, që nga Janari 2015, KeP ka mundësuar që qytetarët të gëzojnë grumbullim të barabartë të mbeturinave duke e kontraktuar shërbimin e grumbullimit të mbeturinave komunale. Mbeturinat komunale sipas ligjit mbi mbeturina definohen si më poshtë:

Mbeturinat komunale: mbeturinat nga amvisëritë, si dhe mbeturinat nga aktivitetet tjera të cilat për nga natyra dhe përbërja janë të ngjashme me ato të amvisërisë.

Të shumangen problemet e qytetarëve në lidhje me mbeturinat, kërkohet që qytetarët ti hedhin mbeturinat sipas rregullave dhe shërbyesit e kontraktuar nga Komuna e Prizrenit ti grumbullojnë mbeturinat në mënyrë të duhur. KeP do të mirëmbajë një mekanizëm të tillë që kjo të funksionoj lehtësisht. Derisa burimet financiare janë të domosdoshme për operim të sistemit, KeP do të rishikoj dhe përmirësoj sistemin e taksave për çdo vit, kështu që taksat e mbeturinave të vazhdoj të mbetet e drejtë. Për më tepër, KeP do të ngris cilësinë e kontratës me operatorët duke reflektuar opinionin e qytetarëve.

Orari i Implementimit të Aktiviteteve Krvesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Mbledhja e të dhënave të taksatuesve										
2. Të rishikohet shuma e inkasuar										
3. Të rishikohen specifikacionet për kontratën e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave										
4. Të përmirësohet sistemi monitorues i trajtimit të mbeturinave										

1. Azhurimi i të dhënave të Taksatuesve

Të dhënat e qytetarëve dhe bizneseve të cilat KeP i kishte në Janar të 2015, kur u prezantua sistemi i taksimit për mbeturina, ishte i vjetër dhe jo i saktë. Për këtë arsye, fatura e e taksës u dorëzua tek

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

bizneset e vjetra të cilat tanimë ishin të mbyllura ose tek pronari i vjetër i shtëpive. KeP po merret me këto paqartësi deri në një shkallë ngase është viti i parë. Sidoqoftë, për të mundësuar që të gjithë qytetarët të gëzojnë shërbim të drejt publik, është e domosdoshme që të thuhet se KeP duhet të kuptoj me saktësi kushtet e tanishme të qytetarëve dhe bizneseve në juridiksionin e saj.

KeP do të plotësoj me kujdes informatat e qytetarëve dhe të bizneseve dhe ato do të konfirmohen gjatë pagesës së taksës dhe kështu do të mblidhen të dhënat çdo vit. KeP do të përpiqet që të përmbushë shërbimin publik që do ti ofrohet secilit qytetar duke u bazuar në këto të dhëna.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> • Të dhënat e taksa paguesve të mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> • Lista e taksapaguesve (amvisëri) • Lista e taksapaguesve (biznese) • Lista e familjeve që marrin ndihma sociale
<ul style="list-style-type: none"> • Ata që nuk paguajnë taksën 	<ul style="list-style-type: none"> • Lista e bizneseve që kanë kontratë individuale me shërbyes <ul style="list-style-type: none"> - Emri i biznesit - Përmbajtja e shërbimit (metoda e grumbullimit, frekuenca e shërbimit, etj.) - Sasia e shkarkuar

2. Rishikimi i shkallës së mbeturinave

Taksa e mbeturinave do ta mbuloj koston e nevojshme për implementimin e planit pesëvjeçar të MMN, të cilën KeP e ka aprovuar. Nëse shkalla e pagesës së taksës do të jetë e lartë, të hyrat rriten dhe e mbulojnë koston e kërkuar dhe me këtë edhe krijohet një bilanc pozitiv. Përndryshe, KeP duhet të mbuloj mungesën duke e munguar buxhetin për ndonjë shërbim tjetër publik siq mund të jetë mirëmbajtja e rrugëve dhe kanalizimi.

KeP e aplikoi tarifën për mbeturina njëjtë sikur që ishte përdorur deri në fund të 2014 sipas shkallës së inkasimit të taksës ngaqë KeP nuk do ta dinte se sa do të arrinte shkalla e inkasimit kur ajo u prezantua. Pra, të hyrat nga taksa e mbeturinave duhet të përdoren vetëm për menaxhim të mbeturinave, prandaj shkalla e inkasimit e cila gjeneron bilanc pozitiv duhet të ulet. Në raste të hyrave të panjftueshme, KeP nuk do të mund të siguronte një shërbim të grumbullimit të mbeturina ku qytetarët do të ishin të kënaqur. Pastaj, KeP analizon statusin e shkallës së inkasimit të vitit paraprak, një here në çdo dy vite dhe e kalkulon shkallën e inkasimit për vitin në vijim.

Për më shumë, KeP do të përpiqet të jep informata mbi të hyrat dhe shpenzimet vjetore për MMN dhe të ofroj një transparencë të gjendjes financiare.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> • Grumbullimi i mbeturinave të taksës 	<ul style="list-style-type: none"> • Shuma e grumbulluar e taksës së mbeturinave • Raporti i grumbullimit të taksës
<ul style="list-style-type: none"> • Shpenzimet e menaxhimit të mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> • Shuma e kontratës për kontraktimin e grumbullimit të mbeturinave • Shpenzimet për edukim mjedisor etj. • Shpenzimet për ndonjë aktivitet tjetër mjedisor
<ul style="list-style-type: none"> • Rishikimi i shkallës së inkasimit të taksës 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizat e të hyrave dhe shpenzimeve • Studimi i shkallës së inkasimit të taksës bazuar në rezultatet e analizave

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

3. Rishikimi i specifikacioneve për shërbimet e grumbullimit të mbeturinave dhe çmimet e kontratave

Duke marrë kontraktimin e shërbimit të grumbullimit të Komuna e Prizrenit do të rishikoj specifikacionet e kontratës për vitin në vijim bazuar në rezultatet e vitit paraprak. Për në shumë, shërbimi i grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme dy herë në vit përfshihet në kontratën e nënshkruar për vitin 2015 por KeP do të rishikoj frekuencën e shërbimit duke marrë parasysh rezultatet e opinionit publik të përmendur më lartë.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Grumbullimi i përgjithshëm i mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza e sasisë së mbeturinave të grumbulluara Kuptimi i situatës së tanishme të bizneseve me shkallë të ulët Recalculation of reasonable price
<ul style="list-style-type: none"> Grumbullimi i mbeturinave të vëllimshme 	<ul style="list-style-type: none"> Konfirmimi i efikasitetit të shërbimit të grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme Përmirësimi i sistemit të grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme (frekuenca, koha, etj.) Trajtimi i mbeturinave të vëllimshme pas grumbullimit Ri-llogaritja e çmimit të arsyeshëm të grumbullimit të mbeturinave të vëllimshme
<ul style="list-style-type: none"> Vlerësimi i shërbimit 	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi i sistemit vlerësues të shërbimit të grumbullimit të mbeturinave

4. Përmirësimi i sistemit monitorues

Kur u kontraktua shërbimi i grumbullimit të mbeturinave, KeP organizoi Komisionin Këshillues i cili përbëhet prej dhjetë anëtarëve të cilët do ta monitorojnë performancën e kontraktorëve. KeP do të fuqizojë sistemin monitorues duke i përfshirë edhe qytetarët.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Monitorimi nga ana e anëtarëve të komisionit këshillues 	<ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi i sistemit monitorues (sistemi monitorues i grumbullimit të mbeturinave, sistemi informues, sistemi për ndarjen e informatave)
<ul style="list-style-type: none"> Monitorimi nga ana e qytetarëve 	<ul style="list-style-type: none"> Ndarja e ankesave të qytetarëve Ndarja e komplimenteve të qytetarëve

5.2.2 Zhvillimi i trajtimit të duhur të mbeturinave industriale dhe medikale

Përveq mbeturinave komunale kemi edhe mbeturinat nga ndërtimtaritë dhe thertoret të ashtuquajtura mbeturina industriale, mbeturinat e gjeneruara nga spitali dhe klinikat. Për shkak se këto mbeturina të cilat nuk ia takojnë atyre mbeturinave të cilat gjenerohen nga jeta e përditshme e qytetarëve tjerë, ato janë me sasi të mëdha ose janë të rrezikshme, dhe duhet të trajtohen ndaras nga mbeturinat komunale.

Mbeturina të tilla duhet të trajohen nën përgjegjësinë e gjeneruesit sipas parimit "ndotësi paguan". Por ky lloj i mbeturinave shkarkohet ilegalisht ngaqë nuk ka trajtuës për to në Kosovë. Komuna në bashkëpunim me MMPI do të qasen një trajtim të duhur të këtyre llojeve të mbeturinave.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menaxhimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

Orari i Implementimit të Aktiviteteve Krvesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të krijohet një sistem i përshtatshëm i menaxhimit të mbeturinave ndërtimore.										
2. Të krijohet një sistem i përshtatshëm i menaxhimit të mbeturinave nga thertoret.										
3. Të krijohet një sistem i përshtatshëm menaxhues i mbeturinave mjekësore.										

1. Zhvillimi i një sistemi të përshtatshëm të menaxhimit të mbeturinave industriale Mbetjet nga ndërtimtaria të cilat krijohen çdo ditë në çdo anë të qytetit, bëhen pengesë për lëvizjen dhe pengojnë performancat ditore. Së pari KeP do ta bëjë një hulumtim të mbeturinave nga ndërtimtaria për të kuptuar sasinë gjeneruese, përbërjen dhe mekanizmat e shkarkimit ilegal dhe të qartësojë problemet.

Së dyti, KeP do të studiojë masat për zgjidhjen e problemeve dhe ti paraqes ato në Ministrinë e Mjedisit. Pas udhëzimeve mbi metodat e trajtimit, KeP do të përgadis një rregullore komunale që të shtyjë gjeneruesit e mbeturinave ndërtimore të ndjekin metodat sipas udhëzimeve.

Pikat	Aktivitetet
• Studimi i gjendjes aktuale	<ul style="list-style-type: none"> • Të kuptosh sasinë gjeneruese të mbeturinave ndërtimore • Kuptimi i shkarkimit ilegal të mbeturinave ndërtimore • Kuptimi i ripërdorimit të mbeturinave ndërtimore
• Studimi i metodës së menaxhimit të përshtatshëm	<ul style="list-style-type: none"> • Rishikimi i deponisë për mbeturina ndërtimore • Mundësia për ripërdorimin e mbeturinave ndërtimore • Metoda /udhëzimi për shkarkuesit e mbeturinave ndërtimore
• Rekomandimi për MMPH	<ul style="list-style-type: none"> • Përgaditja e sistemit ligjor për mbeturina industriale • Përgaditja për dënimin për shkarkime ilegale

2. Zhvillimi i menaxhimit të përshtatshëm të mbeturinave nga thertoret (eshtrat)

Trajtimi i eshtrave të gjeneruara nga thertoret dhe mishoret në Kosovë është problem me të cilin ballafaqohet edhe Prizrenit. KeP ka hulumtuar situatën aktuale të problemeve me eshtra në bashkëpunim me ekspertët e JICA-s , në vitin 2014. KeP do ta analizojë shkarkimin dhe trajtimin e eshtrave duke u bazuar në rezultatit e studimit të opinionit public dhe të gjej një zgjidhje finale me MMPH.

Pikat	Aktivitetet
• Studimi për një menaxhim të përshtatshëm	<ul style="list-style-type: none"> • Reduktimi i kostos për deponimin e eshtrave • Studimi i trajtimit pos metodës së deponimit • Bashkëpunimi me drejtorinë e bujqësisë

3. Zhvillimi i një menaxhimi të përshtatshëm të mbeturinave mjekësore

Derisa mbeturinat mjekësore rrezikohet të krijojnë ndonjë infeksion patogjen, ato duhet ndarë meoemos, izoluar dhe trajtuar në burim (djegje, etj.). Kështu që, për të kuptuar situatën e trajtimit dhe shkarkimit të mbeturinave mjekësore që gjenerohen brenda regjionit, KeP së pari duhet të hulumtoj sasinë dhe përbërjen e mbeturinave mjekësore që gjenerohen në qytet.

Tjetra, KeP do të analizojë zgjidhjen e problemeve në bashkëpunim me MMPH, Departamentin e Shëndetësisë, spitalin etj. Për më shumë, KeP do të përgadis sistemin ligjor të domosdoshëm për

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

trajtim dhe shkarkim të mbeturinave mjekësore konform me ligjet.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Studimi i gjendjes aktuale 	<ul style="list-style-type: none"> Kuptimi i sasisë së mbeturinave mjekësore Kuptimi i situatës aktuale të mbeturinave që shkarkohen
<ul style="list-style-type: none"> Përgjithësimi i menagjimit të përshtatshëm 	<ul style="list-style-type: none"> Studimi i sistemit të menaxhimit të mbeturinave në bashkupnim me institucionet mjekësore në qytet
<ul style="list-style-type: none"> Rekomandime për Ministrinë e Shëndetësisë 	<ul style="list-style-type: none"> Përgaditjet e sistemit legal për menagjimin e mbeturinave medikale

5.2.3 Rishikimi i rregullores komunale mbi menagjimin e mbeturinave sipas nevojës

Në vitin 2012, KeP aprovoi planin e parë Pesë vjeçar për MMN që synon vitet 2014-2018 dhe poashtu hartoi dhe miratoi rregulloren komunale për menaxhimin e mbeturinave me qëllim të implementimit të këtij plani. Derisa, ky plan i menaxhimit të mbeturinave është plani i parë që korrespondon me ligjin mbi mbeturinat, ne duhet të implementojmë përgjatë sfidave dhe me ndonjë gabim me qëllim të rishikimit të rregullores në përputhshmëri me planin.

Orari i Implementimit të Aktiviteve Krvesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të rregullohet sistemi i menaxhimit të mbeturinave sipas rishikimit										

1. Rishikimi i rregullores komunale për menaxhimin e mbeturinave

Para së gjithash, KeP do të rishikoj rregulloren bazuar në përvojat gjatë implementimit të sistemit të taksimit për mbeturina, kontraktimin e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave dhe monitorimin e shërbimit të grumbullimit etj. prezantuar në Janar 2015.

Pastaj, KeP do të rishikoj rregulloren sipas nevojës së promovimit të 3R duke marrë në konsideratë planin master për MMN.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Rishikimi me përmirësimet e sistemit të MMN 	<ul style="list-style-type: none"> Të rishikohen dispozitat relevante, duke reflektuar përmirësimin e sistemit të menaxhimit të mbeturinave të prezantuar në 2015
<ul style="list-style-type: none"> Shtesa për nenet e promovimit të 3R 	<ul style="list-style-type: none"> Të shprehen dispozitat për obligimet nga qytetarët, bizneset dhe qeverisja lokale për minimizimin e mbeturinave <ul style="list-style-type: none"> Obligimi i shkarkuesit për ndarje Të përgaditet një sistem institucional për shkarkim të ndarë dhe grumbullim të ndarë Të qartësohen përgjegjësitë e ofruesit të shërbimit

5.3 Promovimi i 3R

Si dhe u përmend më lartë, deponia e Landovicës mund të mbushet me mbeturina deri më 2020. Derisa, askush nuk pranon që një deponi e re të ndërtohet afër tyre, projekti i zhvillimit do të ketë vështirësi. KeP e di që do të kalojë një kohë derisa të fillojë operimi i një deponie të re. Prandaj, KeP duhet të reduktoj mbeturinat nëpërmes promovimit të 3R për të përdorur deponinë ekzistuese sa më gjatë.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

3R është një fjalë me inicialet Redukto, Ripërdor dhe Reciklo dhe është një fjalëkalim për të shtyrë para minimizimin e mbeturinave gjithandej botës .

Fillimisht qëllim të 3R janë ‘aktivitetet e reduktimit’ - të mos i blejmë, ti mos i përdorim të mirat që do të krijojnë mbeturina. Pastaj, mbeturinat e gjeneruara pas aktiviteteve të reduktimit do të ripërdoren dhe/ose reduktohen sa më shumë që është e mundur. Kjo është baza e aktivitetit 3R.

KeP do të përpiqet të promovoj aktivitete sqaruese, të thelloj kuptimin e qytetarëve dhe të bizneseve mbi 3R dhe të shpërndaj komposterë shtëpiak për të kompostuar mbeturinat organike aty ku gjenerohen. KeP do të promovoj ndarjen në burim të mbeturinave dhe të filloj grumbullimin e ndarë për grumbullimin e të reciklueshmeve me efikasitet dhe do përpiqet të prezantojë premisa për trajtim të ndërmjetëm që do të mundësoj ri-përdorimin e materialeve të reciklueshme në shkallë të gjerë.

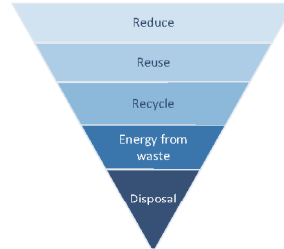

Figure 11: Hierarkia e mbeturinave

5.3.1 Prezantimi i ndarjes në burim dhe grumbullimi i ndarë i mbeturinave

Në aktivitete të 3R ku synohet një shoqëri të shëndoshë, thuhet, "Është burim nëse ndahet por është mbeturinë nëse përzihet ". Pastaj, KeP do të prezantojë sistemin e ndarjes në burim, ku mbeturinat klasifikohen në mbeturina organike dhe inorganike para se të përzihen në burim dhe sistem grumbullimi ndaras të materialeve të kompostueshme dhe të reciklueshme.

Orari i Implementimit të Aktiviteteve Kryesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të shpërndahen komposterët shtëpiak										
2. Të prezantohet ndarja në burim dhe grumbullimi ndaras										

1. Promovimi i Komposterëve shtëpiak

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Promovimi i komposterëve shtëpiak 	<ul style="list-style-type: none"> Të publikohet efikasiteti i komposterëve shtëpiak Të përgaditet plani strategjik për shpërndarjen e komposterëve shtëpiak duke u bazuar në performanca Të prokurohen komposterët shtëpiak duke u bazuar në planin strategjik

Gjenerimi i mbeturinave sipas amvisërive në 2015 u llogarit të ishte 2.49 kg/ditë. Mbeturinat nga kuzhina dhe bari/druri është 1.26kg/datë, llogaritet për 50.7% të sasisë gjeneruese. Nëse shumë nga amvisëritë do të përdorin komposterë shtëpiak, mund të reduktohet jo vetëm sasia e mbeturinave që shkarkohen por gjithashtu do të ketë ndikim në mjedis të shkaktuar nga gazet e metanit dhe rrjedhjet e ujrave të zeza, që gjenerohen gjatë dekompozimit të mbeturinave organike në kushte aneorobe në deponi.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

KeP do të bëjë përpjekje të shpërndajë 4,000 komposterë shtëpiak (12.5% amvisëri në total) deri 2023. Nëse kjo arrihet, kjo do të thotë 1,916 ton të mbeturinave do të reduktohen.

Tabela 9: Plani i shpërndarjes së komposterëve shtëpiak

	Njësi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Numri total i komposterëve	Set	586	1,066	1,434	1,786	2,140	2,498	2,859	3,220	3,588	3,956
Shkalla e planifikuar e shpërndarjes	%	1.94%	3.57%	4.69%	5.81%	6.92%	8.04%	9.16%	10.27%	11.39%	12.50%
Sasia totale e kompostuar	ton/ditë	0.65	1.27	1.71	2.16	2.63	3.13	3.63	4.15	4.69	5.25
	ton/vit	238.4	463.1	623.8	789.7	961.8	1,140.7	1,325.3	1,515.3	1,713.6	1,916.1

2. Prezantimi i ndarjes në burim dhe grumbullim ndaras

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Ndarja në burim dhe grumbullimi ndaras 	<ul style="list-style-type: none"> Të zhvillohen fletushkat <ul style="list-style-type: none"> Ndarja në burim (Mbeturinat organike dhe inorganike) Shkarkimi ndaras (metoda shkarkuese, kontejner ose qese plastike, etj.)
<ul style="list-style-type: none"> Grumbullimi ndaras 	<ul style="list-style-type: none"> Të përgaditet sistemi i grumbullimit ndaras <ul style="list-style-type: none"> Studimi i metodës dhe frekuencës së grumbullimit, etj.) Analiza e kostos për grumbullim të ndarë Të prezantohet grumbullimi ndaras <ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i praktikitetit për grumbullim ndaras që të kryhet në gjysmën e zonës urbane (2017) Zgjerimi i shërbimit të grumbullimit ndaras në gjithë zonën urbane (2018) Zgjerimi i grumbullimit ndaras në gjithë territorin komunal (2019-)

Për të recikluar materiale, gjëja më e rëndësishme është të mos përzihen të reciklueshmet e pa pastërta. Për shembull, shishe e ujë dhe lëngjeve janë nga plastika. Por, kapaku, etiketa ose shishja vetë janë nga plastika të ndryshme. Nëse të papastërtat përzihen me shishe të plastikës, ato nuk do të reciklohen si shishe të plastikës. Shishja e plastikës reciklohet si një shishe ose njëjtë vlen për rrobet.

Grumbullimi aktual i mbeturinave kryhet në kushte ku mbeturinat nga kuzhina dhe të reciklueshmet përzihen. Ndarja e të reciklueshmeve nga mbeturinat e përziera nuk është e lehtë. Lidhe pse të reciklueshmet ndahen, ato nuk kanë vlerë materiale nëse nuk lahen. Poshtu ka gjasa që të krijohet ndotja e ujë gjatë larjes së tyre.

Prezantimi i pranisave për trajtim të ndërmjetëm për promovimin e minimizimit

Orari i Implementimit të Aktiviteteve Krvesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të prezantohet Premisa për Riprodhimin e Materialeve (PRM) me pozitivet										
2. Të prezantohet premisa për trajtim të ndërmjetëm për mbeturina organike										

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

5.3.2 Prezantimi i premisave për trajtim të ndërmjetëm për promovimin e minimizimit të mbeturinave

Orari i implementimit të aktiviteteve kryesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
3. Prezantimi i Premisave për trajtimin e materialeve (MRF) pozitivisht										
4. Të prezantohet premisa për trajtimin e mbeturinave organike										

1. Prezantimi i Premisave për trajtimin e Materialeve

Premisat për trajtimin e materialeve (MRF) janë premisa ku bëhet ndarja e materialeve të reciklueshme nga mbetjet jo organike të cilat grumbullohen ndaras. Pasiqë, MRF kërkon një investim fillestar të madh dhe njohuri për të operuar, KeP do të shfrytëzoj sektorin privat për ndërtimin dhe operimin e kësaj premise. KeP d të publikojë të dhënat mbi sasinë dhe përbërjen e mbeturinave të parashikuara kështu që sektori privat mund të analizojë investimet mbi pritjet e sasisë së materialeve të reciklueshme.

Për të prezantuar MRF, sektori privat ka përgjegjësinë e Vleresimit të Ndikimit Mjedisor (EIA) e cila nevojitet për tu pajisur me licencë.

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> • Premisa për trajtimin e materialeve 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi i planit për sasinë e trajtuar • Konsiderojë zhvillimin privat • Vlerësimi mbi Ndikimin Mjedisor • Trajtimin e mbetjeve nga mbeturinat

Shkalla e trajtimit të burimeve në MRF ka objektivat e vlerave të paraqitura në tabelën më poshtë.

Tabela 10: Shkalla e synuar e reciklimit të materialeve

	2011-2015	2016	2017	2018	2019-2023
Letër	19.0%	19.0%	50.0%	60.0%	80.0%
Plastik	13.0%	13.0%	50.0%	60.0%	80.0%
Metal	62.1%	62.1%	70.0%	80.0%	80.0%
Gjarn	7.8%	7.8%	40.0%	50.0%	80.0%

2. Prezantimi i premisave për trajtimin e mbeturinave organike

KeP do të bëjë përpjekje të promovojë kompostimin shtëpiak. Edhe pot ë jetë I avancuar sipas planit, sasia e kompostuar do të jetë vetëm 5.25 ton/ditë (7,2% të sasisë së përgjithshme të mbeturinave organike). Pjesa e mbetur prej 92.8% deponohet në deponi dhe gjeneron gas metani I cili është gas serrash dhe e dëmton kualitetit e ujit të rrjedhur.

KeP do të analizojë trajtimin e mbeturinave organike përmes impiantit të tretjes anaerobe dhe të gjeneroj energji duke përdorur gasin e metanit të gjeneruar në këtë impiant dhe pjesën e mbetur ta shfrytëzojë për qëllime bujqësore si kompost.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

Pikat	Aktivitetet
• Trajtimi i mbeturinave organike	<ul style="list-style-type: none"> • Vlerësimi i planit për sasinë e trajtuar • Studimi i metodës së përshtatshme të trajtimit • Konsiderojë zhvillimin privat • Vlerësimi mbi Ndikimin Mjedisor

Ka një opsion të avancimit të planit paralel me prezantimin e MRF, por prezantimi në të njëjtën kohë duket të jetë me risk pasiqë të dyja sistemet nuk kanë rezultuar mjaftueshëm në Kosovë. Prandaj, KeP do të avancojë me një shkallë të gjerë trajtimi të mbeturinave organike pasi të krijohet një qëndrueshmëri e MRF.

Tabela 11: Shkalla e synuar e trajtimit të mbeturinave organike

	2011-2015	2016	2017	2018	2023
Shkalla e trajtimit të mbeturinave organike	0.0%	0.0%	0.0%	30.0%	50.0%

5.4 Krijimi i një Menagjimi të përshtatshëm të Deponisë
Orari i implementimit të aktivitetit kryesor

Deponia në Landovicë e cila menagjohet nga kompania Publike qendrore është operator i deponisë. Prandaj, KeP nuk ka të drejtën e operimit të deponisë. Megjithatë, deponia gjendet në zonën kadastrale të KP dhe KeP duhet në mënyrë strikte të parandalojë ndikimin në sipërfaqe dhe ujërave nëtokësore nga rrjedhjet e ujërave të zeza. Prandaj, KeP në vazhdimësi do të implementojë monitorimin e kualitetit të ujit e cila ka filluar që nga viti 2011 nën përkrahje teknike të JICA-s. KeP poashtu do të vazhdojë monitorimin e sasisë së deponuar për shkak se në të ardhmen me siguri se nevojitet një vend deponim i ri.

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të vazhdohet me monitorimin e kualitetit të ujit rreth deponisë së Landovicës										
2. Të vazhdohet monitorimi i kapacitetit të mbetur të deponisë në Landovicë										

5.4.1 Vazhdimi i monitorimit të deponisë ekzistuese

1. Vazhdimi i monitorimit të kualitetit të ujit përreth deponisë së Landovicës

KeP vazhdon me monitorimin e kualitetit të ujit (PE- Përqeshmëria elektrike, POR- Potenciali i reduktimit –oksidimi, pH-koncentrimi i joint hidrogjenik, temperatura e ujit), në shtatë pika të zgjedhura përreth deponisë ekzistuese duke përdorur matësit portative të ujit, të dhuruara nga JICA. Kur matësi tregon një vlerë abnormal, KeP merr mostra nga pika e monitorimit ku vlera abnormal është gjetur dhe pastaj mostrën e dërgon në një laborator për të bërë analizën detale të ujit për të gjetur se cili është shkaku për vlerat abnormal. Pastaj, KeP raporton rezultatet në MMPH dhe merr kundërmatat.

Pikat	Aktivitetet
• Monitorimi i kualitetit të ujit	<ul style="list-style-type: none"> • Të vazhdohet me monitorimin e thjeshtë të kualitetit të ujit propozuar nga JICA • Të implementohen hapat korrespondues në rastet ku vërçen vlerat abnormalc • Të dorëzohet raporti i rezultateve të monitorimit priodikisht në MMPH

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave JICA
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

2. Vazhdimësia e monitorimit të jetëgjatësisë së kapacitetit të mbetur të deponisë në Landovicë
 KeP do të vlerësoj sasinë e deponuar dhe kapacitetin e mbetur të deponisë ekzistuese duke përdorur metodën e përvetësuar nga projekti i JICA-s, dhe do të përipiqen që të sigurojnë një sistem të qëndrueshëm të deponimit final.

Pikat	Aktivitetet
• Survejmimi periodik i kapacitetit të mbetur	• Të vazhdohet survejmimi vëllimit të deponisë duke përdorur GPS • Të kuptohet kapaciteti i mbetur
• Monitorimi i operimit të deponisë	• Të monitorohet operimi i duhur i deponisë • Të raportohet rezultati i monitorimit në MMPH

5.4.2 Krijimi i menagjimit të qëndrueshëm të deponimit final

Siq u përmend më lartë, deponia e Landovicës do të mbushet me 2021 nën kushtet aktuale pa ndërmarrjen e masave për minimizimin e mbeturinave. Prandaj, është e nevojshme të kryhen hulumtime bazike deri me 2018 dhe të zgjidhet lokacioni, kostoja e përafërt e konstruimit dhe EIA, etj. KeP do të bëjë përgatitjet për zgjedhjen e kompanisë së konstruimit përmes tenderimit me 2019, bazuar në rezultatet e hulumtimit dhe nga periudha 2020 deri 2021 do të konstruohet deponia e re, dhe atëherë kur deponia e Landovicës të mbushet do të filloj punën deponia e re.

Orari i implementimit të aktiviteteve kryesore

Aktivitetet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Të implementohet fizibiliteti i studimit për zhvillimin e deponisë së re										
2. Të zhvillohet deponia e re										

1. Kryerja e studimit të fizibilitetit për zhvillimin e deponisë së re

Pikat	Aktivitetet
• Studimi i fizibilitetit (S/F) për zhvillimin e deponisë së re	• Të analizohet jetëgjatësia e deponisë së Landovicës me prezantimin e premisave për trajtimin e ndërmjetëm • Të përgatitet një plan për daljen nga deponia e Landovicës në deponinë e re • Të zgjidhen lokacionet për deponinë e re • Të kryhet vlerësimi i ndikimit mjedisor • Të kryhet dizajni fillestar, vlerësimi i koston, sistemi i operimit dhe S/F • Të kryhet vlerësimi i ndikimit mjedisor • Të arrihet pajtueshmëria publike për këtë zhvillim • Të merret miratimi nga asambleja Komunale

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

2. Zhvillimi i deponisë së re

Pikat	Aktivitetet
<ul style="list-style-type: none"> Zhvillimi i deponisë së re 	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurohen fondet për zhvillimin e deponisë së re Të përgatiten dokumentet tenderuese për ndërtimin e deponisë së re Të kontraktohet kontraktori dhe implementohet ndërtimi
<ul style="list-style-type: none"> Operimi i deponisë së re 	<ul style="list-style-type: none"> Të krijohet sistemi i menaxhimit të deponisë (ndërmarrje komunale ose kompani private) Të prokurrohen pajisjet për deponi Të vlerësohet kostoja e deponisë Të organizohet sistemi i monitorimit për operimin e deponisë (kualiteti i ujit, ndotja e ajrit, vëllimi i deponisë etj.)

6 Masat Bugjetore

Vlera e përgjithshme e implementimit të planit master është 27.2 milion euro dhe Menagjimi komunal i mbeturinave vlerësohet të jetë 18.8 milion euro, brenda asaj kosto. KeP planifikon të kryej pilot projekte për të prezantuar ndarjen në burim në dy vitet e fundit të planit 5 vjeçar (2014 - 2018) duke ndjekur strategjitë e sipër përmendura.

Me këtë, pasiqë ndarja në burim do të ekzekutohet në tërë zonën komunale me qëllim të reduktimit të mbeturinave përmes promovimit të 3R në 5 vjeçarin e dytë të planit të MMN, dhe bugjeti i nevojshëm është 66,6% më shumë se në pesë vjeçarin e fundit.

Tabela 12 : Bugjeti i nevojshëm për menagjimin e mbeturinave prej 2014 deri 2023 (njësia: 1,000€)

Pikat	5 vjeçari i 1 ^{te} (2014-2018)	5 vjeçari i 2 ^{te} (2019-2023)	2014-2023
1. Menagjimi i mbeturinave	7,058.2	11,757.9	18,816.1
(1) Shërbimi i grumbullimit të mbeturinave	6,300.2	11,144.0	17,444.2
(2) Monitorimi	79.2	99.0	178.2
(3) Heqja e pikave ilegale	114.8	0.0	114.8
(4) Promovimi i Reciklimit	147.2	122.6	269.8
(5) Ngritja e vetëdijës publike	307.1	392.3	699.4
(6) Mirëmbajtja e softverit	19.7	0.0	19.7
(7) Pilot projektet për grumbullimin ndaras	50.0	0.0	50.0
(8) Studimi i trajtimit të ndërmjetëm	40.0	0.0	40.0
2. Pastrimi i hapësirave publike	4,106.4	4,232.5	8,338.8
Total	11,164.5	15,990.4	27,154.9

0.1% e bugjetit për menagjimin e mbeturinave që është në vitin 2014 do të rritet për 5.5% për të

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

shumangur telashet e qytetarëve sa i përket planit të dytë pesë vjeçar për MMN.

Kostoja e pastrimit të hapësirave publike synohet të mbulohet nga subvencionet e qeverisë qendrore si në të kaluarën, dhe burimi i të hyrave të menagjimit të mbeturinave komunale të mbulohet nga taksat e mbeturinave. KCP do të bëjë përpjekje të ngris shkallën e inkasimit të taksës për mbeturina dhe të shumang ngarkesat për jetesën e qytetarëve, në këtë mënyrë secili qytetarë të bartë përgjegjësitë e veta që i takojnë.

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

SHTOJCA I:

1 Gjendja dhe problemet e MMN në 2011

Pikat	Gjendja aktuale	Aspektet																									
1. Sistemi Teknik																											
1.1 Gjenerimi i mbeturinave	<ul style="list-style-type: none"> Popullsia me 2011 (regjistrimi): <ul style="list-style-type: none"> tërë: 179,869 Zona Urbane: 97,304 Zona Rurale: 82,565 Sipërfaqja komunale: 63,871.68ha Gjenerimi i mbeturinave <table border="1"> <thead> <tr> <th>Pikat</th> <th>Njësi</th> <th>Tërë</th> <th>Urban</th> <th>Rural</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gjenerimi i MNK</td> <td>ton/ditë</td> <td>112.8</td> <td>76.9</td> <td>35.7</td> </tr> <tr> <td>Shkalla e gjën.MNK</td> <td>g/p/ditë</td> <td>626</td> <td>797</td> <td>433</td> </tr> <tr> <td>Gjenerimi i mbet.Amv</td> <td>ton/ditë</td> <td>67.1</td> <td>35.8</td> <td>31.5</td> </tr> <tr> <td>Shkalla e mbet.Amv</td> <td>g/p/ditë</td> <td>373</td> <td>365</td> <td>391</td> </tr> </tbody> </table> 	Pikat	Njësi	Tërë	Urban	Rural	Gjenerimi i MNK	ton/ditë	112.8	76.9	35.7	Shkalla e gjën.MNK	g/p/ditë	626	797	433	Gjenerimi i mbet.Amv	ton/ditë	67.1	35.8	31.5	Shkalla e mbet.Amv	g/p/ditë	373	365	391	<ul style="list-style-type: none"> 99.4% e mbeturinave të gjeneruara shkarkohet pa ndarje në burim.
Pikat	Njësi	Tërë	Urban	Rural																							
Gjenerimi i MNK	ton/ditë	112.8	76.9	35.7																							
Shkalla e gjën.MNK	g/p/ditë	626	797	433																							
Gjenerimi i mbet.Amv	ton/ditë	67.1	35.8	31.5																							
Shkalla e mbet.Amv	g/p/ditë	373	365	391																							
1.2 Përbërja e mbeturinave	<ul style="list-style-type: none"> Mbeturinat komunale: Kitchen waste (41.0%), të reciklueshme (29.3%), mbeturina tjera (39.7%). Mbeturinat e Amv (urbane): Mbeturinat e kuzhinës (56.6%), të reciklueshme (23.2%), mbetjet tjera (20.2%) Mbeturinat e Amve (rurale): Mbeturinat e kuzhinës (34.2%), të reciklueshme (21.8%), mbetjet tjera (44.0%) 	<ul style="list-style-type: none"> Perbërja e mbeturinave nga kuzhina është më e larta e gjithë MNK me 41.0%. Perbërja e të reciklueshmeve në MNK është 29.3%. 																									
1.3 Ruajtja & shkarkimi	<ul style="list-style-type: none"> 48% e amvisërive ruajnë mbeturinat e tyre në qese plastike apo të letres dhe 34% në kontejnere. Rreth 65% e amvisërive shkarkojnë mbeturinat një here në javë por 28% i shkarkojnë atom e shumë se dy herë. 17.6% e bizneseve shkarkojnë mbeturinat një here në javë derisa pjesa tjetër më shumë se dy herë Mbeturinat sillen nga lagjet tjera. Mbeturinat e vëllimshme shkarkohen me mbeturinat e amvisërisë. 	<ul style="list-style-type: none"> Gjysma e qytetarëve kërkojnë rritjen e frekuencës së grumbullimit. Mënyra e shkarkimit është e varfër. Mbeturinat derdhen përreth kontejnerit Mbeturinat shkarkohen pas shërbimit të grumbullimit. Disa qytetarë shkarkojnë mbeturinat e tyre në pika të tjera të shkarkimit. 																									
1.4 Grumbullimi & transporti	<ul style="list-style-type: none"> Shkalla e grumbullimit të mbeturinave është 70.6% në tërë zonën komunale, 78.9% në zona urbane dhe 52.6% në zona rurale. 15.1% e mbeturinave të gjeneruara shkarkohen ilegalisht dhe 11.8% hiqen nga Ekoregjioni. Shërbimi i grumbullimit për amvisëritë dhe bizneset përfundet nga kompania publike (Ekoregjioni) dhe 2 kompani private. Kualiteti i shërbimit nga Ekoregjioni nuk është i kënaqshëm për shkak të mungesës së të hyrave. Në anën tjetër, kompanitë private u ofrojnë shërbimit vetëm atyre të cilët paguajnë për shërbimin. Një kompani private përveq atyre pesë të përmendurave grumbullon mbeturinat e gjeneruara nga KFOR. 	<ul style="list-style-type: none"> Edhe pse grumbullimi i mbeturinave bëhet në tërë zonën urbane, ka ende pika ilegale të hudhjes. Më shumë nga këto hudhje janë të dukshme përgjatë rrugëve në dalje të fshatrave. Puna e grumbullimit merr shumë kohë për shkak të prishjeve të kontejnerit (të riparuar). Puna e grumbullimit merr kohë pasi që puntori duhet të pastrojë vendin rreth kontejnerit Grumbulluesi i mbeturinave 																									

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

<p>1.5 Pastrimi i hapësirave publike</p>	<ul style="list-style-type: none"> Grumbullimi skaj rrugës/dorë në dorë i ofrohet amvisërive individuale. Kontejnerët komunal ofrohen për ato hapësira me banim kolektiv. Grumbullimi me kontejnerë poashtu ofrohet për bizneset afariste. Frekuenca e grumbullimit për grumbullimin skaj rrugës është një herë në javë derisa për kontejnerët komunal çdo ditë. Grumbullimi i mbeturinave përgjatë rrugës unazore ofrohet 3 herë në ditë nga Ekoregjioni. Tarifa për mbeturina është aprovuar nga ZRRUM sipas vlerësimit të bërë nga Ekoregjioni. <p>Klientët rezident/Amvisëritë</p> <table border="1" data-bbox="574 672 973 739"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Klientët</th> <th rowspan="2">Njësi</th> <th colspan="2">Tarifa</th> </tr> <tr> <th>Dorë në dorë</th> <th>Kontejnerë komunal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Amvisëritë</td> <td>€/m²</td> <td>2.88</td> <td>3.58</td> </tr> </tbody> </table> <p>Komercial/Klientet Industrial</p> <table border="1" data-bbox="574 761 973 862"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Klientet</th> <th rowspan="2">Njësi</th> <th colspan="3">Tarifa</th> </tr> <tr> <th>vogël</th> <th>Mesëm</th> <th>Imedh</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Komercial/Industrial</td> <td>€/m²</td> <td>4.48</td> <td>10.47</td> <td>18.50</td> </tr> <tr> <td>Kontejnerë komunal</td> <td>€/m²</td> <td>(11-13)</td> <td>(7-9-12)</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>0.74</td> <td>40.52</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> Hapësirat publike siq janë rrugët dhe parqet e Komunës janë ndarë në 3 zona dhe ato janë kontraktuar me Ekoregjionin dhe 2 kompani private. Ofruesit e Shërbimeve janë përzgjedhur në Dhjetor dhe periudha e kontraktimit është nga Janari deri në Dhjetor. Heqja e mbeturinave ilegale në zoant urbane është e përfshirë në kontratën me Ekoregjionin. Shuma e përgjithshme e kontratës për 2011 është €484,000. 	Klientët	Njësi	Tarifa		Dorë në dorë	Kontejnerë komunal	Amvisëritë	€/m ²	2.88	3.58	Klientet	Njësi	Tarifa			vogël	Mesëm	Imedh	Komercial/Industrial	€/m ²	4.48	10.47	18.50	Kontejnerë komunal	€/m ²	(11-13)	(7-9-12)				0.74	40.52		<p>veq kesaj grumbullon edhe mbeturinat e vëllimshme</p> <ul style="list-style-type: none"> Mbeturinat hudhen në lumenj. Mbeturinat derdhen në parqe të vogla dhe në hapësirat e ndërtesave publike. Mbeturinat stërbushen nga enët e mbeturinave të vendosura në parqe.
Klientët	Njësi			Tarifa																															
		Dorë në dorë	Kontejnerë komunal																																
Amvisëritë	€/m ²	2.88	3.58																																
Klientet	Njësi	Tarifa																																	
		vogël	Mesëm	Imedh																															
Komercial/Industrial	€/m ²	4.48	10.47	18.50																															
Kontejnerë komunal	€/m ²	(11-13)	(7-9-12)																																
		0.74	40.52																																
<p>1.6 Recycling</p>	<ul style="list-style-type: none"> Shkalla e reciklimit e sasisë së përgjithshme të gjeneruar është 5.0%. Aktivitetet e reciklimit bëhen nga sektori joformal. Në zona rurale, bëhet kompostimi i mbetjeve organike por shumë pak. Të reciklueshmet ndahen nga punëtorët e grumbullimit gjatë procesit të grumbullimit Një kompani private e grumbullimit ka një hapësirë për ndarjen e mbeturinave dhe nxjerr 0.9ton/ditë gjëra të reciklueshme me anë të ndarjes manuale. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivitetet e reciklimit bëhen nga sektori joformal. KeP nuk bënë ndonjë promovim për aktivitetet reciklimi. 																																	
<p>1.7 Deponimi Final</p>	<ul style="list-style-type: none"> Një deponi regjionale është ndërtuar si deponi sanitare me hapësirë 25 ha dhe e dizajnuar me kapacitet 2.6million m³, financuar nga EAK në Landovicë me 2004. Deponia e Landovicës operohet nga Kompania për Menagjimin e Deponive të Kosovës (KMDK) Sasia ditore e deponuar ishte 176.9ton/ditë (112.8ton/ditë nga Prizreni, 64.1 ton/ditë vjen nga vendet tjera) si në 2011. Çmimi i deponimit i definuar nga KLMC. 6 10€/ton 	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i mbetur i panjohur. Deponia e Landovicës nuk operohet si duhet për shkak të mungesës së të hyrave (KRM Ekoregjioni nuk mund të paguaj tërë koston e çmimit të deponimit.) Deponia e Landovicës ndonjëherë mbyllet për shkak se Ekoregjioni nuk mund ta 																																	

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

<p>1.8 Mirëmbajtja e pajisjeve</p>	<p>Pajisjet që ka poseduar Njësia Prizren e Ekoregjionit me 2011 janë si më poshtë:</p> <table border="1" data-bbox="619 427 932 573"> <thead> <tr> <th>Pajisje</th> <th>Sasia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kompaktor</td> <td>7 njësi</td> </tr> <tr> <td>Skop</td> <td>5 njësi</td> </tr> <tr> <td>Eskavator me rrota</td> <td>1 njësi</td> </tr> <tr> <td>Cisternë</td> <td>1 njësi</td> </tr> <tr> <td>Traktorë</td> <td>10 njësi</td> </tr> <tr> <td>Kamion</td> <td>1 njësi</td> </tr> </tbody> </table>	Pajisje	Sasia	Kompaktor	7 njësi	Skop	5 njësi	Eskavator me rrota	1 njësi	Cisternë	1 njësi	Traktorë	10 njësi	Kamion	1 njësi	<p>paguaj koston e deponimit.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pajisjet prishen shpesh dhe kjo do të thotë se edhe shërbimi i grumbullimit nuk është shumë i sakte. Shumica e kontejnerëve komunal të vendosur në zonën e qytetit ishin të dëmtuar dhe pa ndonjë mirëmbajtje. 																						
Pajisje	Sasia																																					
Kompaktor	7 njësi																																					
Skop	5 njësi																																					
Eskavator me rrota	1 njësi																																					
Cisternë	1 njësi																																					
Traktorë	10 njësi																																					
Kamion	1 njësi																																					
<p>2. Sistemi institucional</p>																																						
<p>2.1 Ligjet & rregulloret</p>	<p>1. Qeveria Qëndrore</p> <ul style="list-style-type: none"> Ligji mbi mbeturinat është publikuar në Maj 2006 Strategjia Kombëtare për Menagjimin e mbeturinave 2011-2020 (Draft) <p>2. Komuna e Prizrenit/Municipality of Prizren</p> <ul style="list-style-type: none"> Vendim komunal për rregullimin e qytetit dhe Shërbimeve publike (Nëntor 2004) Plani lokal i veprimit në Mjedis (draft) Qershor 2011 	<ul style="list-style-type: none"> SKMN ende e pa aprovuar. Komuna nuk ka plan për menagjimin e mbeturinave. Ligji i ri mbi mbeturinat është nëshqyrtim nga parlamenti i vendit. Në sistem ligjor aktual, detyrat dhe përgjegjësitë e komunës janë të paqarta. 																																				
<p>2.2 Administrata & sistemi i menagjimit</p>	<ul style="list-style-type: none"> Komuna kontrollon vetëm pastrimin e hapësirave publike. Drejtoria e Shërbimeve publike është përgjegjëse për pastrimin e hapësirave publike por nuk ka ndonjë organizim të veçantë përgjegjës për menagjimin e mbeturinave. 	<ul style="list-style-type: none"> Nuk është e qartë përgjegjësia mbi MMN. 																																				
<p>2.3 Gjendja financiare</p>	<p>1. Komuna e Prizrenit</p> <ul style="list-style-type: none"> Më shumë se 80% e buxhetit komunal janë subvencionë nga qeveria qendrore Komuna shfrytëzon vetëm 1.7% të buxhetit për menagjimin e mbeturinave. <p>Mbujeti komunal me 2011 (njësi: €1.000)</p> <table border="1" data-bbox="576 1155 975 1335"> <thead> <tr> <th>Titull</th> <th>2010</th> <th>2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Buxheti i përgjithshëm komunal</td> <td>30.876</td> <td>26.022</td> </tr> <tr> <td>Të hyrat vetëmbaje</td> <td>4.964(16.0%)</td> <td>5.122(19.3%)</td> </tr> <tr> <td>Subvencionet nga qeveria qendrore</td> <td>25.912(84.0%)</td> <td>20.900(81.7%)</td> </tr> <tr> <td>Çuajtore e Shërbimeve publike</td> <td>6.552(21.2%)</td> <td>7.567(27.0%)</td> </tr> <tr> <td>Fashimi i hapësirave publike</td> <td></td> <td>254(1.7%)</td> </tr> <tr> <td>Buxheti komunal për shërbime banor</td> <td></td> <td>17.369(66.7%)</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> Tarifa për mbeturina është vendosur për grumbullimin e mbeturinave, sidomos operatorët nuk kanë ndonjë mekanizëm për të shtyrë qytetarët të paguajnë. Shuma e tarifës që grumbullohet është vetëm gjysma e asaj shumë të faturuar. <table border="1" data-bbox="576 1480 975 1628"> <thead> <tr> <th>Titull</th> <th>Njësia</th> <th>Shuma</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Buxheti për Njësinë Prizren</td> <td>€</td> <td>297.079</td> </tr> <tr> <td>Tarifë me mbeturina për mbeturina</td> <td>€</td> <td>292.079</td> </tr> <tr> <td>Kostot e funksionimit për pastrimin e hapësirave publike</td> <td>€</td> <td>192.000</td> </tr> <tr> <td>Çështje e mbeturinave të grumbulluara</td> <td>tona t</td> <td>31.042</td> </tr> </tbody> </table>	Titull	2010	2011	Buxheti i përgjithshëm komunal	30.876	26.022	Të hyrat vetëmbaje	4.964(16.0%)	5.122(19.3%)	Subvencionet nga qeveria qendrore	25.912(84.0%)	20.900(81.7%)	Çuajtore e Shërbimeve publike	6.552(21.2%)	7.567(27.0%)	Fashimi i hapësirave publike		254(1.7%)	Buxheti komunal për shërbime banor		17.369(66.7%)	Titull	Njësia	Shuma	Buxheti për Njësinë Prizren	€	297.079	Tarifë me mbeturina për mbeturina	€	292.079	Kostot e funksionimit për pastrimin e hapësirave publike	€	192.000	Çështje e mbeturinave të grumbulluara	tona t	31.042	<ul style="list-style-type: none"> Të hyrat vetanake të Prizrenit janë të kufizuara që do të thotë se edhe buxheti për menagjimin e mbeturinave është i kufizuar poashtu. Pasiqet qytetarët nuk paguajnë tarifën për mbeturina, shpesh ndodh që nuk ka mjete të mbulohet kostoja e shërbimit të grumbullimit. Edhe shërbimi i grumbullimit është i pamjaftueshëm për shkak të mungesës së mjeteve.
Titull	2010	2011																																				
Buxheti i përgjithshëm komunal	30.876	26.022																																				
Të hyrat vetëmbaje	4.964(16.0%)	5.122(19.3%)																																				
Subvencionet nga qeveria qendrore	25.912(84.0%)	20.900(81.7%)																																				
Çuajtore e Shërbimeve publike	6.552(21.2%)	7.567(27.0%)																																				
Fashimi i hapësirave publike		254(1.7%)																																				
Buxheti komunal për shërbime banor		17.369(66.7%)																																				
Titull	Njësia	Shuma																																				
Buxheti për Njësinë Prizren	€	297.079																																				
Tarifë me mbeturina për mbeturina	€	292.079																																				
Kostot e funksionimit për pastrimin e hapësirave publike	€	192.000																																				
Çështje e mbeturinave të grumbulluara	tona t	31.042																																				

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

	Kostoja e grumbullimit për njëse	ë/ton	29.4
	Kanta e depozimit të paguar	ë/ton	2.7
2.4 Edukimi public dhe bashkëpunimi	<ul style="list-style-type: none"> Organizohen disa ngjarje vjetore siq janë Dita e tokës (Prill), Kopsht më i mirë (Maj-Qershor), Ta Pastrojmë Kosovën (Maj)). Zbukurimi i qytetit (mirëmbajtja e oazave të gjelbërta etj, mbjellja e drunjeve dhe luleve) Në nivel qëndror, strategjia ndërministrorë për shëndetin public për 2008 - 2017 është adoptuar nga Ministria e Shëndetësisë, Arsimit dhe Mjedisit. Nen kete strategji, një set i materialeve edukative mjedisore (përgatitur nga REC) u është shpërndarë të gjitha shkollave publike elementare në Kosovë dhe secila shkollë ka një arsimtar të trajnuar me këto material. Tekstet shkollore të shkollës së mesme kanë disa përmbajtje rreth mjedisit me temat e studimeve mjedisore. 		<ul style="list-style-type: none"> Aktivitetet e zbukurimit nuk janë direkt të lidhura me grumbullimin ditor të mbeturinave. Parandalimi i hudhjeve ilegale nuk ka qenë temë e programeve vetëdijësuese. Mënyra e shkarkimit ditor nuk është temë e këtyre programeve vetëdijësuese. Aktivitetet mjedisore në shkollat nuk janë implementuar në një mënyrë që të korrespondojnë me shërbimet që l ofrohen qytetit. Shkollat kanë mbeturina të shpërndara në oborrin e tyre. Shume qytetarë nuk kanë njohuri mbi benefitet e ndarjes dhe reciklimit të mbeturinave.

*1: Të reciklueshmet: përfshihet letra, plastika, metali dhe gjami/shisheet.

*2: Shkalla e grumbullimit të mbeturinave

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

SHTOJCA 2: Korniza për Planifikim

2 Supozimet për Planifikim

2.1 Popullsia dhe shkalla e rritjes ekonomike

a. Shkalla e rritjes ekonomike

Rritja e popullsisë deri më 2020 është vlerësuar në bazë të regjistrimit të vitit 2011 dhe janë përdorur parashikimet e shkallës së rritjes së popullsisë të kryera në Planin Komunal Zhvillimor të Prizrenit 2025 (Gusht 2010) e aprovuar nga KeP.

2011 – 2015:	2.148%
2016 – 2020:	2.058%

Këto shkalla të rritjes, janë përdorur për të parashikuar popullsinë, si edhe shihet në tabelën e mëposhtme.

Tabela 2: Parashikimi i Popullsisë

Viti	Totali	Urbane	Rurale
2011	179,869	97,304	82,565
2012	181,256	98,055	83,201
2013	182,480	98,717	83,763
2014	183,595	99,320	84,275
2015	184,640	99,885	84,755
2016	185,625	100,418	85,207
2017	186,702	101,001	85,701
2018	187,736	101,560	86,176
2019	188,709	102,087	86,622
2020	189,594	102,565	87,029
2021	190,357	102,978	87,379
2022	191,285	103,480	87,805
2023	192,105	103,924	88,181

b. Shkalla e Rritjes PBB

PBB për banorë në 2011 është vlerësuar të jetë \$2,750 nga ana e Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN) dhe \$3,750 nga ana e Ministrisë për Ekonomi dhe Financa të Kosovës (MEF). Banka Botërore (BB) vlerësoi se PBB për banorë në 2007 në €1,850, për atë arsye ky plan adapton një vlerësim më të moderuar në 2011 PBB për banorë nga FMN.

Tabela 3: PBB për banorë

	FMN	BB	MEF në Kosovë
PBB për banorë 2011	\$2,750	€1,850 in 2007	US\$3,750
Shkalla e Rritjes 2011	4.4%	5.4%(1999-2009)	4.8%

FMN: Fondi Monetar Ndërkombëtar

BB: Banka Botërore

MEF: Ministria për Ekonomi dhe Financa, Republika e Kosovës

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

Për arsye se nuk ka pasur parashikime afatgjate për shkallën e rritjes ekonomike, shkallët e rritjes të parashikuara në tabelën 4 janë përdorur për të llogaritur shkallën e adoptuar për këtë projekt.

Shkalla e rritjes Ekonomike nga 2011 deri në 2015 adopton 4.8% nga ajo që ka vlerësuar Ministria e Financave dhe shkalla e rritjes nga 2016 deri më 2023 adopton 2.0% duke qenë në përputhshmëri me shkallën nga 1.6 deri më 1.9% të cilën FMN dhe BB kanë vlerësuar për shtetet e BE.

2011 – 2015: 4.8%
 2016 – 2023: 2.0%

Tabela 4: Shkallët e Rritjes Ekonomike e vlerësuar nga FMN, BB dhe MEF

Viti	FMN		BB		MEF Kosova
	Bota	Euro Zona	Bota	Euro Zona	
2010	5.0%	1.7%	3.8%	1.7%	-
2011	4.4%	1.6%	2.2%	1.7%	-
2012	4.5%	1.8%	3.6%	1.8%	4.8%
2013	-	-	3.6%	1.9%	-

2.2 Sasia dhe përbërësit e mbeturinave në të ardhmen

2.2.1 Sasia e mbeturinave që gjenerohen

Formula e Parashikimit:

Sasia e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (WGAs) është llogaritur duke e shumëzuar Numrin burimeve të gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (NGSx) dhe shkallën e gjenerimit në të ardhmen (GRx).

$$WGAs = GRx \times NGSx$$

Numri i gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (NGSx):

Numri i burimeve të gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (NGSx) për amvisëri, përkatësisht popullatë, është e vlerësuar në bazë të parashikimit të popullatës në Projekt (Tabela 2). Numri i burimeve gjeneruese në të ardhmen (NGSx) për mbeturina nëpër shkollë, respektivisht numri i studentëve nëpër shkollë është relative me figurën e parashikimit të popullsisë. Përveq mbeturinave nga amvisëria dhe shkollat, numri i burimeve gjeneruese në të ardhmen (NGSx) siq janë restorantet dhe shitoret do të ngriten në proporcion me shkallën e rritjes ekonomike.

Shkalla e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (GRx):

Shkalla e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen (GRx) ka shumë gjasa që të ngritet në proporcion me rritjen ekonomike. Për të parashikuar rritjen e shkallës së gjenerimit, është e domosdoshme që të analizohet marrëdhënia në mes të ndryshimeve GNP (PBI ose PIB) dhe sasia e mbeturinave. Statistikat Japoneze janë regjistruar nga 1963 deri më 1988 (që nga 1990 shkalla e gjenerimit ka qenë konstante rreth 1.1 kg/person/ditë për shkak të promovimit të 3Rs) dhe ka vetëm të dhëna të tilla në botë që tregojnë mënyrën e shkallës duke u bazuar në zhvillimin ekonomik si më poshtë:

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

- Gjatë periudhës së zhvillimit ekonomik (1963-1970):
Ngritja e GRx = 55% të shkalla e rritjes së PBB
- Gjatë periudhës së ekonomisë së zhvilluar (1975-1988):
Ngritja e GRx = 29% të shkallës së rritjes së PBB

Duke marrë parasysh gjendjen e tanishme të Kosovës, marrëdhënja në mes të rritjes së PBBs së shtetit dhe gjenerimit të mbeturinave mund të supozohet si e njëjtte gjatë periudhës kur Japonia ishte një shtet në zhvillim. Për atë arsye, shkalla e gjenerimit të mbeturinave në Kosovë është supozuar të jetë ngritur me 55% të shkallës së rritjes së PBBs.

Veç kësaj, ngritja vjetore e shkallës së gjenerimit të mbeturinave që shfaqet më poshtë nuk aplikohet për shërbimin e pastrimit të hapësirave publike (pastrimi i rrugëve) por sasia e tyre do të rritet dukshëm me rritjen e popullsisë, zgjerimin e qytetit etj. Si përfundim, supozimet e rradhës janë adoptuar nga parashikimet e bazuara në statistikat më lartë dhe përvojat e mëhershme:

- Shkalla e gjenerimit të hirit dhe mbeturinave nga pastrimi i hapësirave publike nuk do të ndryshoj në të ardhmen.
- Shkalla e gjenerimit të mbeturinave pos hirit do të rritet me 2.64 % ($4.8 \% \times 0.55 = 2.64 \%$) në vit deri më 2015 dhe me 1.1 % ($2.0 \% \times 0.55 = 1.1 \%$) në vit nga 2015 deri më 2020.

Tabela 5: Shkalla e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen

Kategoria	Njësia	2011	2014	2018	2023
Amviseritë Urbane	g/person/ditë	366	394	415	438
Amviseritë Rurale	g/person/ditë	381	410	433	455
Restaurantet	g/restaurant/ditë	11,910	12,878	13,658	14,391
Shitoret tjera	g/shitore/ditë	1,770	1,885	1,977	2,068
Marketet	g/shitore/ditë	2,795	3,023	3,206	3,387
Qendrat Tregtare	g/m ² /ditë	68	75	80	85
Zyret	g/zyre/dite	1,061	1,135	1,194	1,251
Shkollat	g/student/ditë	52	52	52	52
Hotelet	g/hotel/ditë	1,132	1,224	1,298	1,369
Tendë në Treg	g/tend/dite	12,008	12,979	13,763	14,494
Spitali Regional ^{*1}	kg/spital/dite	6,000	6,000	6,000	6,000
Rrugët dhe parçet	g/m ² /ditë	7	7	7	7

*1: Duke supozuar shkallën e spitalit regional si të pandryshueshme, mbeturinat e gjeneruara në këtë spital do të mbeten të njëjtte. Vërejtje, vetëm njësia e spitalit është në kilogram për ditë

Tabela 6: Burimet e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen

Kategoria	Njësia	2011	2014	2018	2023
Amviseritë Urbane	person	97,304	99,320	101,560	103,924

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

Amvisëritë Urbane	person	82,565	84,275	86,176	88,181
Restaurantet	restaurant	1,186	1,366	1,520	1,678
Shitoret tjera	shitore	4,740	5,466	6,070	6,713
Marketet	shitore	904	1,040	1,157	1,278
Qendrat Tregëtare	m ² (të katit)	32,690	37,626	41,846	46,202
Zyret	zyre	1,337	1,538	1,711	1,889
Shkollat	student	44,500	45,422	46,446	47,528
Hotelet	hotel	34	40	45	50
Tenda në Treg	tendë	657	757	842	930
Spitali Regional	spital	1	1	1	1
Rrugët dhe parçet	m ²	74,350	85,579	95,177	99,023

Tabela 7: Sasia e gjenerimit të mbeturinave në të ardhmen

Kategoria	Unit	2011	2014	2018	2023
Amvisëritë Urbane	ton/ditë	35.6	39.1	42.2	45.5
Amvisëritë Rurale	ton/ditë	31.5	34.6	37.3	40.1
Restaurantet	ton/ditë	14.1	17.6	20.8	24.2
Shitoret tjera	ton/ditë	8.4	10.3	12.0	13.9
Marketet	ton/ditë	2.5	3.1	3.7	4.3
Qendrat Tregëtare	ton/ditë	2.2	2.8	3.4	3.9
Zyret	ton/ditë	1.4	1.8	2.0	2.4
Shkollat	ton/ditë	2.3	2.4	2.4	2.5
Hotelet	ton/ditë	0.1	0.1	0.1	0.1
Tendë në Treg	ton/ditë	7.9	9.8	11.6	13.5
Spitali Regional ¹	ton/ditë	0.5	0.6	0.7	0.7
Rrugët dhe parçet	ton/ditë	6.0	6.0	6.0	6.0
Totali	ton/ditë	112.6	128.2	142.1	157.0

2.2.2 Përbërja e mbeturinave në të ardhmen

Përbërja e mbeturinave në të ardhmen është parashikuar duke i krahasuar rezultatet e WACS me të dhënat mbi mbeturinat në shtetet tjera. Parashikimi më së shumti është bazuar në supozimet që pasojnë:

- Sasia e përgjithshme e mbeturinave buron nga kontejnerët dhe paketimi i mallrave (p.sh., letra, plastika, metali, shishet & xhami) dhe mbeturinat nga kuzhina janë supozuar se do të ngriten në përputhshmëri me ritjen ekonomike. Kështu që, shkalla e gjenerimit të këtyre mbeturinave do të rritet me shkallën e njëjtë të përmendur në shkallën e gjenerimit të mbeturinave.
- Sasia e gjenerimit të tekstit dhe gomës dhe lëkurës (sasia e shkarkimit të cilës është shumë I ulët) parashihet se do të rritet në përputhshmëri me ngritjen ekonomike por më pak se mbeturinat e përmendura më lart. Për atë arsye shkallët e gjenerimit të këtyre

A-8

Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menagjimin e mbeturinave
 drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Republikën e Kosovës

JICA

mbeturinave do të rriten sa gjysma e sasisë së përmendur për një vit.

Sasia e gjenerimit të barit, drurit dhe qeramikës, gurit, hirit dhe mbeturinave tjera nuk parashikohet të kenë ngrije në përpulshmëri me rritjen ekonomike. Për atë arsye, shkalla e gjenerimit të atyre mbeturinave nuk do të rritet.

Duke u bazuar në këto parashikime, përbërja e mbeturinave në të ardhmen është vlerësuar, ashtu siq paraqitet në tabelë.

Tabla 8: Përbërja e mbeturinave në të ardhmen

Përbërja	2011	2014	2016	2023
Mbeturinat nga kuzhina	41.06%	41.99%	42.67%	43.32%
Letra	13.68%	14.40%	14.94%	15.43%
Tekstili	1.78%	1.76%	1.75%	1.75%
Plastika	12.51%	13.00%	13.40%	13.80%
Barit dhe druri (Mbeturinat e Gjelbërta)	2.77%	2.78%	2.78%	2.77%
Goma dhe Lëkura	0.34%	0.36%	0.37%	0.38%
Metali	1.59%	1.67%	1.73%	1.79%
Xham/shishe	5.93%	6.07%	6.18%	6.28%
Qeramika dhe guri	0.59%	0.57%	0.56%	0.55%
Hiri/dheu	12.07%	11.85%	11.70%	11.54%
Të tjera	7.67%	5.55%	3.92%	2.38%
Totali	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

6.2 Planifikimi i Ngritjes së Vetëdijësimit Public Përmes Eventeve në Tërë Vendin

(Draft) Plan Propozimi
për
“Shkollë Eko Ambasadore”

E dorëzuar tek Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Prill 2015

Projekti për
Ngritjen e Kapaciteteve për Menaxhimin e Mbeturinave
Drejt një Shoqërie të Shëndoshë

Përmbajtja

1	Prapavija	1
1.1	Qëllimi Qeveritar	1
1.2	“Vetëdijësimi”	1
2	Elementet Kyqe për Strategjinë e Programit të Vetëdijësimit në Nivel Kombëtar	1
2.1	Vazhdimësia e “porosisë”	1
2.2	Lidhshmëria e situatës së tanishme me nivelin kombëtar	1
2.3	Koordinimi i aktiviteteve me Pushtetin Lokal	2
3	Aktivitet të Mundshme Kombëtare që mund të organizohen	2
3.1	Shkolla Eko Ambasadore	2

1 Prapavija

1.1 Qëllimi Qeveritar

Strategjia Qeveritare për Menaxhimin e Mbeturinave synon të zhvilloj “menaxhimin drejt një shoqërie të shëndoshë” të cilën Projekti për Ngritjen e Kapaciteteve për Menaxhimin e Mbeturinave Drejt një Shoqërie të Shëndoshë në Prizren gjithashtu synon për 3Rn (Redukto, Ripërdor, Reciklo), ose 4R, në regjione më të avancuara, e cila është një metodë për të arritur këtë qëllim. Projekti ka identifikuar që statusi i tanishëm i komuniteteve në Kosovë, ka akoma nevoj për disa hapa drejt shoqërisë-3R, dhe së pari kërkon që mjedisi të mbahet i pastërt duke i mbajtur rrugët pa mbeturina me kontenjerë të caktuar dhe nëpër vende të përcaktuara për shkakim, duke e përgaditur udhën e tyre drejt 3Rs, në nivel kombëtar MMPHja duhet të përmbush shprehësitë, gjatë përgaditjes së udhës për komunitete dhe Nivel Lokal që ti arrihet shoqërisë 3R.

1.2 “Vetëdijësimi”

Fushata e Vetëdijësimit është një aktivitet i kryer krijimin e ndryshimeve në sjelljen e njerëzve që jetojnë në shoqëri. *Kur do ta keni guximin për ta ndryshuar qëndrimin tonë?*

Një person do ta ndryshoj qëndrimin, vetëm nëse ai/ajo e ka ndryshuar mënyrën e të menduarit. Atëherë, kur do ta ndryshoni mënyrën e të menduarit tuaj? -Kur joni mjaft të bindur dhe mendoni se do ishte më mirë që të ndryshoni.

Si mund të bindeni -Kur keni informata të mjaftueshme dhe mendoni mirë për to dhe kur keni përvoja të cilat ju japin kuptim më të mirë.

Vetëdijësimi i cili përfitohet me përvoja të tilla, ka nevojë për përfundim në mënyrë që të kalohet në qëndrim. “Përfundimi” kërkon mbledhjen e të dhënave ose përvoja të përsëritura.

2 Elementet Kyqe për Strategjinë e Programit të Vetëdijësimit në Nivel Kombëtar

2.1 Vazhdimësia e “porosisë”

Kohëve të fundit në Kosovë, janë implementuar disa iniciativa për promovimin e mjedisit të pastër në nivel kombëtar, si p.sh. “Ta Pastrojmë Kosovën”, “Dita e Tokës”, “Dita Ndërkombëtare e Mjedisit” dhe shumë aktivitete të pastrimit janë kryer në këto raste gati në të gjitha komunat.

Sikurse u përshkrua në pjesën më lartë, megjithatë, për përmirësimin e vetëdijësimit të njerëzve, kemi nevoj për më shumë “doza” të porosisë dhe vazhdimësisë së aktiveve me frekuencë më të shpeshtë. Sidoqoftë, aktivitetet e njëjta të pastrimit mund të mërzisin njerëzit dhe ata mund ta humbin interesimin. Është e domosdoshme që vazhdimisht të mendojmë se si të sjellim porosinë e njëjtë për “Mbaje Të Pastër Kosovën” në mënyra të ndryshme brenda një periudhe kohore.

2.2 Lidhshmëria e situatës së tanishme me nivelin kombëtar

Projekti ka gjetur se shoqëria Kosovare ka treg shumë të kufizuar për materiale të riciklueshme dhe shumë pak prodhues ose punonjës merren me biznesin e riciklimit. Për atë arsye, në shumicën e

komunave, ndarja e mbeturinave nuk bëhet. Në këto rrethana, edhe poqëse kërkoni të bindni njerëzit për grumbullim të ndarë të mbeturinave, njerëzit do të pyeten "Përc duhet të ndajmë mbeturinat kur të gjitha këto do të përfundojnë në destinacionin e njëjtë?" Ndryshimi i parë i domosdoshëm që duhet është që ata të veprojnë vet për të mbajtur mjedisin e tyre të pastërt.

2.3 Koordinimi i aktiviteteve me Pushtetin Lokal

Ligji i ri mbi mbeturina ka përcaktuar autoritetin e menaxhimit të mbeturinave për komuna dhe pritet nga komunat që të zhvillojnë plane të menaxhimit të mbeturinave e cila do të jetë në përputhshmëri me Planin Kombëtar për Menaxhimin e Mbeturinave. Pritet të ndahet në pjesë një aktivitet e cila mund të implementohen në nivelin komunal. Për shembull "Të Pastrojmë Kosovën", është e koordinuar me nivelin komunal dhe aktivitetet e pastrimit janë të organizuara dhe kryen në nivel komunal.

Gjithashtu, ka mundësi që aktivitetet në nivel komunal të cilat kryen si të pavarura nga disa OJQ dhe donator të ndryshëm, të koordinohen me Nivelin Kombëtar, për të përmbledhur porosinë nga aktivitetet të tilla si porosi kombëtare.

3 Aktivitet të Mundshme Kombëtare që mund të organizohen

3.1 Shkolla Eko Ambasadore

3.1.1 Përshkrimi

Shumë shkolla në Kosovë kanë grupe mjedisore të formave të ndryshme, disa prej tyre mbështeten nga ca OJQ, të tjerat punojnë me iniciativën e drejtorit ose të arsimtarëve dhe nxënësit që punojnë në grupe të tilla mund të dërgojnë porosinë për mjedisin tek familjet dhe komuniteti i tyre.

Aktivitetet e Projektit që janë të provuara nga ana e Komunes së Prizrenit sigurojnë përvoja të ndryshme ku fëmijët do të kenë përvoja të drejtë për drejta, do të ndjejnë dhe mendojnë me mendjet e tyre. (Aktivitete të ngjajshme janë të paraqitura më herët nga ana e MMT'11s nëpërmes të REC-QRM në form të pakos së gjelbërt).

Ato që i kanë mësuar nxënësit nga aktivitetet gjatë një viti akademik gjatë një viti kalendrarik do ju japin shumë kuptim rreth çështjeve për mjedisin, të cilat mund të ndahen me pjestarrët tjerë të shkollës dhe të riturit në komunitetin e tyre. Porosia e marrë nga vet fëmijët e tyre, do të dëgjohet për të mirë nga prindërit. Nëse nxënësit e përmbledhin gjetjet e tyre në formë të një "Buletini" dhe këtë ta ndajnë me shkollën dhe komunitetin e tyre, do të ishte një mënyrë e cila do ta tërhiqte vëmendjen e komunitetit.

3.1.2 Orari i Aktiviteteve

Orari është i planifikuar në atë mënyrë që të lejojë që nxënësit të hulumtojnë aktivisht jashtë në mjedis dhe të sjellin mësim të rëndësishme mbi çështjet e mjedisit gjatë sezonit dimëror,

mu në kohën kur zakonisht nuk dësgjojnë për aktivitetet të llojit ose tematikës së tillë

	Koha	Aktiviteti	
1.	Shkurt	Lajmërimi i Programit nëpër shkollat e komunës dhe në media.	Sëbashku me një draft orar të rezulttatit të garës dhe aktiviteve,
2.	Mars Nëntor*	Shkollat duhen kryer aktivitetet e tyre mjedisore.	Aktivitetet duhet të jenë me pjesëmarrje për të kuptuar për mjedisin e komunitetit të tyre. Mund të përdoren aktivitete nga libri i aktiviteve të Projektit.
3.	Dhjetor	Zhvillimi i "Buletinit Mjedisor" nga secili grup Mjedisor duke i përmbledhur të gjeturat gjatë aktiviteve.	Duhet fokusuar në përvojat e tyre dhe të mësojnë për mjedisin e tyre e jo vetëm tek dija që marrin nga librat dhe interneti.
4.	Janar	Prezantimi i "Buletinit të Komunitetit"	Komuniteti i afërt secilës shkollë duhet njohtohet me mjedisin e tij.
5.	Janar	Gara në nivel Komunal duke zgjedhur 3 (ose më shumë) Shkolla më të mira sikur "Shkolla Komunale Eko Ambasadore"	*Bazohuni te kriterjet për përzgjedhje.
6.	Shkurt	Gara në nivel Kombëtar, brenda shkollave të zgjedhura nga komunat. "Shkolla Kombëtare Eko Ambasadore"	Një përfaqësues nga secila komunë.

3.1.3 Moshë e synuar e nxënësve

Duke marrë parasysh nivelin shkollor dhe përmbajtjen e aktiviteve, mund të konsiderohen dy kategori:

Kategoria 1). 4 deri më 5 (për të dhënë afat-rast që mësuesi të punoj me klasën e

njëjtë për dy vite akademike me rradhë)

Kategoria 2). 6 deri më 9 (për ti dhënë afat rast që arsimtari i lëndës përkatëse të punoj me grupin e njëjtë të nxënësve për dy vite akademike me rradhë).

3.1.4 Hartimi i “Buletinit Mjedor”

Këto pika që pasojnë, mund të merret parasysh gjatë përgaditjes së Buletinit Mjedor nga na e nxënësve.

- Të dhënat/dijenja e nxënësve për mjedisin e komunitetit të tyre (ose të shkollës);
- Punimet e tyre origjinale sikur që janë poemat e nxënësve dhe vizatimet që kanë lidhshmëri me mjedisin.
- Mesazhi për shokët/shoqet e komunitetit / shkollës për një mjedis më të mirë.

3.1.5 Kriterjet për përzgjedhje

Përzgjedhja e shkollës më të “Mirë” Ambasadore përfshin aspektet që pasojnë;

- Nëse nxënësit kanë qenë pjesmarrës të mirë
- Nëse ka qenë i përfshirë edhe komuniteti
- Nëse porositja e dhënë për komunitetin është e qartë/ i inkurajon ata për të vepruar.

3.1.6 Publiciteti i Mediave gjatë Garimit

Për të paraqitur efektet maksimale të aktiviteteve, garave të nivelit komunal ashtu edhe garave të nivelit kombëtar, media duhet të jep vëmendje të lartë duke i përfshier TVt, radiot regionale dhe kombëtare dhe gazetatat. Pëe nxënësit, prindërit e tyre poashtu edhe arsimtarët, si

shpërblim dhe inkurajim do të njaftoj mirënjohja e shoqërisë.

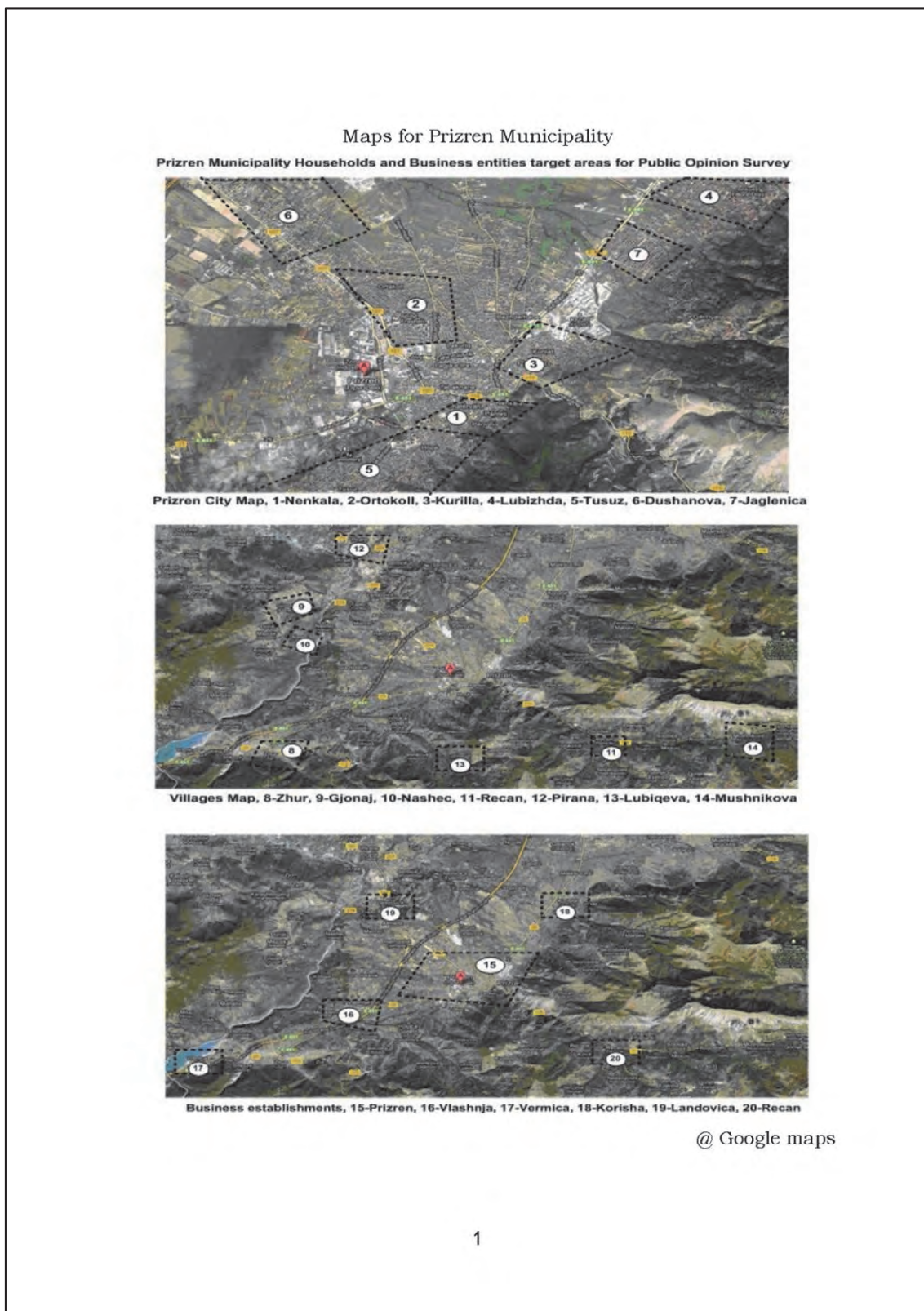
Poashtu ka rëndësi se komuna dhe MMPHja të vazhdojnë monitorimin e këtyre shkollave ambasadore dhe të shohin se si komuniteti do të reagoj në mirënjohjen dhe përgjigjen e ftesës së vet fëmijëve të tyre.

3.1.7 Organet-Trupat që do të Implementojnë

Zyret dhe institucionet e dhëna më poshtë do të jenë të përfshira në planifikimin dhe implementimin e programit.

- Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
- Ministria e Edukimit
- Komuna: Direktori i Shërbimeve Publike /departmenti (ose drejtorati që është në krye të menaxhimit të mbeturinave), cila do drejtori/department që është në krye të aktiviteteve me komunitetet,
- Departamenti për Edukim të secilës Komunë
- Shkollat fillore të ulëta dhe të larta të cilat kanë grupe mjedisor në çfarëdo formë.

6.3 Studimi i Opinioneve Publike

POS(Household)

1. Introduction

The Public Opinion Survey in 2015 was conducted to provide the data about feedbacks of citizens about the newly introduced waste management system of Prizren. Some part of the result is compared with the result of the survey conducted in 2014 to investigate the impact of the new system.

The survey targeted 400 residential and 100 business samples in Prizren municipality area. The same samples that were interviewed in the survey conducted in 2012 were interviewed in principle, in order to show the changes.

Public Opinion Survey in this time was conducted in from 21 to 25 March for business, and 26 March to 19 April for households, considering the delivery status of the waste tax bills to households. Although the survey team was informed that mailing of the bills had started in March, the municipality later informed that the households in the urban area had not been reached due to confusion in the postal services. Therefore, the survey team had to wait to conduct the survey in the urban area until April when the delivery of the bills had been confirmed.

2. Methodology of the survey

2.1. Public Opinion Survey design

The survey were conducted for households in urban and rural areas and business establishments separately, using sets of questionnaire developed separately for households and business establishments.

400 samples were interviewed for households, including 160 in 7 villages located in rural area of Prizren municipality and 240 in 7 areas in urban area of the municipality. For business establishments, 100 samples were interviewed, including different business types and sizes in both rural and urban areas.

1. Method of Survey: face to face interview based on pre-developed questionnaire
2. Target of Survey: (a) households - 18 years old and over in the urban and rural area
(b) business establishment – one person from each sample of various types and sizes of the business establishments in the urban and rural area.
3. Number of samples: (a) household - 240 samples in urban area, 160 in rural area, 400 valid samples in total
(2) business establishment – 100 valid samples
4. Target area: Municipality of Prizren
5. Number of questions: (a) household - 41 multiple-choice questions
(2) business establishment – 44 multiple-choice questions
6. Subjects of questions: (1) General questions regarding waste
(2) Knowledge of the new waste management system
(3) Knowledge of home compost
(4) information about his/her household (or business establishment)

2.2. Preparation of Questionnaire

The questionnaire was prepared in English by JET by modifying the one used for POS conducted in 2012 in order to give more focus on the new waste management system prior to the survey period. The

Annex 1-2

POS(Household)

translation of the questionnaire to Albanian was also done by JET and provided both English and Albanian questionnaire to the survey team.

2.3. Sampling Methods

The same samples which were interviewed in year 2012 were revisited. In cases where the previous sample no longer resides in the same address as in 2012 or shifted or closed the business, their neighbors were visited in replacement. The composition of the samples are shown in the tables below

1) Household

Urban Area				
Name of zone	Type of zone	Target HH		Actual No. of Samples
		No.	%	
Ortakoll	apartments	15,511	89.15%	61
Tusuz	Hilly area			50
Kurilla	Hilly area			39
Jaglenica	New town			33
Nenkala	Old town			29
Dushanowa	Urban area	1459	8.39%	21
Lubizhda	Urban area	429	2.47%	7
Total		17,395	100.00%	240
Rural Area				
Name of Village	Type of Village	Target HH		Actual No. of Samples
		No.	%	
Zhur	communiting area biggest	840	32.74%	53
Gjonaj	exture of education level mostly bakers	526	20.50%	32
Pirana	border village between other	343	13.37%	22
Nashec	mixture of two religious population	177	6.90%	11
Mushnikova	Zupa area(water source to town)	240	9.35%	15
Recan	Bosnian majority area	214	8.34%	13
Lubiqeva	hilly area, with poor access & infrastructure	226	8.81%	14
Total		2566	100.00%	160

Annex 1-3

POS(Household)

2) Business

	Shops	Shops Whole	Market	Restaurants	Offices	Hotel	Total
number	22	15	12	23	20	8	100

Annex 1- 4

POS(Household)

3. Result of the Survey

3.1. Households

(1) General status regarding waste

The percentage of people who find problem caused by the uncontrolled waste in their living environment has significantly decreased compared to 2014. Especially in urban area only less than 8% of people see the problems in 2015 (Table 1).

Those who still find problems point out about waste scattered on streets and smell caused by such waste. There are more people in rural area who are conscious about the waste than in urban area, and they especially find a problem in waste attracting animals. It cannot be denied that some people may feel frustrated about not having seen remarkable changes in collection service itself (Table 2).

Year	Area	1. Yes	2. No	3. I do not know	Total
2014	Urban	21.4	78.2	0.4	100.0
	Rural	34.6	64.1	1.3	100.0
	Municipal Total	26.7	72.5	0.8	100.0
2015	Urban	7.9	90.8	1.3	100.0
	Rural	13.75	83.75	2.50	100.0
	Municipal Total	10.25	88.00	1.75	100.0

Table 1: Q1. In your neighborhood, are there any problems caused by uncontrolled dumping of wastes?

	Area	Problems related to waste									
		1. A lot of wastes are scattered on streets.	2. Wastes on the street are scavenged by animals.	3. Wastes left on the street cause offensive odor.	4. Wastes left on the street attract rats and flies.	5. Dumped wastes in canal block drainage systems and cause flood or other problems.	6. Wastes in canal pollute water and cause skin diseases and diarrhea.	7. Wastes at the final disposal site cause emission of polluted gases.	8. Waste at the final disposal site pollutes ground water.	9. The current dumpsite is almost full.	10. Others
2014	Urban	66.7	35.3	41.2	27.5	21.6	13.7	7.8	5.9	5.9	7.8
	Rural	69.1	36.4	36.4	25.5	10.9	12.7	5.5	1.8	1.8	10.9
	Municipality	67.9	35.8	38.7	26.4	16.0	13.2	6.6	3.8	3.8	9.4
2015	Urban	84.2	26.3	36.8	10.5	10.5	15.8	5.3	5.3	.0	5.3
	Rural	81.9	45.5	27.3	22.7	18.2	36.4	13.6	4.5	.0	9.1
	Municipality	35.8	15.8	13.7	7.4	6.3	11.6	4.2	2.1	.0	3.2

(* % is calculated against the number of samples who answered "yes" to Q.1)

Table 2: Q2. What kinds of problems related to waste are there now?

(2) Awareness about the new system

Area		1. Yes, I do.	2. No, I do not know.
Urban	Ortakoll	47	14
		(77.0)	(23.0)

Annex 1-5

POS(Household)

	Tusuz	35	15
		(70.0)	(30.0)
	Kurilla	30	9
		(76.9)	(23.1)
	Jaglenica	20	13
		(60.6)	(39.4)
	Nenkala	15	14
		(51.7)	(48.3)
Dushanova	12	9	
	(57.1)	(42.9)	
Lubizhda	7	0	
	(100.0)	(.0)	
Total	166	74	
	(69.2)	(30.8)	
Rural	Gjonaj	17	15
		(53.1)	(46.9)
	Zhur	23	30
		(43.4)	(56.6)
	Lubiqeve	10	4
		(71.4)	(28.6)
	Nashec	10	1
		(90.9)	(9.1)
	Pirane	9	13
(40.9)		(59.1)	
Recane	9	4	
	(69.2)	(30.8)	
Mushnikovc	7	8	
	(46.7)	(53.3)	
Total	85	75	
	(53.1)	(46.9)	
Municipality	Total	251	149
		(62.6)	(37.3)

Table 3: [Q 3.] Do you know that since January 2015, each household in Prizren should pay "waste tax" to the municipality, instead of paying a monthly fee to a waste collection company?

In both urban and rural areas, more than a half of interviewees were aware of the waste tax which has been newly introduced in Prizren (Table 3). However, the rural area shows less awareness (53.1%) than the urban area (74.7%). The timing of the survey itself may have affected this result, while the Bosnian-medium media broadcasting was delayed and started only in March. This had been pointed out by a member of the advisory committee in early March, and the municipality has immediately taken action but it was done after the survey.

Annex 1-6

POS(Household)

On the other hand, when those who are aware of the new system were asked about the media through which they have come to know about the new system, many said "leaflet from the municipality" (Table 4). Certainty in delivering message by a leaflet has been proven.

Area		1. I received a leaflet from the municipality.	2. I saw news/ a program about it on TV	3. I heard from my friend/neighbors/family	4. I read the municipal newsletter.	5. Other	Total
Urban	Ortaköll	33 (70.2)	4 (8.5)	9 (19.2)	1 (2.1)	0 (.0)	47 (100.0)
	Tusuz	26 (74.3)	0 (.0)	9 (25.7)	0 (.0)	0 (.0)	35 (100.0)
	Kurilla	25 (83.4)	0 (.0)	4 (13.3)	1 (3.3)	0 (.0)	30 (100.0)
	Jaglenica	16 (80.0)	2 (10.0)	1 (5.0)	0 (.0)	1 (5.0)	20 (100.0)
	Nenkala	12 (80.0)	2 (13.3)	1 (6.7)	0 (.0)	0 (.0)	15 (100.0)
	Dushanova	10 (83.4)	1 (8.33)	1 (8.33)	0 (.00)	0 (.0)	12 (100.0)
	Lubizhda	2 (28.6)	1 (14.3)	4 (57.1)	0 (.0)	0 (.0)	7 (100.0)
	Total	124	10	29	2	1	166
	%	(74.7)	(6.0)	(17.5)	(1.2)	(.6)	(100.0)
Rural	Gjonaj	13 (76.5)	2 (11.8)	1 (5.9)	0 (.0)	1 (5.9)	17 (100.0)
	Zhur	17 (73.9)	3 (13.0)	2 (8.7)	0 (.0)	1 (4.3)	23 (100.0)
	Lubiqeve	10 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	10 (100.0)
	Nashec	10 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	10 (100.0)
	Pirane	3 (33.3)	1 (11.1)	1 (11.1)	4 (44.4)	0 (.0)	9 (100.0)
	Recane	1 (11.1)	3 (33.3)	3 (33.3)	2 (22.2)	0 (.0)	9 (100.0)
	Mushkove	1 (14.3)	0 (.0)	6 (85.7)	0 (.0)	0 (.0)	7 (100.0)
	Total	55	9	13	6	2	85
	(%)	(64.7)	(10.6)	(15.3)	(7.1)	(2.3)	(100.0)

Annex 1-7

POS(Household)

Municipality	Total	179	19	42	8	3	251
	%	(71.3)	(7.6)	(16.7)	(3.2)	(1.1)	(99.9)

Table 4. [Q 4.] How did you come to know about the waste tax?

The rate of receiving the waste tax bills turned out to be lower than originally expected. In urban area, 84.3% is reached but in rural area it was only 67.1% (Table 5). This is assumed largely due to the fact that delivery of the waste tax bill itself were delayed, and as a result of it, the timing of the survey might have been too early. One reason for the delay was the contracting process with the postal service, which was to take up printing of bills and mailing them out, and another was the postal mailing address which had been used since before the formulation of the country. In many areas in Prizren, one street name can refer to an extended area which includes many byroads, and some houses do not carry house numbers. If there are more than two people under the same name living on the "same street", all bills would end up at only one house, and only if lucky they will be forwarded to the intended persons by the hands of the one who receive them.

This is expected to be improved by next year, now that the municipality's public service department, in which the waste management section is also placed, comes to realize the impact of the problem of postal address, they are intended to take an action to change the situation. If the same delay will be observed in the next year even after the postal address will be improved, then the municipality will have to think of another method of bill delivery (such as on-line billing, etc.). At the same time, the interviewers also add their opinions that an interviewee could have not been honest for he/she may afraid to be accountable for paying the bill once they admit they have received the bill.

Those who are aware of the new system positively accept it in general (85% in each Urban and Rural area, and 80.5% in the municipality in total (Table 6).

Area		1, Yes, I have.	2, No, I have not.	Total
Urban	Ortakoll	43	4	47
		(91.5)	(8.5)	(100.0)
	Tusuz	32	3	35
		(91.4)	(8.6)	(100.0)
	Kurilla	18	12	30
		(60.0)	(40.0)	(100.0)
	Jaglenica	18	2	20
		(90.0)	(10.0)	(100.0)
	Nenkala	14	1	15
		(93.3)	(6.7)	(100.0)
Dushanova	10	2	12	
	(83.3)	(16.7)	(100.0)	
Lubizhda	5	2	7	
	(71.4)	(28.6)	(100.0)	
Total		140	26	166
%		(84.3)	(15.7)	(100.0)
Rural	Gjonaj	12	5	17
		(70.6)	(29.4)	(100.0)

Annex 1- 8

POS(Household)

Zhur	13	10	23
	(56.5)	(43.5)	(100.0)
Lubiqeve	3	7	10
	(30.0)	(70.0)	(100.0)
Nashec	10	0	10
	(100.0)	(.0)	(100.0)
Pirane	5	4	9
	(55.6)	(44.4)	(100.0)
Recane	9	0	9
	(100.0)	(.0)	(100.0)
Mushnikove	5	2	7
	(71.4)	(28.6)	(100.0)
Total	57	28	85
%	(67.1)	(32.9)	(100.0)
Municipality	Total	197	54
	%	(78.5)	(21.5)
			251
			(100.0)

Table 5: [Q5.] Have you received the bill of waste tax from the municipality?

Q 6.

Area		1. convenient.	2. easy to understand.	3. reliable.	4. inconvenient	5. complicated.	6. unreliable.	7. Other	
Urban	Ortakoll	28	11	2	2	7	1	0	47
		(59.6)	(23.4)	(4.3)	(4.3)	(14.9)	(2.1)	(.0)	
	Tusuz	26	6	0	1	4	0	0	35
		(74.3)	(17.1)	(.0)	(2.9)	(11.4)	(.0)	(.0)	
	Kurilla	13	7	2	3	4	1	1	30
		(43.3)	(23.3)	(6.7)	(10.0)	(13.3)	(3.3)	(3.3)	
	Jaglenica	16	1	0	0	1	0	2	20
		(80.0)	(5.0)	(.0)	(.0)	(5.0)	(.0)	(10.0)	
	Nenkala	11	0	0	0	2	0	2	15
(73.3)		(.0)	(.0)	(.0)	(13.3)	(.0)	(13.3)		
Dushanova	9	2	2	0	1	0	0	12	
	(75.0)	(16.7)	(16.7)	(.0)	(8.3)	(.0)	(.0)		
Lubizhda	4	0	4	1	4	0	0	7	
	(57.1)	(.0)	(57.1)	(14.3)	(57.1)	(.0)	(.0)		
	Total	107	27	10	7	23	2	5	166
	%	(64.5)	(16.3)	(6.0)	(4.2)	(13.9)	(1.2)	(3.0)	
Rural	Gjonaj	15	0	0	0	1	1	0	17

Annex 1-9

POS(Household)

		(88.2)	(.0)	(.0)	(.0)	(5.9)	(5.9)	(.0)	
Zhur		14	3	0	2	4	0	0	23
		(60.9)	(13.0)	(.0)	(.1)	(17.4)	(.0)	(.0)	
Lubiqeve		3	0	0	0	2	0	5	10
		(30.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(20.0)	(.0)	(50.0)	
Nashec		6	2	0	0	1	1	0	10
		(60.0)	(20.0)	(.0)	(.0)	(10.0)	(10.0)	(.0)	
Pirane		4	2	0	1	2	0	0	9
		(44.4)	(22.2)	(.0)	(11.1)	(22.2)	(.0)	(.0)	
Recane		6	6	0	0	0	0	0	9
		(66.7)	(66.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Mushnikove		7	0	0	0	0	0	0	7
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Total		55	13	0	3	10	2	5	85
		(64.7)	(15.3)	(.0)	(3.5)	(11.8)	(2.4)	(5.9)	
Municipality	Total	162	40	10	10	33	4	10	251
	%	(64.5)	(15.9)	(.0)	(4.0)	(13.1)	(1.6)	(4.0)	

(% is calculated against the number of samples who answered "yes" to Q.3)

Table 6: [Q6.] What do you think of the current billing & payment system? (Select all applicable.)

Q7.

Area		1. Yes, I pay monthly.	2. Yes, I pay quarterly.	3. Yes, I pay annually.	4. Yes, I pay but irregularly.	5. No, I do not pay.	
Urban	Ortakoll	46	6	0	4	5	61
		(75.4)	(9.8)	(.0)	(6.6)	(8.2)	(100.0)
	Tusuz	24	8	0	5	13	50
		(48.0)	(16.0)	(.0)	(10.0)	(26.0)	(100.0)
	Kurilla	11	8	2	10	8	39
		(28.2)	(20.5)	(5.1)	(25.7)	(20.5)	(100.1)
	Jaglenica	29	2	1	1	0	33
		(87.9)	(6.1)	(3.0)	(3.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	12	4	1	4	8	29
		(41.4)	(13.8)	(3.4)	(13.8)	(27.6)	(100.0)
Dushanova	18	1	2	0	0	21	
	(85.7)	(4.8)	(9.5)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	7	0	0	0	0	7	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Total		147	29	6	24	34	240
		(61.2)	(12.1)	(2.5)	(10.0)	(14.2)	(100.0)
Rural	Gjonaj	26	0	1	0	5	32
		(81.3)	(.0)	(3.1)	(.0)	(15.6)	(100.0)

Annex 1- 10

POS(Household)

Zhur	46	1	0	2	4	53
	(86.8)	(1.9)	(.0)	(3.8)	(7.5)	(100.0)
Lubiqeve	11	3	0	0	0	14
	(78.6)	(21.4)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Nashec	8	3	0	0	0	11
	(72.7)	(27.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Pirane	18	0	0	1	3	22
	(81.8)	(.0)	(.0)	(4.6)	(13.6)	(100.1)
Recane	9	2	0	2	0	13
	(69.2)	(15.4)	(.0)	(15.4)	(.0)	(100.0)
Mushnikove	2	1	0	9	3	15
	(13.3)	(6.7)	(.0)	(60.0)	(20.0)	(100.0)
Total	120	10	1	14	15	160
	(75.0)	(6.2)	(.6)	(8.8)	(9.4)	(100.0)
Municipality	Total	267	39	7	38	400
	%	(66.8)	(9.7)	(1.8)	(9.5)	(100.0)

Table 7: [Q.7] Do you pay the waste tax (fee) and how often do you do so?

Currently in the entire municipality, many people opt for monthly payment, although significantly less than in 2014 (Table 7, Table 8). The municipality payment counter located in the municipality building can accept no more than 10 euro of payment at once, while the new system gives the payment installment options of monthly (4.5 euro), quarterly (13.5 euro) and annually (53 euro). Therefore those who want to pay quarterly or annually will need to go to a bank where they will be charged for handling fee. The municipality is now planning to introduce bi-monthly payment (9 euro) and also to invite the post office within the municipality payment counter, which can accept a payment of more than 10 euro without charging handling fee. This change, which is expected to take place in next year, will increase the convenience of the payment further.

Furthermore, improvement brought for the waste tax payment will also improve the entire municipal payment system.

		1 Yes, I pay the waste fee monthly.	2 Yes, I pay the waste fee sometimes.	3 No, I do not pay the waste fee.	Total Number of Sample
Eko	Urban	92.75%	4.83%	2.42%	(207)
	Rural	87.50%	2.27%	10.23%	(88)
	Total	91.19%	4.07%	4.75%	(295)
Shepëtim	Urban	100.00%	0.00%	0.00%	(1)
	Rural	100.00%	0.00%	0.00%	(26)
	Total	100.00%	0.00%	0.00%	(27)
IS	Urban	50.00%	0.00%	50.00%	(2)
	Rural	90.48%	4.76%	4.76%	(21)
	Total	86.96%	4.35%	8.70%	(23)
Xhaferi	Urban	85.71%	0.00%	14.29%	(7)
	Rural	0.00%	0.00%	0.00%	(0)
	Total	85.71%	0.00%	14.29%	(7)
Total	Urban	92.17%	4.61%	3.23%	(217)
	Rural	90.37%	2.22%	7.41%	(135)
	Total	91.48%	3.69%	4.83%	(352)

Table 8: How often do you pay waste fee? (2014)

Annex 1-11

POS(Household)

The result of the question regarding to whom the citizens are paying the waste tax (fee) might be affected by the timing of the survey, leaving a significant difference between the urban and the rural areas. In urban area, almost 90% are paying to the municipality, but in rural area more than 60% of people are still paying to the collection companies (Table 9). The citizens had been advised not to pay to the collection companies after January 2015, while the bills had started reaching the households only in March. This gap in timings between the notification and the delivery of the bill might have confused the citizens especially in the rural areas.

Almost all people now pay 4.5 euro which is equal to the amount set by the municipality, despite the fact that there are people who pay to the collection companies (Table 10). Most of the people accept the current rate positively (appropriate and fair), while about 10% think it is too expensive (Table 11).

Majority of the people are aware of their right to the waste collection services in return of their payment of waste tax (Table 12). This could mean that if people are satisfied with the services provided by the municipality, the payment of waste tax by the citizens might also increase. On the other hand, once the service quality go down, or level of satisfaction go down in any manner, the payment by the citizens could further decrease.

Area		1. I pay to the municipality at the municipality counter.	2. I pay to the municipality through a bank.	3. I pay to the collection company.	4. Other (Please specify)	Total (= Those paying for the service)
Urban	Ortakoll	55	0	0	1	56
		(98.2)	(.0)	(.0)	(1.8)	(100.0)
	Tusuz	37	0	0	0	37
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	26	0	1	4	31
		(83.9)	(.0)	(3.2)	(12.9)	(100.0)
	Jaglenica	25	0	7	1	33
		(75.8)	(.0)	(21.2)	(3.0)	(100.0)
	Nenkala	18	0	0	3	21
		(85.7)	(.0)	(.0)	(14.3)	(100.0)
Dushanova	16	0	5	0	21	
	(76.2)	(.0)	(23.8)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	7	0	0	0	7	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Total		184	0	13	9	206
%		(89.3)	(.0)	(6.3)	(4.4)	(100.0)
Rural	Gjonaj	9	0	18	0	27
		(33.3)	(.0)	(66.7)	(.0)	(100.0)
	Zhur	8	0	41	0	49
		(16.3)	(.0)	(83.7)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	3	0	11	0	14
(21.4)		(.0)	(78.6)	(.0)	(100.0)	
Nashec	7	0	4	0	11	

Annex 1- 12

POS(Household)

		(63.6)	(.0)	(36.4)	(.0)	(100.0)
	Pirane	1	1	17	0	19
		(5.3)	(5.3)	(89.4)	(.0)	(99.9)
	Recane	12	1	0	0	13
		(92.3)	(7.7)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	7	0	5	0	12
		(58.3)	(.0)	(41.7)	(.0)	(100.0)
	Total	47	2	96	0	145
	%	(32.4)	(1.4)	(66.2)	(.0)	(100.0)
Municipality	Total	231	2	109	9	351
	%	(65.8)	(.6)	(31.1)	(2.6)	(100.0)

Table 9: [Q 8.] To whom do you pay the waste tax (fee)?

Q 9.

Village name		1. 4.5 € / month	2. Less than 4.5 € / month	3. More than 4.5 € / month	Total (= Those paying for the service)
Urban	Ortakoll	56	0	0	56
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	37	0	0	37
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	30	0	1	31
		(96.8)	(.0)	(3.2)	(100.0)
	Jaglenica	33	0	0	33
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	21	0	0	21
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Dushanova	21	0	0	21	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	7	0	0	7	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	205	0	1	206
	%	(99.5)	(.0)	(.5)	(100.0)
Rural	Gjonaj	27	0	0	27
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	48	0	1	49
		(98.0)	(.0)	(2.0)	(100.0)
	Lubiqeve	14	0	0	14
(100.0)		(.0)	(.0)	(100.0)	
Nashec	11	0	0	11	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
	Pirane	19	0	0	19

Annex 1- 13

POS(Household)

		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Recane	13	0	0	13
		(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	11	0	1	12
		(91.7)	(.0)	(8.3)	(100.0)
	Total	143	0	2	145
	%	(98.6)	(.0)	(1.4)	(100.0)
Municipality	Total	348	0	3	351
	%	(99.1)	(.0)	(.9)	(100.0)

Table 10: [Q 9.] How much do you pay?

Q 10.

Area		1. appropriate.	2. fair.	3. too expensive.	4. unfair.	5. cheap.	6. Other	Total
Urban	Ortakoll	39	11	6	0	0	0	56
		(69.6)	(19.7)	(10.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	24	11	1	1	0	0	37
		(64.9)	(29.7)	(2.7)	(2.7)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	17	8	6	0	0	0	31
		(54.8)	(25.8)	(19.4)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	27	4	0	2	0	0	33
		(81.8)	(12.1)	(.0)	(6.1)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	17	4	0	0	0	0	21
		(81.0)	(19.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Dushanova	17	3	1	0	0	0	21	
	(80.9)	(14.3)	(4.8)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	1	0	4	2	0	0	7	
	(14.3)	(.0)	(57.1)	(28.6)	(.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	142	41	18	5	0	206	
	%	(68.9)	(19.9)	(8.8)	(2.4)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Gjonaj	22	5	0	0	0	0	27
		(81.5)	(18.5)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	34	9	5	1	0	0	49
		(69.4)	(18.4)	(10.2)	(2.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	10	3	0	1	0	0	14
		(71.4)	(21.4)	(.0)	(7.2)	(.0)	(.0)	(100.1)
	Nashec	8	2	1	0	0	0	11
(72.7)		(18.2)	(9.1)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Pirane	12	5	2	0	0	0	19	
	(63.2)	(26.3)	(10.5)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Recane	4	3	6	0	0	0	13	
	(30.8)	(23.1)	(46.1)	(.0)	(.0)	(.0)	(99.9)	

Annex 1-14

POS(Household)

	Mushnikove	7 (58.3)	0 (.0)	5 (41.7)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	12 (100.0)
	Total	97	27	19	2	0	0	145
	%	(66.9)	(18.6)	(13.1)	(1.4)	(.0)	(.0)	(100.0)
Municipality	Total	239	68	37	7	0	0	351
	%	(68.1)	(19.4)	(10.5)	(2.0)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 11: [Q 10.] What do you think of the current rate of waste tax?

Area		1. Yes, I do.	2. No, I don't know.	Total
Urban	Ortakoll	61	0	61
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	49	1	50
		(98.0)	(2.0)	(100.0)
	Kurilla	35	4	39
		(89.7)	(10.3)	(100.0)
	Jagjenica	29	4	33
		(87.9)	(12.1)	(100.0)
	Nenkala	28	1	29
		(96.6)	(3.4)	(100.0)
Dushanova	19	2	21	
	(90.5)	(9.5)	(100.0)	
Lubizhda	6	1	7	
	(85.7)	(14.3)	(100.0)	
	Total	227	13	240
	%	(94.6)	(5.4)	(100.0)
Rural	Gjonaj	30	2	32
		(93.8)	(6.2)	(100.0)
	Zhur	51	2	53
		(96.2)	(3.8)	(100.0)
	Lubiqeve	13	1	14
		(92.9)	(7.1)	(100.0)
	Nashec	11	0	11
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	22	0	22
		(100.0)	(.0)	(100.0)
Recane	11	2	13	
	(84.6)	(15.4)	(100.0)	
Mushnikove	14	1	15	
	(93.3)	(6.7)	(100.0)	
	Total	152	8	160

Annex 1- 15

POS(Household)

	%	(95.0)	(5.0)	(100.0)
Municipality	Total	379	21	400
	%	(94.8)	(5.3)	(100.0)

Table 12: [Q. 11.] Do you know that you will have a right to receive the waste collection service as long as you pay the waste tax?

Area		1. Yes	2. No	Total
Urban	Ortaoli	59	2	61
		(96.7)	(3.3)	(100.0)
	Tusuz	50	0	50
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	37	2	39
		(94.9)	(5.1)	(100.0)
	Jaglenica	33	0	33
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	29	0	29
		(100.0)	(.0)	(100.0)
Dushanova	21	0	21	
	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	6	1	7	
	(85.7)	(14.3)	(100.0)	
	Total	235	5	240
	%	(97.9)	(2.1)	(100.0)
Rural	Gjonaj	31	1	32
		(96.9)	(3.1)	(100.0)
	Zhur	52	1	53
		(98.1)	(1.9)	(100.0)
	Lubiqeve	14	0	14
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	11	0	11
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	21	1	22
		(95.5)	(4.5)	(100.0)
	Recane	10	3	13
		(76.9)	(23.1)	(100.0)
Mushnikove	4	11	15	
	(26.7)	(73.3)	(100.0)	
	Total	143	17	160
	%	(89.4)	(10.6)	(100.0)
Municipality	Total	378	22	400
	%	(94.5)	(5.5)	(100.0)

Annex 1- 16

POS(Household)

Table 13: [Q 12.] Do you receive/use waste collection service currently?

While people in general recognize the waste collection services provided in their area, Mushnove village shows high rate of "not receiving collection service" (Table 13) although the village is supposed to be provided with the collection services. On the other than, the same village indicated relatively high rate of "the current waste rate being too expensive" (Table 11) compared to the other villages and urban areas. This may implicate that the service provided in this village is not at the satisfactory level and not worth for 4.5 euro payment.

Area		1. Collection from individual house	2. Collection from a street corner in my own neighborhood	3. Communal container.	4. Others	5. I do not know.	Total
Urban	Ortakoll	18	1	40	0	0	59
		(30.5)	(1.7)	(67.8)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	49	1	0	0	0	50
		(98.0)	(2.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kunila	32	3	2	0	0	37
		(86.5)	(8.1)	(5.4)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	31	2	0	0	0	33
		(93.9)	(6.1)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	28	0	1	0	0	29
		(96.6)	(.0)	(3.4)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Dushanova	20	1	0	0	0	21
		(95.2)	(4.8)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Lubizhda	4	2	0	0	0	6	
	(66.7)	(33.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Total		182	10	43	0	0	235
%		(77.4)	(4.3)	(18.3)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Gjonaj	27	4	0	0	0	31
		(87.1)	(12.9)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	46	5	1	0	0	52
		(88.5)	(9.6)	(1.9)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	12	2	0	0	0	14
		(85.7)	(14.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	11	0	0	0	0	11
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	21	0	0	0	0	21
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Recane	1	9	0	0	0	10	
	(10.0)	(90.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Mushnikove	1	3	0	0	0	4	

Annex 1- 17

POS(Household)

		(25.0)	(75.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Total	119	23	1	0	0	143
	%	(83.2)	(16.1)	(.7)	(.0)	(.0)	(100.0)
Municipality	Total	301	33	44	0	0	378
	%	(79.6)	(8.7)	(11.6)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 14: [Q 13.] What kind of collection service do you use/ receive? [Those who answered "yes" to Q12; who receive waste collection services.]

Area		1. Every day	2. Once a week	3. Twice a week	4. Other s	5. Irregular	6. I don't know.	Total
Urban	Ortaoll	3	16	0	0	0	0	19
		(15.8)	(84.2)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	0	50	0	0	0	0	50
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	2	33	0	0	0	0	35
		(5.7)	(94.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	0	33	0	0	0	0	33
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	1	18	9	0	0	0	28
		(3.6)	(64.3)	(32.1)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Dushanova	0	21	0	0	0	0	21	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	0	6	0	0	0	0	6	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	6	177	9	0	0	192	
	%	(3.1)	(92.2)	(4.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Gjonaj	0	30	1	0	0	0	31
		(.0)	(96.8)	(3.2)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	2	49	0	0	0	0	51
		(3.9)	(96.1)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	14	0	0	0	0	14
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	1	10	0	0	0	0	11
		(9.1)	(90.9)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	0	21	0	0	0	0	21
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Recane	0	10	0	0	0	0	10	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Mushnikove	0	4	0	0	0	0	4	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	3	138	1	0	0	142	

Annex 1- 18

POS(Household)

	%	(2.1)	(97.2)	(.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
municipality	Total	9	315	10	0	0	0	334
	%	(2.7)	(94.3)	(3.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 15: [Q 14.(1)] What is the frequency of the waste collection service in your area?
 [Those who receive types of services other than service by communal container]

The standard service in Prizren is provided once a week (there is a small area where the service is provided twice a week as experiment implemented by the Project in 2013), and it seems now that the collection schedule is commonly understood by the people in Prizren, except for a very small portion of people who "receive" (or uses somehow) the services everyday, even though they are not the users of communal containers. These people are most likely reflecting the areas along major roads where a collection vehicle for containers pass through every day and pick up the household waste placed on curbside. These ratios have not changed much since 2014, which indicates that people are now generally familiarized with the regular services (Table 16).

Urban	1. Everyday	2. Once a week	3. twice a week	4. Others	5. Irregular	6. I don't know
Bell Collection	8.33%	83.33%	8.33%	0.00%	0.00%	0.00%
Curb	83.33%	16.67%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Communal	91.89%	5.41%	2.70%	0.00%	0.00%	0.00%
Door to door	0.00%	94.23%	5.13%	0.64%	0.00%	0.00%
Except for communal	4.04%	89.90%	5.56%	0.51%	0.00%	0.00%
Total	17.87%	76.60%	5.11%	0.43%	0.00%	0.00%
Rural						
Bell Collection	6.25%	93.75%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Curb	0.00%	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Communal	0.00%	55.17%	44.83%	0.00%	0.00%	0.00%
Door to door	1.82%	96.36%	1.82%	0.00%	0.00%	0.00%
Except for communal	2.34%	96.09%	1.56%	0.00%	0.00%	0.00%
Total	1.91%	88.54%	9.55%	0.00%	0.00%	0.00%
Total Except for com	3.37%	92.33%	3.99%	0.31%	0.00%	0.00%
Grand Total	11.48%	81.38%	6.89%	0.26%	0.00%	0.00%

Table 16: How often do you receive the waste collection services? (2014)

0.

Area		1. Yes, I do.	2. No, I don't.	
Urban	Ortakoll	18	1	19
		(94.7)	(5.3)	(100.0)
	Tusuz	50	0	50
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	34	1	35
		(97.1)	(2.9)	(100.0)
	Jaglenica	33	0	33
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	28	0	28
(100.0)		(.0)	(100.0)	
Dushanova	21	0	21	
	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	6	0	6	
	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Total		190	2	192

Annex 1- 19

POS(Household)

	%	(99.0)	(1.0)	(100.0)
Rural	Gjonaj	30	1	31
		(96.8)	(3.2)	(100.0)
	Zhur	51	0	51
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	14	0	14
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	11	0	11
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	21	0	21
		(100.0)	(.0)	(100.0)
Recane	10	0	10	
	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Mushnikove	4	0	4	
	(100.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	141	1	142
	%	(99.3)	(.7)	(100.0)
Municipality	Total	252	1	253
	%	(99.6)	(.4)	(100.0)

Table 17: (2) Do you know what day & time the service is provided?

This time, the question was simply asked whether the citizen knows the service schedule or not, unlike in 2014 when the timing of collection was specifically asked. The ratio of people not knowing the schedule remains minimum (Table 17), which indicates that the waste collection schedule is kept on time and has not caused confusion among the citizens (Table 18).

	1. In the morning	2. In the afternoon	3. In the evening	4. At night	5. Irregular	6. I do not know
Urban						
Bell Collection	97.2%	2.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Curb	85.3%	0.0%	16.8%	0.0%	0.0%	0.0%
Communal	29.7%	0.0%	10.8%	5.4%	54.3%	2.7%
Door to door	37.4%	2.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Total	82.8%	5.3%	2.0%	0.0%	4.4%	0.4%
Rural						
Bell Collection	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Curb	50.0%	0.0%	0.0%	0.0%	50.0%	0.0%
Communal	30.0%	3.5%	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%
Door to door	70.0%	35.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Total	81.9%	17.2%	0.0%	0.0%	1.2%	0.0%

Table 18: When does your collection service come to your neighborhood? (2014)

Since January 2015, the municipality has required all service providers contracted with the municipality to conduct the collection service with playing the same melody (or so-called Bell), which was introduced by the Project. However, a part of Nenkala, Gjonaj and Pirane report that they do not have Bell collection (Table 19). This might simply because the melody is played at very low volume (for in some neighborhoods people had complained it as noise), but it is necessary for the municipality to inspect the actual situation and provide instructions to the service provider, if necessary.

POS(Household)

Area		1. Yes, it always comes with bell.	2. Yes, the bell is played sometimes.	3. No, it is supposed to come with bell, but it does not play the bell.	4. No, our area does not have the "bell" collection service.	Total = Those receiving collection services	
Urban	Ortaoli	16 (84.2)	2 (10.5)	0 (.0)	1 (5.3)	19 (100.0)	
	Tusuz	41 (82.0)	3 (6.0)	0 (.0)	6 (12.0)	50 (100.0)	
Rural	Kurilla	32 (91.4)	1 (2.9)	0 (.0)	2 (5.7)	35 (100.0)	
	Jaglenica	32 (97.0)	1 (3.0)	0 (.0)	0 (.0)	33 (100.0)	
	Nenkala	11 (39.3)	0 (.0)	0 (.0)	17 (60.7)	28 (100.0)	
	Dushanova	21 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	21 (100.0)	
	Lubizhda	4 (66.7)	2 (33.3)	0 (.0)	0 (.0)	6 (100.0)	
	Total	157	9	0	26	192	
	%	(81.8)	(4.7)	(.0)	(13.5)	(100.0)	
	Rural	Gjonaj	24 (77.4)	2 (6.5)	0 (.0)	5 (16.1)	31 (100.0)
		Zhur	51 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	51 (100.0)
		Lubiqeve	14 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	14 (100.0)
Nashec		10 (90.9)	0 (.0)	0 (.0)	1 (9.1)	11 (100.0)	
Pirane		12 (57.1)	4 (19.1)	0 (.0)	5 (23.8)	21 (100.1)	
Recane		4 (40.0)	6 (60.0)	0 (.0)	0 (.0)	10 (100.0)	
Musinkove		4 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	4 (100.0)	
Total		119	12	0	11	142	
%		(83.8)	(8.5)	(.0)	(7.7)	(100.0)	
Municipality	Total	276	21	0	37	334	
%	(82.6)	(6.3)	(.0)	(11.1)	(100.0)		

Table 19: [Q 14. (3)] Does the collection service in your area come with the "Bell"?

POS(Household)

Those who discharge at the designated collection points have significantly decreased from 2014, while those who discharge along the street in front of own house, where a collection vehicle passes (Table 20). This may indicate that the collection schedule is better known to the citizen and trusted and no longer need to leave away from their houses.

Although almost all of the interviewees answered that they do not discharge on any days other than the scheduled collection days, there are a couple of people who need to do so. As seen in Q17, their reasoning to do so is the insufficient frequency of the collection in the urban area, and that they do not want to keep their waste in their premises in the rural area (Table 22). They are discharging their wastes into the communal containers nearby when they need to discharge on the days other than the schedule collection days (Table 23).

Annex 1- 22

POS/Household

		1. At a designated collection point in my neighborhood		2. Along the street in front of my house, where a collection vehicle passes		3. Along the alley, where a collection vehicle itself does not pass but a worker cart abseas		5. Any place I want		6. I don't know		6. Others (Please specify)		Total	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Urban	Ortaoli	77.3	15.8	11.4	66.4	0.0	10.5	0.0	0.0	2.3	0.0	9.1	5.3	100	100
	Tusuz	100.0	46.0	0.0	48.0	0.0	6.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Kunila	63.6	42.9	27.3	42.9	9.1	2.8	0.0	0.0	0.0	11.4	0.0	0.0	100	100
	Jagjenica	100	27	0	52	0	21	0	0	0	0	0	0	100	100
	Nenkala	100.0	32.1	0.0	64.3	0.0	3.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Dushanewa	62.5	38.1	12.5	61.9	12.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12.5	0.0	100	100
	Lubizhda	0.0	16.7	0.0	33.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	100
	%	78.8	35.4	11.3	54.7	2.5	7.3	0.0	0.0	1.3	2.1	6.3	0.5	100	100
Rural	Gjonaj	25.0	64.5	37.5	16.1	37.5	16.1	0.0	3.3	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Zhur	28.6	35.3	64.3	54.9	7.1	8.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Lubiqeve	67.5	57.1	12.5	28.6	0.0	14.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Nashec	0.0	9.1	100.0	90.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Pirane	100.0	75.2	0.0	23.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Recane	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	Mashnikove	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	100	100
	%	55.3	47.2	29.8	43.6	12.8	8.5	0.0	0.7	2.1	0.0	0.0	0.0	100	100
Municipality	%	70.1	40.4	18.1	50	6.3	7.8	0.0	1.5	1.6	0	3.9	0.3	100	100

Table 30. [Q.15] On the day of the collection, where do you discharge your household waste? (Those who answered other than "3" in Q13)

POS(Household)

Area		1. Yes, I have discharged the wastes on the day/time other than the scheduled time.	2. No, I have never discharged my waste on other days/time than schedule.	3. Others	Total
Urban	Ortakoll	2	17	0	19
		(10.5)	(89.5)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	0	50	0	50
		(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	0	34	1	35
		(.0)	(97.1)	(2.9)	(100.0)
	Jaglenica	1	32	0	33
		(3.0)	(97.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	1	27	0	28
		(3.6)	(96.4)	(.0)	(100.0)
Dushanova	0	21	0	21	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	0	6	0	6	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	4	187	1	192
	%	(2.1)	(97.4)	(.5)	(100.0)
Rural	Gjonaj	0	31	0	31
		(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	0	51	0	51
		(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	14	0	14
		(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	0	11	0	11
		(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	1	20	0	21
		(4.8)	(95.2)	(.0)	(100.0)
Recane	0	10	0	10	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)	
Mushnikove	2	2	0	4	
	(50.0)	(50.0)	(.0)	(100.0)	
	Total	3	139	0	142

POS(Household)

	%	(2.1)	(97.9)	(.0)	(100.0)
Municipality	Total	7	326	1	334
	%	(2.0)	(98.0)	(.00)	(100.0)

Table 21: [Q 16.] Have you ever needed to discharge your waste on other days/time than the scheduled time? [Those who answered other than "3" in Q13.]

Area		1. The frequency of collection is too low.	2. No one is at home at collection time.	3. I do not want to keep the waste long and want to discharge it as soon as possible.	4. The collection is not on schedule.	5. I do not know collection schedule.	6. Others (Please specify).	Total
Urban	Ortaoll	1	0	1	0	0	0	2
		(50.0)	(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	1	0	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	1	0	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Total	3	0	1	0	0	0	4	
%	(75.0)	(.0)	(25.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Rural	Pirane	0	0	1	0	0	0	1
		(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	1	0	1	0	0	0	2
		(50.0)	(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Total	1	0	2	0	0	0	3
%	(33.3)	(.0)	(66.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Municipality	Total	4	0	3	0	0	0	7
	%	(57.1)	(.0)	(42.9)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 22: [Q 17.] Why do you need to discharge your wastes when there is no collection service? [Those who answered "1" in Q16.]

Area		1. I discharge my wastes in front of my house.	2. I discharge my wastes in other neighborhood where the collection is provided on the day.	3. I discharge to a communal container.	4. I throw my waste in the canal/river.	5. Others	Total
Urban	Ortakoll	0	0	2	0	0	2

POS(Household)

		(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	1	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	0	0	1	0	0	1
		(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Total	1	0	3	0	0	4
	%	(25.0)	(.0)	(75.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Pirane	0	0	1	0	0	1
		(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	1	0	1	0	0	2
		(50.0)	(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Total	1	0	2	0	0	3
	%	(33.3)	(.0)	(66.7)	(.0)	(.0)	(100.0)
Municipality	Total	2	0	5	0	0	7
	%	(28.6)	(.0)	(71.4)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 23: [Q 18.] Where do you discharge your wastes when there is no collection service?
 [Those who answered "1" in Q16.]

(3) For all those who use/receive collection service

Q 19.

Q 20.

area	Satisfaction Collection company	1. Very much	2. Yes, to some extent	3. Not much	4. Not at all.	5. I don't know.	Total (Collection company)
Urban	1. Higjinena	181	36	6	0	1	224
		80.8	16.1	2.7	0.0	0.4	95.3
	2. Sherbimmi	0	0	0	0	0	0
		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	3. IS company	5	2	0	0	0	7
		71.4	28.6	0.0	0.0	0.0	3.0
	4. Other private company	0	0	1	0	0	1
	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.4	
	5. I don't know	2	1	0	0	0	3
		66.7	33.3	0.0	0.0	0.0	1.3
	Total	188	39	7	0	1	235
		80.0	16.6	3.0	0.0	0.4	100.0
Rural	1. Higjinena	60	23	2	0	0	85
		70.6	27.1	2.4	0.0	0.0	59.4

POS(Household)

	2. Sherbimmi	27	5	0	0	0	32
		84.4	15.6	0.0	0.0	0.0	22.4
	3. IS company	16	4	0	0	0	20
		80.0	20.0	0.0	0.0	0.0	14.0
	4. Other private company	0	0	0	0	0	0
		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	5. I don't know	5	1	0	0	0	6
		83.3	16.7	0.0	0.0	0.0	4.2
	Total	108	33	2	0	0	143
		75.5	23.1	1.4	0.0	0.0	100.0
Municipality	1. Higjinena	241	59	8	0	1	309
		78.0	19.1	2.6	0.0	0.3	81.7
	2. Sherbimmi	27	5	0	0	0	32
		84.4	15.6	0.0	0.0	0.0	8.5
	3. IS company	21	6	0	0	0	27
		77.8	22.2	0.0	0.0	0.0	7.1
	4. Other private company	0	0	1	0	0	1
		0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.3
	5. I don't know	7	2	0	0	0	9
		77.8	22.2	0.0	0.0	0.0	2.4
	Total (Satisfaction)	296	72	9	0	1	378
		78.3	19.0	2.4	0.0	0.3	100.0

Table 24: [Q 19.] Who is the waste collection service provider to your house? [Those who answered "1" in Q12.] and [Q 20.] Are you satisfied with the collection service?

Level of satisfaction about the collection services that the citizens are receiving is relatively high, regardless of the collection companies, and those few who don't know their service providers are in the same opinion (Table 24).

When comparing to the result of 2014, although overall satisfaction level of the citizen in the rural area has increased, in urban area slightly less people find it satisfying. (Table 25)

	1. Yes, very much.		2. Yes, to some extent.		3. Not much.		4. Not at all.		5. I do not know.	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Urban	76.3	80.0	21.6	16.6	2.1	3.0	0.0	0.0	0.0	0.4
Rural	65.0	75.5	24.8	23.1	3.2	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0
Total	71.8	78.3	22.9	19.0	2.5	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0

Table 25: Are you satisfied with the collection service? (2014)

POS(Household)

While majority of people find the service satisfying as seen in Q20, there are some who find problem in frequency of the service (Table 26), wanting it to be increased to twice a week from once a week (Table 28). However, this figure (3.4% in municipal total) is far less than in 2014 (16.4%)(Table 27), while "the collection point being left unclean" is persistent although its figure is very low.

What are the problems you face regarding waste collection service?

Areas		1. Frequency of collection is too low.	2. The collection is not on schedule.	3. Collection time is not appropriate.	4. A lot of wastes are left on the streets where service come.	5. Collection point is far away from my house.	6. Attitudes of collection workers are not good.	7. collection point is left unclean after collection.	8. No problem.	9. Others	Total	
Urban	Ortakoll	0	0	0	1	2	0	2	53	1	0	
		(.0)	(.0)	(.0)	(1.7)	(3.4)	(.0)	(3.4)	(89.8)	(1.7)	(.0)	
	Tusuz	1	0	0	0	0	0	0	1	48	0	1
		(2.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(2.0)	(96.0)	(.0)	(2.0)
	Kurilla	4	0	0	0	0	0	0	0	33	0	4
		(10.8)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(89.2)	(.0)	(10.8)
	Jaglenica	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)
	Nenkala	6	1	0	0	0	0	0	0	22	0	6
		(20.7)	(3.4)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(75.9)	(.0)	(20.7)
Dushanova	0	0	0	0	0	0	0	0	20	1	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(95.2)	(4.8)	(.0)	
Lubizhda	0	1	3	1	1	0	0	0	0	0	0	
	(.0)	(16.7)	(50.0)	(16.7)	(16.7)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Total		11	2	3	2	3	0	3	209	2	235	
%		(4.68)	(.85)	(1.28)	(.80)	(1.28)	(.00)	(1.28)	(88.94)	(.80)	(100.0)	
Rural	Gjonaj	2	0	0	0	0	0	0	29	0	31	
		(6.5)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(93.5)	(.0)	(100.0)	
	Zhur	0	0	0	0	0	0	1	1	50	1	53
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(1.9)	(1.9)	(94.3)	(1.9)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	14
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Nashec	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	11
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	0	0	0	0	0	0	0	0	21	0	21
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)
Recane	0	0	0	0	1	1	1	2	5	1	10	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(10.0)	(10.0)	(20.0)	(50.0)	(10.0)	(100.0)		

Annex 1- 28

POS(Household)

	Mushnikove	0	0	0	1	0	0	1	1	0	3
		(.0)	(.0)	(.0)	(33.3)	(.0)	(.0)	(33.3)	(33.3)	(.0)	(100.0)
	Total	2	0	0	1	1	2	4	131	2	143
		(1.4)	(.0)	(.0)	(.7)	(.7)	(1.4)	(2.8)	(91.6)	(1.4)	(100.0)
Municipal		13	2	3	3	4	2	7	340	4	378
Total		(3.4)	(.5)	(.8)	(.8)	(1.1)	(.5)	(1.9)	(89.9)	(1.1)	(100.0)

Table 26: [Q 21.] What are the problems you face regarding waste collection service?

Area	1. Frequency of collection is too low	2. The collection is not on schedule	3. Collection time is not appropriate	4. A lot of wastes are left on the streets.	5. A lot of wastes are left on the streets.	6. Collection points are full of waste and dirty.	7. Others (including "No problem")	Total
urban	34	13	12	14	6	2	169	250
	13.6	5.2	4.8	5.6	2.4	0.8	67.6	100
Village	36	7	13	8	11	1	102	178
	20.2	3.9	7.3	4.5	6.2	0.6	57.3	100
Municipality	70	20	25	22	17	3	271	428
	16.4	4.7	5.8	5.1	4.0	0.7	63.3	100

Table 27: What are the problems you face regarding waste collection service? (2014)

Area		1. Once a week	2. Twice a week	3. Every other day	4. Every day
Urban	Tusuz	1	0	0	0
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)
	Kurilla	0	3	1	0
		(.0)	(75.0)	(25.0)	(.0)
	Nenkala	1	4	1	0
	(16.7)	(66.6)	(16.7)	(.0)	
	Total	2	7	2	0
	%	(18.2)	(63.6)	(18.2)	(.0)
Rural	Gjonaj	0	1	0	0
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)
	Mushnikove	0	0	1	0
		(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)
	Total	0	1	1	0
		(.0)	(50.0)	(50.0)	(.0)
Municipal	Total	2	8	3	0

POS(Household)

Total	(15.4)	(61.5)	(23.1)	(.0)
-------	--------	--------	--------	------

Table 28: [Q 22.] What is the frequency of the collection service that you prefer to receive?
 [Those who answered "1" to Q21.]

Even though every leaflet that the municipality has produced indicates the phone number of Waste management section of MoP after the development of the section, the people still do not contact the section which is specifically in charge of the issue, when they have problems related to waste collection services (Table 29). However, it has been observed that the waste tax bills have brought many citizens actually to their office, which is expected to increase the recognition of the section by the citizens.

On the other hand, the collection companies remain the direct daily contact with the citizens and it cannot be denied. It is highly recommended that the waste management section to keep regular and open communication with the collection companies to collect such direct opinions given by the citizens.

To whom do you make a complaint regarding the waste collection service? [Those who answered "1" in Q12]

Area		1. To the waste management section of the Prizren municipality	2. To a municipal official at the municipal counter.	3. To a member of Advisory Committee appointed by the municipality	4. To a municipal assembly member.	5. To someone who works at the municipality.	6. To the collection company/ collection worker.	7. I don't tell to anyone.	8. Other	Total
Urban	Ortakoll	3	0	1	0	15	14	11	15	59
		(5.1)	(.0)	(1.7)	(.0)	(25.4)	(23.7)	(18.7)	(25.4)	(100.0)
	Tusuz	0	0	0	0	10	11	14	15	50
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(20.0)	(22.0)	(28.0)	(30.0)	(100.0)
	Kurilla	0	0	0	0	5	7	10	15	37
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(13.5)	(18.9)	(27.0)	(40.6)	(100.0)
	Jaglenica	3	0	0	0	8	7	7	8	33
		(9.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(24.3)	(21.2)	(21.2)	(24.3)	(100.0)
Nenkala	0	0	0	0	12	7	1	9	29	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(41.4)	(24.1)	(3.5)	(31.0)	(100.0)	
Dushanova	0	0	0	1	6	5	5	4	21	
	(.0)	(.0)	(.0)	(4.8)	(28.6)	(23.8)	(23.8)	(19.0)	(100.0)	
Lubizhda	0	0	0	0	0	0	6	0	6	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(100.0)	

POS(Household)

	Total	6	0	1	1	56	51	54	66	235
	%	(2.6)	(.0)	(.4)	(.4)	(23.8)	(21.7)	(23.0)	(28.1)	(100.0)
Rural	Gjonaj	1	0	0	1	4	1	14	10	31
		(3.2)	(.0)	(.0)	(3.2)	(12.9)	(3.2)	(45.2)	(32.3)	(100.0)
	Zhur	1	0	0	0	7	10	11	23	52
		(1.9)	(.0)	(.0)	(.0)	(13.5)	(19.2)	(21.2)	(44.2)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0	0	1	4	7	2	14
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(7.1)	(28.6)	(50.0)	(14.3)	(100.0)
	Nashec	0	0	0	0	7	0	2	2	11
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(63.6)	(.0)	(18.2)	(18.2)	(100.0)
	Pirane	0	0	0	0	0	8	3	10	21
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(38.1)	(14.3)	(47.6)	(100.0)
	Recane	3	0	0	0	1	0	6	0	10
	(30.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(10.0)	(.0)	(60.0)	(.0)	(100.0)	
Mushnikove	1	0	0	0	1	1	1	0	4	
	(25.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(25.0)	(25.0)	(25.0)	(.0)	(100.0)	
Total	6	0	0	1	21	24	44	47	143	
%	(4.2)	(.0)	(.0)	(.7)	(14.7)	(16.8)	(30.7)	(32.9)	(100.0)	
Municipa	Total	12	0	1	2	77	75	98	113	378
%	(3.2)	(.0)	(.3)	(.5)	(20.4)	(19.8)	(25.9)	(29.9)	(100.0)	

Table 29: [Q 23.] To whom do you make a complaint regarding the waste collection service?
 [Those who answered "1" in Q12]

Almost all interviewees, regardless of the areas, say they do not discharge any of their waste in their own premises, while in rural area, there are a few more people doing so than in the urban area. Considering the land available in the urban area in average, this is understandable, and on the other hand it can suggest that the collection service serves its original purpose well.

Those few people who dispose their waste in their own land either burn or simply bury them.(Q25), and none is feeding to animals or composting, which are more pro-environment disposal.

area		1. Yes.	2. No.	Total
Urban	Ortakoll	0	59	59
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Tusuz	0	50	50
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Kurilla	0	37	37
		(.0)	(100.0)	(100.0)

POS(Household)

	Jaglenica	0	33	33
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Nenkala	0	29	29
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Dushanova	0	21	21
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Lubizhda	1	5	6
(16.7)		(83.3)	(100.0)	
Total	1	234	235	
%	(.4)	(99.6)	(100.0)	
Rural	Gjonaj	1	30	31
		(3.2)	(96.8)	(100.0)
	Zhur	0	52	52
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	14	14
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Nashec	0	11	11
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Pirane	0	21	21
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Recane	1	9	10
(10.0)		(90.0)	(100.0)	
Mushnikove	1	3	4	
	(25.0)	(75.0)	(100.0)	
Total	3	140	143	
%	(2.1)	(97.9)	(100.0)	
Municipality	Total	4	374	378
Total	%	(1.1)	(98.9)	(100.0)

Table 30: [Q 24.] Do you dispose any portion of your wastes in your premises?

Q 25.

area		1. I burn it in my premises.	2. I bury it in my premises.	3. I compost it in my premises.	4. I feed it to animals.	5. Other	Total
Urban	Lubizhda	1	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Total	Total	1	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)

POS(Household)

Rural	Gjonaj	1	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Recane	0	1	0	0	0	1
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	1	0	0	0	0	1
(100.0)		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Total	2	1	0	0	0	3	
	(66.7)	(33.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Municipality	Total	3	1	0	0	0	4
Total		(75.0)	(25.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 31: [Q 25.] How do you dispose your wastes within your premises? (Select all applicable)

(4) For those who receive NO waste collection service:

Those who answered "not receiving collection services" do not have practices of feeding "waste" to their animal or of composting, either. They will rather carry their waste to nearby containers where collection service is provided.

Q 26.

Area		1. I dump it on streets, in the canal or open land.	2. I burn it in my premises.	3. I bury it in my premises.	4. I compost it in my premises.	5. I transport it to a collection point in other areas where the service is provided.	6. I feed it to animals.	7. Others	
Urban	Ortakoll	0	0	0	0	2	0	0	2
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	0	0	0	0	0	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
	Kurilla	0	0	0	0	0	0	2	2
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(100.0)
Lubizhda	0	1	0	0	0	0	0	1	
	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Total	0	1	0	0	2	0	2	5	
%	(.0)	(20.0)	(.0)	(.0)	(40.0)	(.0)	(40.0)	(100.0)	
Rural	Gjonaj	1	0	0	0	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Zhur	0	0	0	0	1	0	0	1	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	

POS(Household)

	Pirane	0	0	0	0	0	0	1	1
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(100.0)
	Recane	0	0	0	0	3	0	0	3
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Mushnikove	1	3	1	0	5	0	1	11	
	(9.1)	(27.2)	(9.1)	(.0)	(45.5)	(.0)	(9.1)	(100.0)	
Total		2	3	1	0	9	0	2	17
	%	(11.8)	(17.6)	(5.9)	(.0)	(52.9)	(.0)	(11.8)	(100.0)
Municipal	Total	2	4	1	0	11	0	4	22
Total	%	(9.1)	(18.2)	(4.5)	(.0)	(50.0)	(.0)	(18.2)	(100.0)

Table 32 : [Q 26.] How do you dispose your wastes? (Select all applicable.) [Those who answered "2" in Q12.]

(5) Home Compost (for all interviewees)

Recognition of compost may be not as high as the Project and the MoP expected, but almost a quarter of the interviewed samples know about it now, while in 2014 only about 10% of the samples have heard of it.

Those who have come to know of it have heard about it on TV advertisement (more in the urban area) and through the actual users of compost. This suggests that if the MoP continues to promote compost in more villages and areas as they have planned, the word about compost will spread, thus implementing their distribution plan without losing their pace is important for the MoP.

Q 27.

Area		1. Yes.	2. No.	Total
Urban	Ortakoll	23	38	61
		(37.7)	(62.3)	(100.0)
	Tusuz	20	30	50
		(40.0)	(60.0)	(100.0)
	Kurilla	10	29	39
		(25.6)	(74.4)	(100.0)
	Jaglenica	5	28	33
(15.2)		(84.8)	(100.0)	
Nenkala	10	19	29	
	(34.5)	(65.5)	(100.0)	
Dushanova	2	19	21	
	(9.5)	(90.5)	(100.0)	

POS(Household)

	Lubizhda	0 (.0)	7 (100.0)	7 (100.0)	
	Total	70	170	240	
	%	(29.2)	(70.8)	(100.0)	
Rural	Gjonaj	5 (15.6)	27 (84.4)	32 (100.0)	
		Zhur	13 (24.5)	40 (75.5)	53 (100.0)
	Lubiqeve	0 (.0)	14 (100.0)	14 (100.0)	
		Nashec	2 (18.2)	9 (81.8)	11 (100.0)
	Pirane	5 (22.7)	17 (77.3)	22 (100.0)	
		Recane	2 (15.4)	11 (84.6)	13 (100.0)
	Mushnikove	0 (.0)	15 (100.0)	15 (100.0)	
		Total	27 (16.9)	133 (83.1)	160 (100.0)
	Municipal	Total	97 (24.3)	303 (75.8)	400 (100.0)

Table 33: [Q 27.] Have you ever heard the term "Compost"?

How did you come to know about "Compost"?

Area		1. TV program on compost	2. TV advertisement	3. Radio	4. Poster at a supermarket	5. From friends/neighbors/relatives who use a composter	6. Municipal newsletter	7. Municipal website	8. Other	Total
Urban	Ortakoll	0 (.0)	3 (13.1)	0 (.0)	1 (4.3)	17 (73.9)	0 (.0)	0 (.0)	2 (8.7)	23 (100.0)
	Tusuz	0 (.0)	5 (25.0)	0 (.0)	1 (5.0)	13 (65.0)	0 (.0)	0 (.0)	1 (5.0)	20 (100.0)
	Kurilla	1 (10.0)	1 (10.0)	0 (.0)	0 (.0)	6 (60.0)	2 (20.0)	0 (.0)	0 (.0)	10 (100.0)
	Jaglenica	0 (.0)	2 (40.0)	0 (.0)	0 (.0)	3 (60.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	5 (100.0)
	Nenkala	0 (.0)	3 (30.0)	0 (.0)	1 (10.0)	6 (60.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	10 (100.0)

POS(Household)

	Dushanova	0	1	0	0	1	0	0	0	2
		(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubizhda	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
	Total	1	15	0	3	46	2	0	3	70
	%	(1.4)	(21.4)	(.0)	(4.3)	(65.7)	(2.9)	(.0)	(4.3)	(100.0)
Rural	Gjonaj	0	3	0	0	2	0	0	0	5
		(.0)	(60.0)	(.0)	(.0)	(40.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	0	7	0	0	5	1	0	0	13
		(.0)	(53.8)	(.0)	(.0)	(38.5)	(7.7)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
	Nashec	0	0	0	0	2	0	0	0	2
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Pirane	0	2	0	0	3	0	0	0	5
	(.0)	(40.0)	(.0)	(.0)	(60.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Recane	0	1	0	0	0	0	0	1	2	
	(.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(50.0)	(100.0)	
Mushnikove	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
	Total	0	13	0	0	12	1		1	27
	%	(.0)	(48.2)	(.0)	(.0)	(44.4)	(3.7)	(.0)	(3.7)	(100)
Municipal	Total	1	28	0	3	58	3	0	4	97
Total	%	(.0)	(28.9)	(.0)	(.0)	(59.8)	(3.1)	(.0)	(4.1)	(96)

Table 34: [Q 28.] How did you come to know about "Compost"?

The result of the survey shows little increase in the number of composter users (Table 35). However, considering the number of composts which have been so far distributed by MoP (590 composters in the entire city), and the fact that composters are not yet easily available in the market, it is not possible to expect to see a rapid increase.

Out of those a few who actually compost, while many are the users of the composters which the municipality provides (Table 36), there are a couple of them who compost on their own by "putting them into ground."

Q 29.

Area name		1. Yes.	2. No.	Total
Urban	Ortaoll	1	22	23
		(4.3)	(95.7)	(100.0)
	Tusuz	1	19	20
	(5.0)	(95.0)	(100.0)	
	Kurilla	0	10	10
		(.0)	(100.0)	(100.0)

POS(Household)

	Jaglenica	0 (.0)	5 (100.0)	5 (100.0)
	Nenkala	1 (10.0)	9 (90.0)	10 (100.0)
	Dushanova	0 (.0)	2 (100.0)	2 (100.0)
	Lubizhda	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Total %	3 (4.3)	67 (95.7)	70 (100.0)
Rural	Gjonaj	0 (.0)	5 (100.0)	5 (100.0)
	Zhur	3 (23.1)	10 (76.9)	13 (100.0)
	Lubiqeve	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Nashec	0 (.0)	2 (100.0)	2 (100.0)
	Pirane	3 (60.0)	2 (40.0)	5 (100.0)
	Recane	1 (50.0)	1 (50.0)	2 (100.0)
	Mushnikove	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Total %	7 (25.9)	20 (74.1)	27 (100.0)
Municipal Total	Total %	10 (10.3)	87 (89.7)	97 (100.0)

Table 35: [Q 29.] Have you ever composted your kitchen and garden (Green) waste in your premise?

Q 30.

Area name		1. Yes.	2. No.	
Urban	Ortakoll	1 (100.0)	0 (.0)	1 (100.0)
	Tusuz	1 (100.0)	0 (.0)	1 (100.0)
	Kurilla	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Jaglenica	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Nenkala	0 (.0)	1 (100.0)	1 (100.0)

POS(Household)

	Dushanova	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Lubizhda	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Total	2	1	3
	%	(66.7)	(33.3)	(100.0)
Rural	Gjonaj	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Zhur	3	0	3
		(100.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Nashec	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Pirane	2	1	3
		(66.7)	(33.3)	(100.0)
	Recane	0	1	1
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Mushnikove	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Total	5	2	7
	%	(71.4)	(28.6)	(100.0)
Municipal	Total	7	3	10
Total	%	(70.0)	(30.0)	(100.0)

Table 36: [Q.30.] Do you use the composter which the Municipality provides?

MoP has created a Facebook page (*Komposterit Shtëpiak*, or Home Composter) to provide support the composter users and connect them with each other. It has been mentioned in the leaflet that MoP distribute when they have meetings about composters, and informed to the existing users upon their monitoring visits.

Those who have heard of “compost” were asked if they have ever checked the page, but a majority of them have not (Table 37). Moreover, those few who have checked the page have not become “friends” with it (Table 38). They were also asked their opinion about how to improve the page, and “more information of how to maintain (composter)” was most needed (Table 39).

Although the users so far have been limited, going back to the original purpose of the page, it is expected that the page will provide seasonal advises and information so that the users can become better composter users. **Currently, such information has been hardly seen and this may be because the municipality staffs do not get to see directly the changes of a composter day by day.**

POS(Household)

Q 31.

Village name		1. Yes.	2. No.	Total
Urban	Ortakoll	1	22	23
		(4.3)	(95.7)	(100.0)
	Tusuz	3	17	20
		(15.0)	(85.0)	(100.0)
	Kurilla	2	8	10
		(20.0)	(80.0)	(100.0)
	Jaglenica	0	5	5
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Nenkala	0	10	10
		(.0)	(100.0)	(100.0)
Dushanova	0	2	2	
	(.0)	(100.0)	(100.0)	
Lubizhda	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	
Total	6	64	70	
	(8.6)	(91.4)	(100.0)	
Rural	Gjonaj	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Zhur	0	3	3
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Nashec	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Pirane	0	3	3
		(.0)	(100.0)	(100.0)
Recane	0	1	1	
	(.0)	(100.0)	(100.0)	
Mushnikove	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	
Total	0	7	7	
	(.0)	(100.0)	(100.0)	
Municipal	Total	6	71	77
Total	%	(7.8)	(92.2)	(100.0)

Table 37: [Q 31.] Have you ever checked the Facebook page of Komposterit Shtepiak? [Those who answered “yes” to Q27.]

Q 32.

Area		1. Yes.	2. No.	Total
Urban	Ortakoll	0	1	1
		(.0)	(100.0)	(100.0)

POS(Household)

	Tusuz	0	3	3
		(.0)	(100.0)	(100.0)
	Kurilla	1	1	2
		(50.0)	(50.0)	(100.0)
	Jaglenica	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Nenkala	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Dushanova	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Lubizhda	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
	Total	1	5	6
		(16.7)	(83.3)	(100.0)
Rural	Total	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)
Municipal	Total	1	5	6
		(16.7)	(83.3)	(100.0)

Table 38: [Q 32.] Have you become a "friend" or following it?

Area		1. I want more information of how to maintain it.	2. I want to see how other composter users are doing.	3. I want to know how the produced compost is used.	4. Other	Total
Urban	Ortakoll	1	0	0	0	1
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	2	1	0	0	3
		(66.7)	(33.3)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	1	1	0	0	2
		(50.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	0	0	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
	Nenkala	0	0	0	0	0
		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
Dushanova	0	0	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Lubizhda	0	0	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
	Total	4	2	0	0	6
		(66.7)	(33.3)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Total	0	0	0	0	0

POS(Household)

	%	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)
Municipal	Total	4	2	0	0	6
Total	%	(66.7)	(33.3)	(.0)	(.0)	(100.0)

Table 39: [Q 33.] How can it be improved to be more useful and/or more interesting?

Disposing kitchen waste

A question was asked about how the kitchen waste is disposed currently, separately to those who heard of compost and those who have not. A majority in both groups are discharging their kitchen waste together with other wastes to be collected by their regular service (Table 40, Table 41).

area name		1. I discharge with other wastes.	2. I feed them to our animals.	3. I burn them in our premises.	4. I bury them in our premises.	5 Other	Total
Urban	Ortakoll	22	0	0	0	0	22
		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Tusuz	16	3	0	0	0	19
		(84.2)	(15.8)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Kurilla	7	3	0	0	0	10
		(70.0)	(30.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Jaglenica	3	2	0	0	0	5
		(60.0)	(40.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Nenkala	9	0	0	0	0	9
(100.0)		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Dushanova	2	0	0	0	0	2	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Lubizhda	0	0	0	0	0	0	
	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Total		59	8	0	0	0	67
		(88.1)	(11.9)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
Rural	Gjonaj	1	4	0	0	0	5
		(20.0)	(80.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Zhur	9	1	0	0	0	10
		(90.0)	(10.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Lubiqeve	0	0	0	0	0	0
(.0)		(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	
Nashec	2	0	0	0	0	2	
	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	
Pirane	1	1	0	0	0	2	
	(50.0)	(50.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)	

POS(Household)

	Recane	1 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	1 (100.0)
	Mushnikove	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
	Total	14 (70.0)	6 (30.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	20 (100.0)
Municipal Total	Total	73 (83.9)	14 (16.1)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	87 (100.0)

Table 40 [Q 31.] How do you dispose your kitchen (organic) waste currently? [Those who answered "2" in Q29]

Q 34.

Area		1. I discharge with other wastes.	2. I feed them to our animals.	3. I burn them in our premises.	4. I bury them in our premises.	5. Other	Total
Urban	Ortakoll	38 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	38 (100.0)
	Tusuz	30 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	30 (100.0)
	Kurilla	26 (89.7)	2 (6.9)	1 (3.4)	0 (.0)	0 (.0)	29 (100.0)
	Jaglenica	28 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	28 (100.0)
	Nenkala	19 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	19 (100.0)
	Dushanova	18 (94.7)	1 (5.3)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	19 (100.0)
	Lubizhda	1 (14.3)	6 (85.7)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	7 (100.0)
	Total	160 (94.1)	9 (5.3)	1 (.6)	0 (.0)	0 (.0)	170 (100.0)
	%	(94.1)	(5.3)	(.6)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Rural	Gjonaj	22 (73.3)	8 (26.7)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)
Zhur		32 (84.2)	6 (15.8)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	38 (100.0)
Lubiqeve		13 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	13 (100.0)
Nashec		9 (100.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	0 (.0)	9 (100.0)
Pirane		14 (82.3)	2 (11.8)	0 (.0)	0 (.0)	1 (5.9)	17 (100.0)
Recane		11	0	0	0	0	11

Annex 1- 42

POS(Household)

		(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Mushnikove	0	15	0	0	0	15
		(.0)	(100.0)	(.0)	(.0)	(.0)	(100.0)
	Total	101	31	0	0	1	133
	%	(75.9)	(23.3)	(.0)	(.0)	(.8)	(100.0)
Municipal	Total	261	40	1	0	1	303
Total	%	(86.1)	(13.2)	(.3)	(.0)	(.3)	(100.0)

Table 41: [Q 35.] How do you dispose your kitchen (organic) waste currently? (Those who answered “No” in Q27, or who have not heard of “compost”

3.2. Business Entities

(1) General question regarding waste

Among the business entities, there are less people who find waste-related problems in their own neighborhood than in 2014. The problems they find the most remains to be “A lot of wastes are scattered on streets” and the second most also remains the same as in 2014, “Wastes left on the street cause offensive odor.”

Business category	1. Yes	2. No	3. I do not know	Total
1. Shops	10	25	0	35
	28.6	71.4	0.0	100.0
2. Restaurant	4	22	0	26
	15.4	84.6	0.0	100.0
3. Hotel	0	5	0	5
	0.0	100.0	0.0	100.0
4. Public and Private Offices	6	14	1	21
	28.6	66.7	4.8	100.0
5. Market	3	6	0	9
	33.3	66.7	0.0	100.0
6. Others	0	4	0	4
	0.0	100.0	0.0	100.0
Total	23	76	1	100
	23.0	76.0	1.0	100.0

Table 42: [Q 2.] In your neighborhood, are there any problems caused by uncontrolled dumping of wastes?

	1. Yes	2. No	3. I do not know	Total
Number	32	68	0	100
%	32.0	68.0	.0	100.0

Table 43: In your neighborhood, are there any problems caused by uncontrolled dumping of wastes?

POS(Household)

(2014)

Business category	1. A lot of wastes are scattered on streets	2. Wastes on the street are scavenged by animals.	3. Wastes left on the street cause offensive odor.	4. Wastes left on the street attract rats and flies	5. Dumped wastes in canal block drainage systems and cause flood in rainy season	6. Dumped wastes in canal pollute water and cause skin diseases and diarrhea.	7. Fire at the final disposal site cause emission of polluted gases.	8. Waste at the final disposal site pollutes ground water.	9. The current dumpsite is almost full	10. Others
1. Shops	9	5	8	5	4	4	2	4	0	2
2. Restaurant	3	3	2	2	1	1	2	2	0	1
3. Hotel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	3	2	3	1	0	2	0	0	0	2
5. Market	3	3	3	3	2	2	1	2	1	0
6. Others	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	18	14	16	11	7	9	5	8	1	5
% out of those who answered Yes to Q2*	78	61	70	48	30	39	22	35	4	22
Order	1	3	2	4	7	5	8	6	10	9

Table 44: [Q 3.] What kinds of problems related to waste are there now? (Check all answers you observe.) [Those who answered "1, Yes" to Q.2]

	1. A lot of wastes are scattered on streets.	2. Wastes on the street are scavenged by animals.	3. Wastes left on the street cause offensive odor.	4. Wastes left on the street attract rats and flies.	5. Dumped wastes in drain/canal block drainage systems and cause flood in.	6. Dumped wastes in drain/canal pollute water and cause skin diseases and	7. Fires at the final disposal site cause emission of polluted gases.	8. Waste at the final disposal site pollutes ground water	9. The current dumpsite is almost full.	10. Others
Number	29	4	13	5	4	4	1	0	0	3
% out of "yes"	90.6	12.5	40.6	15.6	12.5	12.5	3.1	0.0	0.0	9.4
ranking	1	4	2	3	4	4	8	9	9	7

Table 45: What kinds of problems related to waste are there now? (Check all answers you observe.) (2014)

(2) Awareness on the new waste management system

Compared to the households, Business entities in Prizren had not been informed well about the change, and only 44% knew about the change. Business entities usually have contract

POS(Household)

with a waste collection company and based on it they are charged and paying the bills. Upon introduction of the new waste management system, it had been decided that the bills would be sent out to all businesses registered in the municipality database and this could mean that many of them would receive two waste bills. MoP needed to sort out how to deal with it and to inform the business operators as well as the collection companies. While discussing this issue as well as the rate to be charged to a business, it had been delayed to issue any notification specifically targeting business entities regarding the new waste management system. Such detailed information was finally provided to businesses with the delivered bills and some broadcasts, unlike households who received leaflet explaining details, although those who knew about the new system answered they have come to know of it through the municipal leaflet, it is most likely that they meant the leaflet issued for household.

Business category	1. Yes, I do.	2. No, I do not know.
1. Shops	20	15
2. Restaurant	7	19
3. Hotel	1	4
4. Public and Private Offices	12	9
5. Market	3	6
6. Others	1	3
Total	44	56
%	44.0	56.0

Table 46: [Q 4.] Do you know that since January 2015, each business in Prizren should either pay "waste tax" to the municipality or pay the collection fee to the collection company?"

Business category	1. I received a leaflet from the municipality.	2. I saw news/a program about it on TV	3. I heard from my friend/ neighbors/ family	4. I read the municipal newsletter.	5. The waste collection company informed me	6. Other
1. Shops	8	3	2	1	5	1
2. Restaurant	3	1	1	0	1	0
3. Hotel	0	0	1	0	0	0
4. Public and Private Offices	4	3	1	1	3	0
5. Market	2	0	0	0	0	1
6. Others	1	0	0	0	0	0
Total	18	7	5	2	9	2
% out of those who answered "yes" to Q4.*	41.8	16.3	11.6	4.7	20.9	4.7

POS(Household)

Table 47: [Q 5.] How did you come to know about the waste tax? [Those who answered "1. Yes" to Q4.]

Among those who knew about the changes were also asked whether and from whom they had received the bill. At the time of the survey, there was no business entities that received the bills from both the municipality and their collection company. On the other hand, there were a few who had not received the bills yet, even though the team had been informed that the delivery of the bills for business had been completed before the survey. ("Others" was the answer given by an employee of the shop and not known to the interviewee.) and the new billing system is so far positively accepted by business entities also (Table 49).

When compared to the responses to the previous system (Table 50), those who evaluate as "convenient" has largely increased. On the other hand, those who think the new billing system complicated have increased. It may be necessary to provide clear and concrete explanation to business owners at once as it was done so for households.

Business category	1. From the municipality apart from the bill for my household.	2. From my waste collection company.	3. From both the municipality and the waste company.	4. I have not received any bills for business waste.	5. Others.
1. Shops	6	11	0	2	1
2. Restaurant	2	4	0	0	0
3. Hotel	0	1	0	0	0
4. Public and Private Offices	4	8	0	0	0
5. Market	1	2	0	0	0
6. Others	1	0	0	0	0
Total	14	25	0	2	1
%	32.6	60.5	0.0	4.7	2.3

Table 48: [Q 6.] From whom have you received the bill for business waste?

Business category	1. Convenient	2. easy to understand.	3. Reliable	4. inconvenient.	5. Complicated.	6. Unreliable.	7. Other
1. Shops	14	1	0	1	3	1	0
2. Restaurant	5	1	0	0	0	0	0

POS(Household)

3. Hotel	1	0	0	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	11	1	1	0	0	0	1
5. Market	3	0	0	0	0	0	0
6. Others	1	0	0	0	0	0	0
Total	35	3	1	1	3	1	1
% out of those who answered "yes" to Q4.*	79.5	6.8	2.3	2.3	6.8	2.3	2.3

Table 49: [Q 8.] What do you think of the current billing & payment system? (Select all applicable.)

(Those who answered "yes" to Q4.)

	1. Convenient.	2. easy to understand.	3. Reliable.	4. Inconvenient.	5. Complicated	6. Unreliable	7. Other
Total	43	11	17	4	3	3	10
% out of those receiving services	47.2	12.1	18.7	4.4	3.3	3.3	11.0

Table 50: What do you think of the current billing & payment system? (2014)

Despite of the worries that many small shops may not be paying for their shops separately from their households, more than 90% turned out to be paying for the both. Although the MoP are receiving appeals from some business owners complaining for being billed for both their business and household, most of them seem to understand their duty as a business owner.

Business category	1. Yes, I pay for collection of business waste (either to the municipality or to the collection company), in addition to the household waste tax.	2. No, I do not pay anyone for business waste separately (including the case of paying only for household waste).
1. Shops	30	5
2. Restaurant	25	1
3. Hotel	5	0
4. Public and Private Offices	19	2
5. Market	9	0
6. Others	4	0
Total	92	8
%	92.0%	8.0%

Table 51: [Q 9.] Do you pay the waste tax (or collection fee) for your business?

POS(Household)

Business category	1. I pay to the municipality at the municipality counter.	2. I pay to the municipality through a bank.	3. I pay to the collection company.	4. Other
1. Shops	6	0	24	0
2. Restaurant	4	0	21	0
3. Hotel	2	0	3	0
4. Public and Private Offices	5	1	13	0
5. Market	2	0	7	0
6. Others	0	0	4	0
Total	19	1	72	0
% out of those who answered "Yes" to Q.9*	20.6%	1.1%	78.3%	0.0%

Table 52: [Q 10.] To whom do you pay the waste tax (fee)? [Those who answered "Yes" to Q.9.]

Although it is difficult assume the reasons behind, those who pays less than 5.5 euro (which is the lowest rate set by MoP for a business according to the size of the business property) has largely increased (Table 53, Table 54). It could be partly because some of the samples are not exactly the same from the previous survey (due to their closure or transfer to another place, replaced samples were interviewed).

Business category	less than 5.5 euro	more than 5.5, less than 12.5	more than 12.5, less than 20	more than 20, less than 50	more than 50, less than 100	more than 100, less than 200	more than 200	don't know	no answer	Total
1. Shops	11 35.5%	8 25.8%	5 16.1%	2 6.5%	4 12.9%	1 3.2%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	31 100.0%
2. Restaurant	2 8.0%	4 16.0%	3 12.0%	8 32.0%	4 16.0%	1 4.0%	0 0.0%	1 4.0%	2 8.0%	25 100.0%
3. Hotel	1 20.0%	0 0.0%	1 20.0%	2 40.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	1 20.0%	0 0.0%	5 100.0%
4. Public and Private Offices	4 21.1%	2 10.5%	0 0.0%	4 21.1%	4 21.1%	3 15.8%	0 0.0%	0 0.0%	2 10.5%	19 100.0%
5. Market	3 33.3%	1 11.1%	0 0.0%	2 22.2%	0 0.0%	1 11.1%	0 0.0%	0 0.0%	2 22.2%	9 100.0%
6. Others	0 0.0%	2 66.7%	0 0.0%	1 33.3%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	0 0.0%	3 100.0%
Total	21 22.8	17 18.4	9 9.8	19 20.7	12 13.0	6 6.5	0 0.0	2 2.2	6 6.5	92 100.0

Table 53: [Q 11.] How much do you pay? (monthly)

POS(Household)

Amount of payment	less than 5.5 euro	more than 5.5 less than 12.5	more than 12.5 less than 20	more than 20, less than 50	more than 50, less than 100	more than 100, less than 200	more than 200	"I don't know"	no answer	Total
Total	31	17	9	10	6	7	1	8	2	91
%	34.1	18.7	9.9	11.0	6.6	7.7	1.1	8.8	2.2	100.0

Table 54: How much do you pay? (2014)

The percentage of samples that think the rate is appropriate is less than 2014, while those paying less than 5.5 euro has increased. This could be a reflection of economy slowing down, or could be the initial refusal of the rate imposed by MoP. The MoP rate is set solely based on the size of the business property registered in the municipal database, but the collection companies contact with business based on the amount of waste discharged from the business, counting the number of waste containers.

Business category	1. appropriate	2. fair	3. too expensive	4. unfair	5. cheap	6. Other
1. Shops	15	4	6	4	0	1
2. Restaurant	8	11	5	1	0	0
3. Hotel	2	1	2	0	0	0
4. Public and Private Offices	12	4	1	1	1	0
5. Market	4	1	3	0	0	1
6. Others	0	2	2	0	0	0
Total	41	23	19	6	1	2
%	44.6	25.0	20.6	6.5	1.1	2.2

Table 55: [Q 12.] What do you think of the current rate of waste tax?

	3. Appropriate	2. Expensive	1. Too expensive	4. Cheap	5. Too cheap	6. I do not know
Total	58	9	14	0	0	10
%	63.7	9.9	15.4	0.0	0.0	11.0

POS(Household)

Table 56: What do you think about the service fee? (2014)

On the other hand, business owners are also in majority aware of their right to waste collection if they pay. It is interesting to see a few people are aware of the right, but not paying for business separately from their household (Table 57). Furthermore, despite of their awareness of their right, some believe that they have not received the collection services (Table 58). Even among those who receive/use the collection services, more than 50% of business owners use communal containers to discharge their business wastes (Table 59). It is alarmingly higher than in 2014 (Table 60) and MoP will need to look into this issue of business using containers seriously, in order to properly provide the services to households as well.

Business category	1. Yes, I do.	2. No, I don't know.
1. Shops	32	3
2. Restaurant	23	3
3. Hotel	5	0
4. Public and Private Offices	20	1
5. Market	8	1
6. Others	4	0
Total	92	8
%	92.0	8.0

Table 57: [Q 11.] Do you know that you will have a right to receive the waste collection service as long as you pay the waste tax?

Do you receive/use waste collection service currently?

Business category	1. Yes	2. No
1. Shops	29	6
2. Restaurant	23	3
3. Hotel	4	1
4. Public and Private Offices	18	3
5. Market	6	3
6. Others	4	0
Total	84	16
%	84.0	16.0

Table 58: [Q 14.] Do you receive/use waste collection service currently?

Business category	1. Collection directly from your business	2. Collection from a street corner in my business's neighborhood.	3. Communal container.	4. Others	5. I do not know.

POS(Household)

1. Shops	9	7	13	0	0
2. Restaurant	5	6	11	1	0
3. Hotel	0	1	3	0	0
4. Public and Private Offices	6	1	11	0	0
5. Market	1	2	3	0	0
6. Others	0	1	3	0	0
Total	21	18	44	1	0
%	25.0%	21.4%	52.4%	1.2%	0.0%

Table 59: [Q 15.] What kind of collection service do you use/ receive? [Those who answered "Yes" to Q.14, receiving/using collection service currently.]

Type of collection	1. Bell collection	2. Curbside collection	3. Communal collection	4. Door to door collection	5. Others	6. I do not know.
Total	0	20	20	49	0	0
%	0.0	22.5	22.5	55.1	0.0	0.0

Table 60: What kind of collection service do you use/ receive? (2014)

Those who are receiving the collection service from their own business place are more like to get their waste collected once a week, and those who use the curbside collection to do so every day. This reflects the municipal collection services provided regularly. Along Ring Road where many shops and restaurants are concentrating have daily collection service from the street, and this is meant for business people as well as for households living along byroads extending from Ring Road.

Type of Collection	1. Collection directly from your business				2. Collection from a street corner in my business's neighborhood. →				4. Others			
	1. Everyday	2. 1 in week	3. 2 in week	4. Others	1. Everyday	2. 1 in week	3. 2 in week	4. Others	1. Everyday	2. 1 in week	3. 2 in week	4. Others
1. Shops	2	6	0	1	6	1	0	0	0	0	0	0
2. Restaurant	2	3	0	0	4	2	0	0	1	0	0	0
3. Hotel	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	1	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
5. Market	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Total	5	13	1	2	11	6	1	0	1	0	0	0
(%)	23.8	61.9	4.8	9.5	61.1	33.3	5.6	0.0	100.	0.0	0.0	0.0

Table 61: [Q 16.(1)] What is the frequency of the waste collection service in your area? (by collection type except for those using communal containers.)

POS(Household)

Most of the business owners (97.5%) are also aware of the collection timing (Table 62) and they discharge their wastes at designated collection points (Table 63). On the other hand, a few of the business entities have needed to discharge their waste on the days when collection services were not provided (Table 64), and this percentage is much larger than the households, because the frequency is too low or because they don't want to keep waste in their place (Table 65) and they bring their waste to neighborhoods where collection service is provided on that day (Table 66).

Business category	1. Yes, I do.	2. No, I don't.
1. Shops	16	0
2. Restaurant	11	1
3. Hotel	1	0
4. Public and Private Offices	7	0
5. Market	3	0
6. Others	1	0
Total	39	1
%	97.5	2.5

Table 62: [Q 16, (2)] Do you know what day & time the service is provided?

Type of Collection	1. Collection directly from your business				2. Collection from a street corner in my business's neighborhood. →				4. Others			
	1. at a designated collection point in my neighborhood.	2. along the street in front of my business, where a collection vehicle passes	3. I bring the waste to the collection vehicle and hand it over to the collection worker.	4. Others	1. at a designated collection point in my neighborhood.	2. along the street in front of my business, where a collection vehicle passes	3. I bring the waste to the collection vehicle and hand it over to the collection worker.	4. Others	1. at a designated collection point in my neighborhood.	2. along the street in front of my business, where a collection vehicle passes	3. I bring the waste to the collection vehicle and hand it over to the collection worker.	4. Others
1. Shops	7	2	0	0	5	1	1	0	0	0	0	0
2. Restaurant	4	1	0	0	5	1	0	0	0	0	0	1
3. Hotel	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	3	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
5. Market	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Total	15	5	0	1	15	2	1	0	0	0	0	1
%	71.4	23.8	0.0	4.8	83.3	11.1	5.6	0.0	0.0	0.0	0.0	100.

Table 63: [Q 17.] On the day of the collection, where do you discharge the waste from your business?

Q 7.

Type of Collection	1. Collection directly from your business	2. Collection from a street corner in my business's neighborhood. →	4. Others
--------------------	---	---	-----------

POS(Household)

Business category	1. Yes, discharged wastes on other than schedule.			2. never discharged business waste on other than schedule.			3. Others		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1. Shops	0	9	0	1	6	0	0	0	0
2. Restaurant	1	3	1	2	4	0	0	1	0
3. Hotel	0	0	0	0	1	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	1	5	0	0	1	0	0	0	0
5. Market	0	1	0	0	2	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Total	2	18	1	4	14	0	0	1	0
%	9.5%	85.7%	4.8%	22.2%	77.8%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%
(Total)	21			18			1		

Table 64:[Q 18.] Have you ever needed to discharge your waste on other days/time than the scheduled time?

1. The frequency of collection is too low.	2. The collection comes when no one from my business is around.	3. I do not want to keep the waste for long time and want to discharge it as soon as possible.	4. The collection is not on schedule.	5. I do not know the collection schedule.	6. Others
2	0	2	0	0	2

Table 65: [Q 19.] Why have you needed to discharge the wastes other than the scheduled time?

1. I discharge my wastes in front of my house.	2. I discharge my wastes in other neighborhood where the collection is provided on the street.	3. I discharge to a communal container.	4. I throw my waste in the canal/ river	5. Others
0	3	1	0	2

Table 66:[Q 20.] Where do you discharge your wastes when there is no collection service?

POS(Household)

(6) For all those who use/receive collection service

Collection company	1 Higiena					2 Sherbimi					3 IS company					4 Other private company					5 I don't know					Total									
Business Type	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know	1: Yes, very much	2: Yes, to some extent	3: Not much	4: Not at all	5: I do not know					
Shop	13	9	1	0	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Restaurant	13	7	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hotel	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Offices	14	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Market	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Others	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
total	59	29	2	1	0	1	0	0	0	0	8	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	58	22	3	1	0
%	58.1	27.8	2.0	1.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	80.0	10.0	10.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	69.0	26.2	3.6	1.2	0.0					

Table 67: [Q 21.] Who is the waste collection service provider to your business? and [Q 22.] Are you satisfied with the current collection service?

	1. Very much	2. Yes, to some extent	3. Not much	4. Not at all	5. I don't know	Total
1. EkoRegioni	59	12	6	0	0	77
	76.6	15.6	7.8	0.0	0.0	100
2. Sherbimi	0	0	0	0	0	0
	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
3. IS company	8	1	1	1	0	11
	72.7	9.1	9.1	9.1	0.0	100
4. Xhateri	0	0	0	0	0	0
	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
5. Other private company	2	0	0	0	0	2
	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100
Total	69	13	7	1	0	90
%	76.7	14.4	7.8	1.1	0.0	100

Table 68: "Who is the waste collection service provider to your business?" and "Are you satisfied with the current collection service?" (2014)

POS(Household)

Collection company	1 Higiena									2 Sherbimi									3 IS company									TOTAL								
Business Type	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
shop	1	0	0	0	1	6	1	15	1	6	6	6	6	6	6	6	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1	0	1
restaurant	3	1	0	2	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	1	0	2	0	0	0	
hotel	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
offices	1	1	0	1	1	1	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	
Market	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	
Others	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
total	5	2	0	4	2	1	1	56	1	6	6	6	6	6	6	6	1	0	1	0	0	0	0	0	0	9	0	6	2	0	4	2	1	1		
%	6.9	2.8	0.0	5.6	2.8	1.4	1.4	77.8	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	10.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	90.0	0.0	7.2	2.4	0.0	4.8	2.4	1.2	1.2		

Table 69: [Q 23]. What are the problems you face regarding waste collection service? (by collection company)

Choices of answer

- 1. Frequency of collection is too low.
- 2. The collection is not on schedule.
- 3. Collection time is not appropriate.
- 4. A lot of wastes are left on the streets until the collection service comes.
- 5. Collection point is far away from my house.
- 6. Attitudes of collection workers are not good
- 7. The collection point is left unclean after collection.
- 8. No problem
- 9. Others

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Total
1 EkoRegioni	9	3	2	2	4	1			51	62
	11.0	3.7	2.4	2.4	4.9	1.2			74.4	100.0
2 Sherbimi	0	0	0	0	0	0			0	0
	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0			0.0	0.0
3 IS company	0	0	0	1	0	1			10	12
	0.0	0.0	0.0	8.3	0.0	8.3			83.3	100.0
4 Xhateri	0	0	0	0	0	0			0	0
	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0			0.0	0.0
5 Other private company	0	0	0	0	0	0			2	2
	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0			100.0	100.0
Total	9	3	2	3	4	2			73	96
%	9.4	3.1	2.1	3.1	4.2	2.1			76.0	100.0

- Choices of answer:
- 1. Frequency of collection is too low.
 - 2. Collection is not on schedule.
 - 3. Collection time is not appropriate.
 - 4. A lot of wastes are left on the streets until the collection service comes.
 - 5. Collection point is far away from my house.
 - 6. Collection point is left unclean after collection.
 - 7. Others

Table 70: What are the problems you face regarding waste collection service? (by collection company)(2014)

POS(Household)

The level of satisfaction about the waste collection service among business owners is not as high as the households, although the business owners also have positive feeling about the service. Among the collection companies, Higjiena/ EkoRegjioni's business customers become less satisfied than 2014, while IS company's customers are more satisfied than last year. Regarding the problems of collection services, in 2014 survey, "others" included mostly "no problem" and the percentage for "no problem" in 2015 remains almost the same and relatively high, while and the frequency of the services by Highiena/Ekorejioni is the biggest issue that the customers feel unsatisfied about (Table 69, Table 70).

When they do have complains, as seen among households, the business entities also complain to their collection company and/or their workers rather than to MoP (Table 71).

Business category	1. To the waste management section of MoP	2. To a municipal official at MoP	3. To a member of Advisory Committee appointed by MoP.	4. To a municipal assembly member.	5. To someone who works at MoP	6. To the collection company/ collection worker.	7. I don't tell to anyone.	8. Other
1. Shops	1	1	0	0	1	4	19	3
2. Restaurant	0	0	1	0	0	5	6	11
3. Hotel	0	0	0	0	0	0	3	0
4. Public and Private Offices	4	1	0	0	0	0	5	4
5. Market	0	0	0	0	0	2	4	0
6. Others	0	0	0	0	0	1	2	1
Total	5	2	1	0	1	12	39	19
%	(6.3)	(2.5)	(1.3)	(.0)	(1.3)	(15.2)	(49.4)	(24.0)

Table 71: [Q 25.] To whom do you make a complaint regarding the waste collection service?

Business category	1. Yes.	2. No.
1. Shops	0	28
2. Restaurant	0	22
3. Hotel	0	4
4. Public and Private Offices	0	18
5. Market	0	6
6. Market	0	4
Total	0	82
%	(.0)	(100.0)

Table 72: [Q 26.] Do you dispose any portion of your wastes in your premises?

(7) For those who receive NO waste collection service:

There are a few business entities that are not receiving waste collection services, and most of them take their waste to the collection points where the service is provided (Table 73). There have been complains from the community people about "people bring in waste from outside of the neighborhood" and "containers being filled with business people", and these complains are proven true. MoP will need to work on such issues regarding waste collection for business entities (small or larger) so that they will be provided with a proper services to decrease the environmental burden from the citizens, as well as to talk to them on their social responsibility to keep their community clean where their customers live.

POS(Household)

Business category	1. I dump them on streets, in the canal or open land.	2. I burn them in my premises.	3. I bury them in my premises.	4. I compost them in my premises.	5. I transport them to a collection point in other areas where the service is provided.	6. I feed them to animals.	7. Other
1. Shops	1	0	0	0	4	0	1
2. Restaurant	0	0	0	0	3	0	0
3. Hotel	0	0	0	0	1	0	0
4. Public and Private Offices	0	0	0	0	2	0	1
5. Market	0	0	0	0	2	0	1
6. Others	0	0	0	0	0	0	0
Total	1	0	0	0	12	0	3
%	(6.3)	(.0)	(.0)	(.0)	(75.0)	(.0)	(18.8)

Table 73: [Q 28.] How do you dispose your wastes? (Select all applicable.)

(8) Home Compost

The survey asked the business entities also about their knowledge of compost (Originally the question was meant only for bars, cafes and restaurants, but others (though not all) were also asked and answered). Even smaller portion of samples than household samples have said they have heard of compost. Although the sample number is very limited, those business people who have heard of compost received information less from radio or TV, but from MoP website, than households. In "others" also "through internet" and "social network" (other than MoP's website) were included. When MoP will ever think of involving business entities in compost, they may need to think of different approaches than what they have used for households to increase their awareness.

Those who have not heard of compost discharge their kitchen waste with other wastes to regular collection service.

Business category	1. Yes.	2. No.
1. Shops	4	29
2. Restaurant	2	24
3. Hotel	1	4
4. Public and Private Offices	6	13
5. Market	0	9
6. Market	1	3
Total	14	82
%	(14.6)	(85.4)

Table 74: [Q 29.] Have you ever heard the term "Compost"?

Business category	1. TV program on komposter	2. TV advertisement	3. Radio	4. Poster at a supermarket	5. From friends/neighbors/relatives who use a composter	6. Municipal newsletter	7. Municipal website	8. Other
-------------------	----------------------------	---------------------	----------	----------------------------	---	-------------------------	----------------------	----------

POS(Household)

1. Shops	1	0	0	1	0	0	1	2
2. Restaurant	1	0	0	0	1	0	0	0
3. Hotel	0	0	0	0	0	0	0	1
4. Public and Private Offices	0	1	0	2	0	1	1	1
5. Market	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	0	0	0	1	0
Total	2	1	0	3	1	1	3	4
% out of those who know "compost"	(14.29)	(7.14)	(0.00)	(21.43)	(7.14)	(7.14)	(21.43)	(28.57)

Table 75: [Q 30.] How did you come to know about "Compost"?

It is interesting to see that despite of smaller percentage of "those who have heard of compost" than that of the households, business owners more likely to have tried composting, even using MoP's composter (Table 76, Table 77). It may not be their business wastes but household waste that they compost, but this suggests that if MoP approaches to business people better even for promotion of home composters, composter users at households may also increase.

Business category	1. Yes	2. No
1. Shops	0	4
2. Restaurant	1	1
3. Hotel	0	1
4. Public and Private Offices	2	4
5. Market	0	0
6. Others	1	0
Total	4	10
% out of those who know "compost"	(28.6)	(71.4)

Table 76: [Q 31.] Have you ever composted your kitchen (Green) waste from your business in your premise?

Business category	1. Yes	2. No
1. Shops	0	0
2. Restaurant	0	1
3. Hotel	0	0
4. Public and Private Offices	2	0
5. Market	0	0
6. Others	1	0
Total	3	1
% out of those who "compost"	(75.0)	(25.0)

Table 77: [Q 31.] Do you use the composter which the Municipality provides?

Those who have not heard of compost were asked how they are currently disposing their waste, and the majority (93.4%) of them discharge with other wastes and two offices said they fed to animals (Table 78).

POS(Household)

They were also asked if they would be willing to cooperate if MoP would request them to separate food wastes from other waste and discharge separately. About 90% of the business entities are willing to cooperate (Table 79), while a few are not willing to do because "they do not have time to separate waste"(Table 80). When MoP will ever try separate collection of kitchen (organic) waste, they may need to introduce simple and adoptable way of separation, which does not disturb much of their business operation time in order to secure higher rate of cooperation from the business entities.

Business category	1. I discharge with other wastes.	2. I feed them to our animals.	3. I burn them in our premises.	4. I bury them in our premises.	5. Other
1. Shops	32	0	0	0	1
2. Restaurant	22	0	0	0	2
3. Hotel	5	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	14	2	0	0	1
5. Market	9	0	0	0	0
6. Others	3	0	0	0	0
Total	85	2	0	0	4
% out of those who don't know "compost"	(93.4)	(2.2)	(.0)	(.0)	(4.4)

Table 78: [Q.32.] How do you dispose your kitchen (organic) waste from your business currently? [Those who answered "No" to Q29; i.e. who have not heard the term of compost.]

Business category	1. Yes, I am ready to do so.	2. Yes, I am somewhat willing to.	3. No, I don't feel comfortable doing to.	4. No, I will not cooperate.
1. Shops	26	4	2	1
2. Restaurant	18	3	2	1
3. Hotel	3	1	0	1
4. Public and Private Offices	17	0	0	0
5. Market	8	1	0	0
6. Others	2	0	0	1
Total	74	9	4	4
% out of those who don't know "compost"	(81.3)	(9.9)	(4.4)	(4.4)

Table 79: [Q.35.] If you are requested to separate food wastes from other waste and discharge separately, would you be willing to cooperate?

Business category	1. Our business premises does not have enough space to keep the waste separately	2. We feed our food waste to animal, so will not discharge any.	3. We don't have time to be separating waste!	4. Others (Please specify)
1. Shops	0	0	2	0
2. Restaurant	1	0	1	0
3. Hotel	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	0	0	0	0

POS(Household)

5. Market	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	0
Total	1	0	3	0
%	(25.0)	(.0)	(75.0)	(.0)

Table 80: [Q 36.] What would be the reason(s) that you will not cooperate? (Select all applicable.) [Those who answered "3" or "4" in Q35; i.e. who are negative about separating kitchen waste.]

Regarding the Facebook page of "Komposteri Shtepiak" the business entities are also not much aware of it (Table 81), but once they have checked the page they have become "friends" with the page (Table 82). This may be the characteristics of business people, who need to be, and willing to be connected with the larger network to capture any new information. They suggest to improve the page by providing more information about how to maintain the compost, how the others are using it, and how to utilize the produced compost (Table 83). If MoP can provide such information more, these business people can be more knowledgeable, which lead them to be a better composter user, and which may eventually lead to increase the number of users in the city as a while.

Business category	1. Yes.	2. No.
1. Shops	3	29
2. Restaurant	1	23
3. Hotel	0	5
4. Public and Private Offices	4	14
5. Market	0	9
6. Others	0	4
Total	8	84
%	(8.7)	(91.3)

Table 81: [Q 37.] Have you ever checked the Facebook page of Komposteri Shtepiak (Home compost)?

Business category	1. Yes.	2. No.
1. Shops	2	1
2. Restaurant	1	0
3. Hotel	0	0
4. Public and Private Offices	3	1
5. Market	0	0
6. Others	0	0
Total	6	2
%	(75.0)	(25.0)

Table 82: [Q 38.] Have you become a "friend" or following it?

Business category	1. I want more information of how to maintain it	2. I want to see how other composter users are doing	3. I want to know how the produced compost is used	4. Others
1. Shops	2	0	1	0

Annex 1- 60

POS(Household)

2. Restaurant	0	1	0	0
3. Hotel	0	0	0	0
4. Public and Private Offices	1	1	2	0
5. Market	0	0	0	0
6. Others	0	0	0	0
Total	3	2	3	0
%	(37.5)	(25.0)	(37.5)	(.0)

Table 85: [Q 39.] How can it be improved to be more useful and/or more interesting?

4. Conclusion

The survey was conducted as soon as the delivery of waste tax bill had started, and it cannot be denied that the timing of the survey was too early. Nevertheless, it is believed that the survey could measure the impact of the awareness activities which had been implemented before the end of 2014.

Awareness about the new system among urban households has reached about 75%, and it can be concluded that the purpose of the awareness activates was achieved in general. On the other hand, the result clearly indicates the impact of the delays in reaching to the rural households in their local language and in explaining business entities about details specified for business entities. It can be learnt that awareness activity by spending time through various media with specific contents is important.

Regarding the delivery of bills, it is expected to improve after the improvement of address system by MoP is implemented. MoP is interested in on-line billing system very much, but currently only limited population seems to be relying on internet as their information source, and therefore the effectiveness of on-line system may also be limited for now.

Methods of payment is another issue that MoP already has specific plans for improvement, such as opening Post Office's payment booth in the municipality building, allowing bi-monthly payment, setting up payment branches in villages, and the Project does not consider the current situation too pessimistic. However, it is necessary to keep it well in mind that the delays for reaching the rural area and business entities had resulted in the unsatisfying figures in this survey.

MoP has been making efforts through the Project to increase their communication with the citizens and it is believed to have made positive impacts. On the other hand, it is also still true that the waste collection company has daily contacts and direct communication with the citizens and business people. Although the current relationship between MoP and the collection companies is bound through an official contract, it is necessary to maintain close communication with them in order to pick up feedbacks from the citizens.

Furthermore, the survey result suggests that approaching business entities may also affect the households and improve their services (and improve the environment as the city) and awareness on home compost. Most of the business entities in Prizren have the Prizren citizens as their prime customers and often they themselves are Prizren citizens. Their behaviors are directly connected with the life of the general citizens of Prizren. MoP's approach to business entities is so far very limited, but it is possible that their

POS(Household)

involvement will further increase the environmental awareness among the general citizens of Prizren.

Annex 1- 62

6.4 Letra për Dorëzimin e Pajisjet e Blera për Projektin

6.4.1 Letër kërkesë nga MMPH

Attachment

List of Equipment Equipment procured in Japan

Items	Maker/Model	Quantity	Recipient Organization
Portable GPS	GARMIN HC	2 units	MOP/WMS
Digital camera	Sony	2 units	MOP/WMS
Handy digital video	Samsung	1 unit	MOP/WMS
Water quality checker	HANNA, HI98121	1 unit	MOP/WMS
Projector	EPSON EB-1750	1 unit	MOP/WMS
Projector screen	W=1,300mm, H=1,800mm	2 unit	MOP/WMS
In-car amplifier and speaker		28 sets	Higjiena

Equipment procured in Kosovo

Items	Maker/Model	Quantity	Recipient Organization
Photo copy machine	Konica Minolta bizhub-283	1 unit	MOP/WMS
Laser mono jet printer (A4 size)	HP Laser Jet P2055d	2 units	Higjiena
Ink jet color printer (A3 size)	HP7000	1 unit	MOP/WMS
Laptop computer	Toshiba Satellite Pro C660	1 unit	MOP/WMS
Laptop computer	Dell Inspiron 17R Core™i5	1 unit	MOP/WMS
Desktop computer	Intex	2 units	Higjiena
Uninterruptible power source	Smart 650	2 units	Higjiena
Desk for PC		2 units	Higjiena
OS	MS Windows 7	3 sets	MOP/WMS (1) Higjiena (2)
OS	MS Windows 8.1	1 set	MOP/WMS
MS Office* ¹	MS Office 2010	3 sets	Higjiena
Anti-virus software* ¹	Kasperski 2012	3 sets	Higjiena
	Kasperski 2013	3 sets	Higjiena
	Kasperski 2014	3 sets	Higjiena
Inverter (battery included)		1 set	MOP/WMS

MOP/WMS: Waste Management Section, Municipality of Prizren

Higjiena: Prizren unit (Higjiena), Ekoregioni Regional Waste Company

Attachment

List of Equipment
 Equipment procured in Japan

Items	Maker/Model	Quantity	Recipient Organization
Portable GPS	GARMIN HC	2 units	MOP/WMS
Digital camera	Sony	2 units	MOP/WMS
Handy digital video	Samsung	1 unit	MOP/WMS
Water quality checker	HANNA, HI98121	1 unit	MOP/WMS
Projector	EPSON EB-1750	1 unit	MOP/WMS
Projector screen	W=1,300mm, H=1,800mm	2 unit	MOP/WMS
In-car amplifier and speaker		28 sets	Higjiena

Equipment procured in Kosovo

Items	Maker/Model	Quantity	Recipient Organization
Photo copy machine	Konica Minolta bizhub-283	1 unit	MOP/WMS
Laser mono jet printer (A4 size)	HP Laser Jet P2055d	2 units	Higjiena
Ink jet color printer (A3 size)	HP7000	1 unit	MOP/WMS
Laptop computer	Toshiba Satellite Pro C660	1 unit	MOP/WMS
Laptop computer	Dell Inspiron 17R Core™i5	1 unit	MOP/WMS
Desktop computer	Intex	2 units	Higjiena
Uninterruptible power source	Smart 650	2 units	Higjiena
Desk for PC		2 units	Higjiena
OS	MS Windows 7	3 sets	MOP/WMS (1) Higjiena (2)
OS	MS Windows 8.1	1 set	MOP/WMS
MS Office* ¹	MS Office 2010	3 sets	Higjiena
Anti-virus software* ¹	Kasperski 2012	3 sets	Higjiena
	Kasperski 2013	3 sets	Higjiena
	Kasperski 2014	3 sets	Higjiena
Inverter (battery included)		1 set	MOP/WMS

MOP/WMS: Waste Management Section, Municipality of Prizren

Higjiena: Prizren unit (Higjiena), Ekoregioni Regional Waste Company

6.4.2 Letër kërkesë nga zyra e JICA

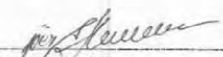

Attachment

Items	Maker/Model	Quantity	Recipient Organization
	Kasperski 2013	3 sets	Higjiëna
	Kasperski 2014	3 sets	Higjiëna
Inverter (battery included)		1 set	MOP/WMS

MOP/WMS: Waste Management Section, Municipality of Prizren
Higjiëna: Prizren unit (Higjiëna), Ekoregjioni Regional Waste Company

Date:

Arben Citaku
General Secretary
Ministry of Environment and Spatial Planning
Kosovo

Fotografi nga Projekti

1 Foto krahasuese para dhe pas Projektit

Para projektit	Pas Projektit
	
<p>Mbeturinat e shkarkuara ne koder ne zonen urbane (Qershor 2010)</p>	<p>Mbeturinat ne koder jane mbuluar me dhe dhe bari (Tetor 2014)</p>
	
<p>Mbeturinat jane derdhur rreth kontejnereve te cilet jane vendosur per banesat kolektive</p>	<p>Mbeturinat nuk derdhen me rreth kontejnereve pas prezentimit te sherbimit te rregullte te grumbullimit</p>
	
<p>Kontejneret 7m3 dhe perreth jane bere si pika hudhjes te mbeturinave</p>	<p>Pikat e hudhjes jane eliminuar pas heqjes se kontejnereve dhe prezentimit te sherbimit te rregullte te grumbullimit.</p>
	
<p>Mbeturinat e shperndara rreth kontejnereve</p>	<p>Kontejneret perreth jane mbajtur pastere me prezentimin e sherbimit te rregullte te grumbullimit</p>

Para projektit	Pas Projektit
	
<p>Mbeturinat e shperndara pas xhamise se njohur</p>	<p>Kjo pjese mbahet e paster pas nderrmit te kontejnereve dhe prezentimit te sherbimit te rregulte te grumbullimit.</p>
	
<p>Mbeturinat jane shkarkuar ilegalisht pergjate rrethojes.</p>	<p>Hudhjet ilegale jane zhdukur pas prezentimit te sherbimit te rregulte te grumbullimit</p>
	
<p>Fshataret kane shkarkuar mbeturinat pergjate rruges.</p>	<p>Pas ofrimit te sherbimit te grumbullimit, kjo pamje ka ndryshuar.</p>
<p>Ka qene nje deponi mbeturinash ne krye te fshatit Pllanjan.</p>	<p>Ajo deponi eshte kthyer ne nje bahqe pas sherbimit te grumbullimit te mbeturinave.</p>
	
<p>Ura e Gurit: mbeturinat kane qene ne dy anet e lumit (2011)</p>	<p>Pas zgjerimit te sherbimit te grumbullimit te mbeturinave pergjate zones mbi lum, drastikisht eshte ndalur ardhja e mbeturinave me lumin. (Korrik 2015)</p>

Para projektit	Pas Projektit
	
	
<p>Shume mbeturina jane lare anash bregut lumit (2011)</p>	<p>Nuk ka mbeturina ne shtratin e lumit.</p>

2 Pilot Projektet

2.1 Grumbullimi i mbeturinave te vellimshme

	
<p>Puntoret duke mbledhur mobiljet.</p>	<p>Puntoret duke mbledhur mobiljet.</p>
	
<p>Bartja e mbeturinave te vellimshme nga kamioneta ne kamion te madh.</p>	<p>Shume tepison jane shkarkuar gjate dites se grumbullimit.</p>

	
<p>Poashtu TV jane shkarkuar.</p>	<p>Amviserija e cila ka dicka per shkarkim vendos fletepalosjen ne dere te hyrjes.</p>

2.2 Eksperimentimi i grumbullimit ndaras te gjerave te riciklueshme

	
<p>Qytetaret kane shkarkuar te riciklueshmet duke perdorur qeset plastike te dhena nga ekipi paraprakisht.</p>	<p>Te riciklueshmet e shkarkuara ne kohen e caktuar.</p>
	
<p>Puntoret grumbullojne PET shishet e shkarkuara ndaras.</p>	<p>Grumbullimi i te riciklueshmeve me kamionete te vogel.</p>
	
<p>Te riciklueshmet e grumbulluara jane ndare ne Ekoregjion dhe u jane shitur tregtareve.</p>	

3 Edukimi mjedisor pergatitur

3.1 Edukimi mjedisor pergatitur per nxenesit

Nxenesit te cilet deshirojne te jene pjese e shoqerise mjedisre e ngrisin doren larte. Ne mesin e tyre eshte zgjedhur nje sipas menyres se lotarise.

Gjate lojes BINGO "Cka gjeni ne shkolle" antaret e shoqerise kerkonin perreth parkingut te shkolles.

Nxenesit e Pllanjanes kane bere nje WACS te thjeshte (Studimi i sasise dhe perberjes se mbeturinave)

Komposter i drurit i vendosur ne nje qoshk te kopshtit te shkolles ne Pllanjane.

3.2 Promovimi i Kompostereve Shtepiak

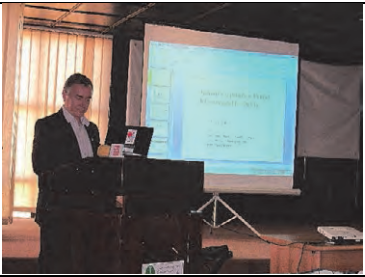

500 komposter te prokuruar nga KeP

Zyrtaret komunal shperndajne komposter per qytetaret.

	
<p>Shperndarja e kompostereve ne Korishe</p>	<p>Shperndarja e kompostereve ne Zhur.</p>
	
<p>Partneret kane prezantuar aktivitetet e SMM gjate takimit me komunitet ne Pirane.</p>	<p>Partneret duke sqaruar sit e menagjohet nje komposter gjate takimit me komunitetin ne Korishe.</p>

4 Perkraheje ne aranzhime institucionale

		
<p>Punetoria per arritjen e pajtuesmerise mbi planin e MMN: Stafi i menaxhimit te mbeturinave kane sqaruar pjesen e tyre dhe kane mbledhur njohurite e menaxhimit te nje takimi, etj.</p>		
		
<p>Arketari i takses per mbeturina – Arka e hapur ne hollin komunal (Arka e dyte eshte hapur ne Maj 2015)</p>		

Takimi i komisionit Keshillues: Antaret raportojne per rezultatet e monitorimit te sherbimit te grumbullimit te mbeturinave ofruar nga kontraktoret, ne fillim te muajit.

Takimet e rregullta me kontraktor: Sektori i menaxhimit te mbeturinave organizon takime mujore me kontraktoret dhe kerkon ngritjen e kualitetit te sherbimit bazuar ne rezultatet e monitorimit nga ana e Komisionit Keshillues.

5 Vizitoret e Projektit

Stafi i Ministrise se Integrimave Europiane ka vizituar Prizrenin per te inspektuar rezultatet e Projektit (Arken e taksas per mbeturina dhe fshatin Pllanjan)

Zyrtar nga Zyra e JICA-s per Balkan kane vizituar KRM Ekoregjonin.

6 Aktivitetet e mirembajtjes dhe operimit te pajisjeve

	
Ligjerate per mirembajtjen e te dhenave te mirembajtjes	Diskutime mbi kohen e nderrimit te vajerave dhe pjeseve rezerve
	
Trajnim ne cmontimin e frenave dhe rrotes	Trajnim per modifikimin e frenave
	
Sqarime per partneret	Pyetje dhe pergjigje

7 Seminari

Seminar mbi planin e MMN mbajtur ne Mars 2015 ne Emerald Hotel ne Prishtine.

Pjesemarresit kane mare pjese ne lojen mjedisore pergjate seminarit.

Seminar per ndarjen e njohurive dhe pervojave te fituara pergjate implementimit te projektit eshte mbajtur ne Korrik 2015 ne ndertesen e qeverise se Kosoves.

Edhe pse ishte muaji i Ramazanit, 57 pjesemarres nga 15 qeverisje locale kane marre pjese.

